

Národní knihovna
České republiky
National Library
of the Czech Republic

2013

Výroční
zpráva
Národní
knihovny
České
republiky

Úvodní slovo generálního ředitele	3
Události roku	4
Revitalizace Klementina, dokončení výstavby nového a rekonstrukce stávajícího Centrálního depozitáře Hostivař	4
Poradní sbor revitalizace Klementina – zpráva za rok 2013	8
Stěhování fondů NK ČR do nové budovy Centrálního depozitáře v Hostivaři	9
Vytvoření Národní digitální knihovny	12
Spolupráce se společností Google	13
Ptejte se knihovny	14
EBSCO Discovery Service (EDS)	16
Služba eBooks on Demand	17
Noc s Andersenem	18
Povodně v Klementinu	19
Z hlavních činností knihovny	21
Doplňování novodobých knihovních fondů	21
Zpracování novodobých fondů	21
Historické a hudební fondy	22
Slovanská knihovna	26
Knihovnický institut	28
Projekty a programy	30
Výzkum a vývoj v Národní knihovně ČR	30
Programové projekty výzkumu a vývoje	33
Další aplikační projekty	38
Ekonomické ukazatele, statistika, grafy	43
Základní statistické údaje o Národní knihovně v roce 2013	43
Finanční hospodaření	44
Personální údaje	47
Odbor doplňování a zpracování fondů	48
Statistika domácí neperiodické produkce za rok 2013	48
Přírůstek domácí literatury za rok 2013	51
Přírůstek zahraniční literatury za rok 2013	54
Mezinárodní agentury	59
Statistiky zpracovatelských útvarů	60
Statistické ukazatele služeb	61
Slovanská knihovna	67
Knihovna knihovnické literatury	68
Správa knihovních fondů	69
Ochrana knihovních fondů	72
Archiv NK	76
Referát vnitřního auditu NK	78
Z činnosti Odboru komunikace	79
Kalendárium významných akcí	79
Výstavní činnost NK v roce 2013	86
Publikační činnost NK v roce 2013	91
Přílohy	96
Dárci	96
Organizační struktura k 31. 12. 2013	110
Zaměstnanci	111
Zkratky	115
Důležité údaje a kontakty	116

Úvodní slovo generálního ředitele

Rok 2013 představuje významný posun v činnosti Národní knihovny. Podařilo se dokončit výstavbu nové budovy Centrálního depozitáře v Hostivaři, pokračovala druhá etapa revitalizace Klementina, úspěšně běží projekt Národní digitální knihovna a pokračovala spolupráce v rámci společného projektu se společností Google. Národní knihovna se rovněž podílela na desítkách národních a mezinárodních projektů a programů, neboť její pracovníci byli a jsou členy týmů v rámci českých i mezinárodních institucí. Sama Národní knihovna se jako výzkumná organizace podílí na řešení celkem šesti oblastí výzkumu a vývoje. V roce 2013 také prostřednictvím Knihovnického institutu uskutečnila dva reprezentativní celostátní průzkumy se zaměřením na čtenářství dospělé populace a dětí.

Kromě toho jsme se museli vypořádat s důsledky červnové povodně, kdy se opět ukázala nezištná obětavost a ochota pracovníků Národní knihovny, kteří se bez ohledu na čas a únavu podíleli na záchranných pracích.

Dále chci připomenout velké pracovní nasazení i pochopení jednotlivých zaměstnanců Národní knihovny v rámci příprav na další etapy revitalizace, konkrétně při stěhování knih. V roce 2013 se revitalizace dosud nejcitelněji dotkla rovněž samotného provozu, a to zvýšeným hlukem způsobeným stavebními pracemi v areálu Klementina. Zde bych chtěl poděkovat zaměstnancům i uživatelům Národní knihovny, kteří projevíli vysokou míru tolerance a trpělivosti. Jsme si vědomi, že práce v tomto prostředí není nijak příjemná, avšak uvědomujeme si, že uzavření Národní knihovny by bylo pro řadu našich uživatelů fatální, a proto jsme všichni ochotni nasadit veškeré své síly, aby Národní knihovna jako jediná instituce v průběhu revitalizace zůstala v provozu, a plnila tak své poslání na poli českého i evropského kulturního dědictví.

Na závěr chci poděkovat všem pracovníkům Národní knihovny za skvělou práci, kterou odvádějí při službách a péči pro naše čtenáře a uživatele. Rovněž chci vyjádřit díky všem příznivcům a sponzorům Národní knihovny a Ministerstvu kultury ČR za jejich pomoc při záchraně literárních památek, které máme ve své správě, a vyslovit přesvědčení, že tato spolupráce a přízeň bude pokračovat i do budoucna.

Foto: Eva Hodíková

A handwritten signature in black ink, which appears to be 'Tomáš Böhm'. The signature is stylized and cursive.

Ing. Tomáš Böhm
Generální ředitel Národní knihovny ČR

Revitalizace Klementina, dokončení výstavby nového a rekonstrukce stávajícího Centrálního depozitáře NK ČR v Hostivaři

Revitalizace Klementina

Už v posledním čtvrtletí roku 2012 byla zahájena II. etapa revitalizace Klementina. V průběhu roku 2013 probíhala stále její první část – rekonstrukce objektu SO 05 (křídlo do Křižovnické ulice). Zahájení druhé části – SO 06 a SO 09 (část kolem Studentského nádvoří) – je plánováno na první čtvrtletí roku 2014. Přesun pracovišť z těchto objektů, původně plánovaný v roce 2013, byl tedy odložen na rok 2014.

Při rekonstrukci bylo dle očekávání nalezeno množství unikátních historických prvků. Jedná se zejména o původní pískovcové podlahy, výmalby a fresky. Většina těchto povrchů bude v souladu s požadavky orgánů památkové péče zrestaurována a zachována. Překvapením byl nález ocelových táhel ve stropní konstrukci 3. nadzemního podlaží Klementina, zajišťujících staticky klenby v prostorné chodbě objektu. Některá z táhel byla přetržena, proto byla na základě statického posudku nahrazena novými.

Soulad mezi potřebami provozu knihovny a požadavky památkářů lze někdy jen velmi těžko najít, výsledná podoba zrekonstruovaných prostor je proto vždy určitým kompromisem. Příkladem je třeba pískovcová podlaha nalezená v prostorách bývalé Galerie Klementinum, která je pro provoz knihovnických vozíků vysloveně nevhodná, avšak z historického pohledu naopak velmi zajímavá.

Samostatnou kapitolou rekonstrukce byla oprava fasády západního křídla Klementina do Křižovnické ulice, kterou prováděli restaurátoři. Bylo provedeno několik sond, chemická analýza odebraných vzorků a zkoušky technologických postupů pro snímání nevhodných vrstev. Následoval restaurátorský záměr a jeho projednání s orgány památkové péče. Po obdržení závazného stanoviska Odboru památkové péče Magistrátu hl. m. Prahy (MHMP) následovalo několikátýdenní vzorkování, a teprve po odsouhlasení barevného odstínu vlastní provedení restaurátorských prací.

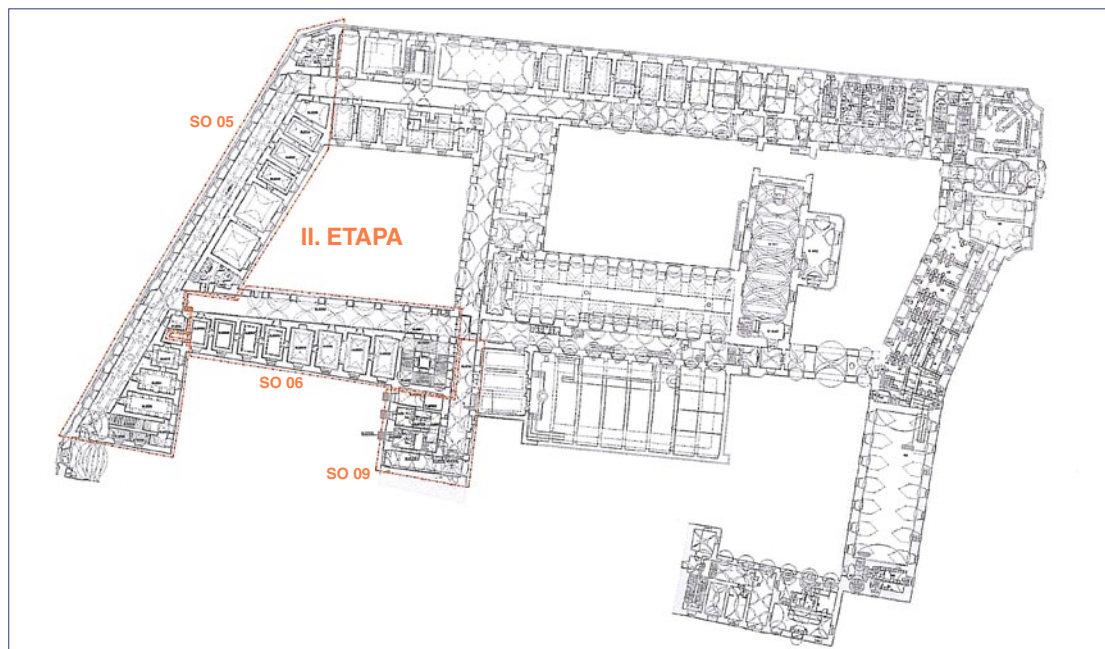

Schéma II. etapy revitalizace Klementina

Oprava fasády
Klementina v Křižovnické
ulici.
Foto: Pavel Macenauer

Pozůstatky románského zdiva. Foto: Eva Hodíková

S druhou etapou revitalizace souvisí i rozsáhlý archeologický výzkum. Terénní práce se v zimních měsících přesunuly do suterénu pod západním křídlem Klementina při Křižovnické ulici. Zde se podařilo odhalit četné reliktů středověké a raně novověké zástavby. Nejvýznamnějším nálezem byla lineární zděná konstrukce vystavěná románskou stavební technikou, pro niž je charakteristické použití opukových kvádrů. V severní části Studentského nádvoří, kde byl realizován rozměrný výkop pro kanalizaci a hydroizolaci objektu, byly odkryty pozůstatky refektáře středověkého kláštera dominikánů z druhé čtvrtiny 13. století. Z památkového hlediska se jedná o mimořádně významný objev, který upřesňuje původní rozlohu areálu známého dosud pouze z písemných pramenů. Součástí komplexu byl též rozsáhlý vrcholně a pozdně středověký hřbitov. Lokalitu s pozůstatky konventu si v polovině 16. století vybrali za místo svého působení jezuité, kteří si zde v letech 1576–1577 postavili vlastní školní budovu. Archeologický výzkum prokázal, že tato prvotní jezuitská zástavba využila podstatnou část zdiva středověkého kláštera.

Na konci roku 2013 se podařilo ve výkopu pro kabelovod, který byl situován v západní části Hlavního nádvoří podél kostela sv. Klimenta, odhalit další stavební pozůstatky středověkého konventu dominikánů. Konkrétně se jednalo o část východního křídla a dvojici opěrných pilířů náležející k presbytáři kaple kapitulní síně kláštera.

Velkým překvapením byl pro archeology nález raně středověkého pohřebiště z druhé poloviny 9. až první poloviny 10. století. Na nevelké ploše na Studentském nádvoří bylo odkryto celkem šest kostrových hrobů orientovaných ve směru severovýchod–jihozápad. Z jejich polohy lze usuzovat, že původní rozloha hřbitova byla větší, nicméně došlo k jeho narušení mladšími stavebními zásahy. Ve výbavě zemřelých se objevil nevelký nůž, keramická nádoba i šperky, jako jsou náušnice a záušnice.

Všechny odborné pracovní postupy a restaurátorské práce, jež vyplynuly z nových historicky cenných nálezů či z provedených sond, navyšují oproti původnímu rozpočtu finanční prostředky na stavbu. Proto je nedílnou součástí rekonstrukce i projednávání změn a víceprací, a to jak mezi zástupci generálního dodavatele a Odborem investic Národní knihovny, tak následně i mezi Odborem investic NK ČR a Odborem investic MK ČR, který je správcem programu revitalizace Klementina a supervizorem čerpání finančních prostředků na tento program.

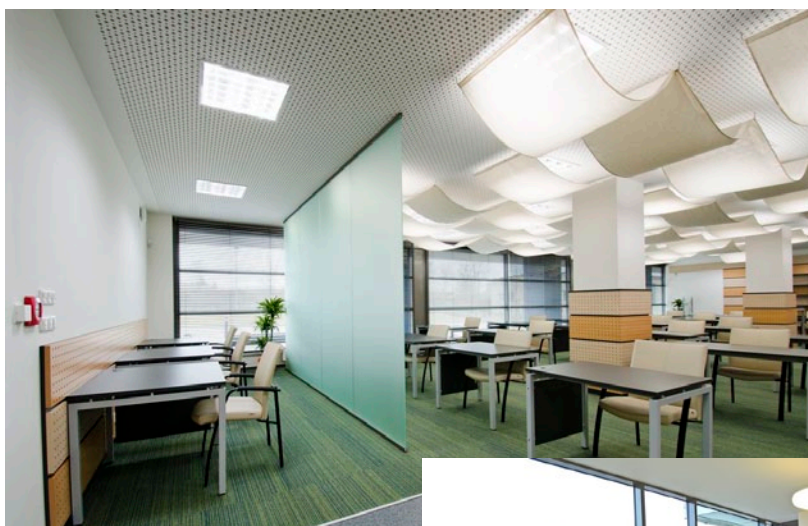
Výstavba nového depozitáře NK ČR v Hostivaři

V roce 2013 probíhal v novém objektu depozitáře zkušební provoz. Několik měsíců byly odstraňovány postupně se projevující závady díla. Probíhalo zaregulování technologií a nastavení ideálního klimatu ve skladovacích halách, aby mohlo být zahájeno stěhování Národního konzervačního fondu (NKF), pro něž jsou haly nového objektu určeny. Stablního klimatu bylo dosaženo až zhruba v polovině roku. Z důvodu nově projevené závažné závady na kanalizačním systému objektu bylo ale stěhování knih zahájeno až koncem srpna.

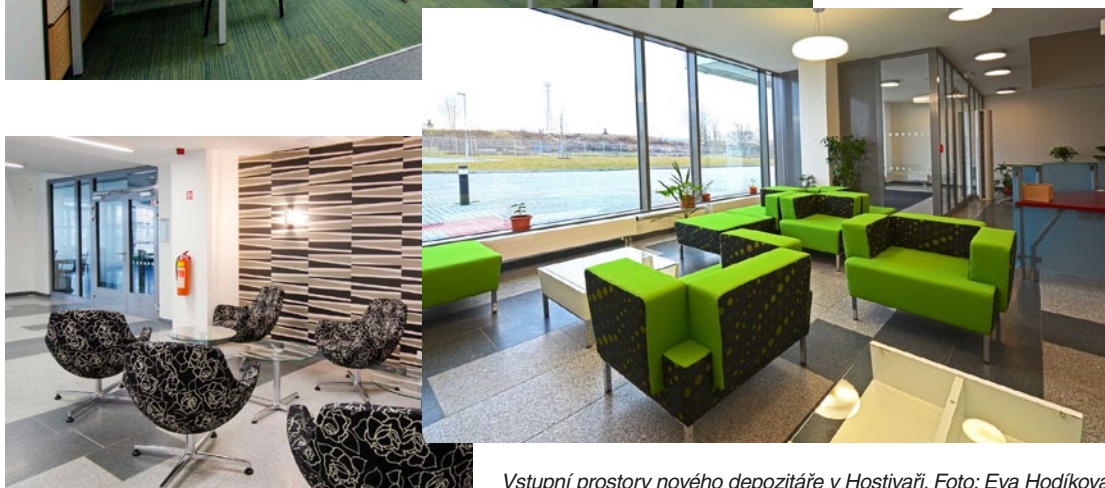
Proběhlo výběrové řízení na dodávku mobiliáře do obou hostivařských objektů. Z důvodu několika námitek účastníků byla smlouva s vítězným uchazečem – firmou Dřevozpracující výrobní družstvo – uzavřena až na konci listopadu. Výroba nábytku byla ihned poté zahájena. Nábytek bude do nového objektu dodán počátkem roku 2014, kdy se budou moci do budovy nastěhovat i všichni zaměstnanci.

Národní knihovna také zpracovala investiční záměr na II. etapu dostavby depozitáře. Ta by měla dispozičně přímo navázat na již hotový objekt (CDH N). S výjimkou několika málo kanceláří při části fasády v jednom podlaží se bude jednat výhradně o skladové haly s příslušnou technologií. I tento objekt bude propojen se stávající starou budovou (CDH S) spojovacím krčkem.

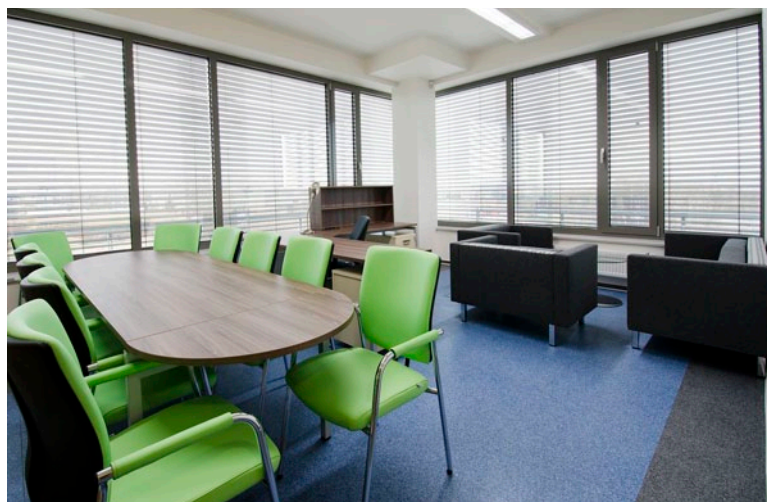
Dostavbou této II. etapy by Národní knihovna ČR měla pokrýt své kapacitní potřeby na dalších přibližně 50 let.

*Studovna Národního konzervačního fondu.
Foto: Eva Hodíková*

Vstupní prostory nového depozitáře v Hostivaři. Foto: Eva Hodíková

*Kancelář náměstka ředitele.
Foto: Eva Hodíková*

*Zasedací místnost.
Foto: Eva Hodíková*

Rekonstrukce stávajícího depozitáře NK ČR v Hostivaři

S ohledem na fakt, že jen část pracovníků redислоvaných z Klementina do Hostivaře pojme nová budova depozitáře (CDH N), přistoupila Národní knihovna již v roce 2012 k zahájení projektu rekonstrukce stávající budovy (CDH S). V roce 2013 proběhlo zpracování všech stupňů dokumentace, na rekonstrukci bylo vydáno stavební povolení.

Snahou Národní knihovny bylo navýšení finančních prostředků přidělených na rekonstrukci, aby tato rekonstrukce byla komplexnější. Proběhlo několik jednání s Odborem investic MK ČR o možnosti tohoto navýšení a o případné výši finančních prostředků. S ohledem na vývoj těchto jednání bylo postupně zpracováno několik variant projektové dokumentace.

Výběrové řízení na zhotovitele stavebních prací bude vyhlášeno v roce 2014.

Poradní sbor revitalizace Klementina – zpráva za rok 2013

Poradní sbor revitalizace Klementina navázal v nepatrně zúženém obsazení na svou činnost z roku 2012.

Členové sboru v roce 2013:

1. Nezávislí odborníci: PhDr. Josef Holeček; PhDr. Jan Vojta
2. Zástupci projektanta – METROPROJEKT Praha, a. s.: Ing. David Krása, generální ředitel; Ing. arch. Hana Vermachová; Ing. arch. Miroslav Rous
3. Zástupce zřizovatele MK ČR: p. Josef Straka
4. Zástupci Národní knihovny ČR: Ing. Tomáš Böhm, generální ředitel; Ing. Zdeněk Macoszek, náměstek sekce Ekonomika a provoz; PhDr. Hanuš Hemola, náměstek sekce Knihovní fondy a služby; Ing. Michael Hořejš, ředitel Odboru investic; Ing. Jaroslav Kostecký, hlavní koordinátor.

Jednání Poradního sboru byla svolávána podle potřeby, a to tak, že nejméně jednou měsíčně proběhlo jeho zasedání.

Hlavními projednávanými okruhy byly:

1. **Vitrážová okna do ulice Křižovnická.** Typologie a technické řešení oken byly diskutovány na několika jednáních, na jejichž základě byl navržen prototyp, jehož vzorek byl v zimním období zkušebně osazen do ulice, aby byla ověřena funkčnost návrhu. Parametry uvedeného prototypu byly korigovány a bylo nalezeno řešení, u něhož lze předpokládat, že bude vyhovovat nejlépe. Podle konečného vzoru byla vyrobena okna, která byla instalována.
2. **Barevné řešení omítky do ulice Křižovnická.** Fasáda, oproti původnímu záměru, který předpokládal dvoubarevnou omítkovinu s odlišnou strukturou, užitou zvláště na pilastrech a nárožích, byla finálně realizována odlišně. Starý nevhodný vnější nátěr byl odstraněn, bylo provedeno očištění až na hrubou omítku. Použité materiály zaručují vyšší životnost. Stejná barevně korespondující technologie bude použita i na fasádách nádvoří.
3. **Nález historických táhel.** Na základě nálezu historických táhel užitých ke zpevnění konstrukce budovy (objekt SO 05, architekt Carlo Lurago) byl přijat technologický postup, který umožnil jejich nahrazení. Zpracované řešení bude zapracováno i do projektové dokumentace dalších etap revitalizace areálu Klementina.
4. **Finální podoba prováděných prací v rámci III. etapy.** Na základě opakovaných jednání zástupců NPÚ se členy sboru, která vyvrcholila setkáním generálního ředitele NK ČR ing. Tomáše Böhma s generální ředitelkou NPÚ ing. arch. Naděždou Goryczkovou, bylo dohodnuto rozsah odkrytého území pod Halou služeb redukovat.

Oblast bez zásahu byla vytyčena od stávajícího vchodu do šaten po 2. pilíř Halu služeb. Byla ustavena expertní skupina složená ze zástupců NPÚ, NK ČR a Metroprojektu, a. s., která na jednáních v roce 2014 stanoví rozsah úprav a pokusí se nalézt kompromisní řešení, které umožní zachovat plánované funkce NK v tomto prostoru a současně respektovat požadavky památkové péče.

Na posledním zasedání v prosinci 2013 byla rozhodnutím generálního ředitele NK činnost Poradního sboru dočasně pozastavena z důvodu nevyjasněných podmínek financování III. a následných etap revitalizace Klementina.

Stěhování fondů NK ČR do nové budovy Centrálního depozitáře v Hostivaři

V průběhu roku 2013 byl provoz Národní knihovny ČR omezen v důsledku různých aktivit. Nejvýznamnější, na první pohled patrnou příčinou, byly stavební práce spojené s revitalizací Klementina, které jednak omezily průchod tímto historickým areálem a dále vyvolaly potřebu stěhování určitých odborných pracovišť NK ČR. Stejným způsobem však byly postiženy i knihovní fondy NK ČR, jejichž přesuny byly vyvolány i dalšími okolnostmi – zejména zprovozněním nové budovy Centrálního depozitáře v Hostivaři (CDH N), která byla úspěšně zkolaudována v prosinci 2012. Skladovací prostory této nové budovy byly od počátku určeny primárně pro uložení Národního konzervačního fondu (NKF), tj. nejdůležitějšího konzervačního fondu bohemikálních dokumentů v České republice. Právě přesun tohoto fondu tvořil základ rozsáhlých transferů fondů uskutečněných v roce 2013.

Přípravou a odborným vedením stěhovacích prací byla pověřena Pracovní komise pro redisolakaci fondů NK ČR, která byla ustanovena v průběhu ledna 2013. V komisi byli zastoupeni odborní pracovníci správců příslušných fondů, tedy nejen Oddělení správy NKF, ale i Hudebního oddělení, Slovanské knihovny a Oddělení správy Univerzálního knihovního fondu (UKF), a dále zástupci úseků zabezpečujících fyzikální a technické podmínky pro optimální uložení fondů NK ČR – tj. Odboru investic, Odboru provozu a správy budov a samozřejmě také Odboru ochrany knihovních fondů. V prvních měsících své činnosti se členové Pracovní skupiny pro redisolakaci knihovních fondů zabývali zejména tvorbou harmonogramu stěhovacích prací a dále vypracovali první návrh zaměřený na dílčí přesuny fondů, které bylo možné realizovat bez ohledu na stav nové budovy Centrálního depozitáře v Hostivaři, kde v prvních měsících roku 2013 probíhalo testování klimatických podmínek za účelem dosažení stabilní teploty a vlhkosti, měření intenzity osvětlení a kontroly fyzického stavu mobilních regálových konstrukcí. Tyto transfery se týkaly zejména přesunů fondů Slovanské knihovny a zpracovaných bohemikálních dokumentů z Rezervních fondů NK ČR do skladu v Neratovicích a dále stěhování signatur 54, Angl., etc. v rámci Klementina. Zároveň byl stanoven první termín zahájení stěhování NKF na 18. březen 2013, přičemž doba stěhování byla odhadnuta na 53 pracovních dnů.

Během výše uvedených kontrolních činností byly v nové budově Centrálního depozitáře v Hostivaři objeveny některé nedostatky ve vnitřním vybavení, které se řešily standardním reklamačním řízením. Termín zahájení stěhování dále posunuly i procesní záležitosti spojené se schvalováním servisních smluv se společnostmi zabezpečujícími provoz technologií (například klimatizace, transportní výtahy, bezpečnostní systém atd.) a závada na svodech dešťové vody, jež zapříčinila dodatečné stavební práce. Všechny tyto okolnosti by do budoucna představovaly rizikový faktor pro dlouhodobé a bezpečné uložení knihovních fondů. Takto nabytý čas byl věnován novému, hustšímu rozmístění některých regálových konstrukcí, koordinačním pracím a úpravám finální dislokace fondů včetně koncepce samotného zakládání dokumentů a zpracování výběrového řízení na objednávku přepravky, které se následně používaly nejen během samotných přesunů, ale i jako materiální vybavení pro dočasné uložení fondů.

Samotné „velké stěhování“ bylo zahájeno ve druhé polovině srpna za spolupráce se stěhovací firmou. Zaměstnanci firmy, rozdělení do vícera pracovních skupin, prováděli pouze základní manipulaci s fondy včetně jejich převozu mezi skladovacími prostory, přičemž byli pod neustálým dozorem pracovníků správy jednotlivých fondů, kteří zajišťovali dohled na výchozím místě a na místě určení. Každá pracovní skupina měla podle předem z kalkulovaných hodnot stanovenou přesnou denní normu, která se zaznamenávala společně s podpisy odpovědných pracovníků do denních výkazů určených ke kontrole a fakturaci prací. Na základě těchto denních výkazů se poté sestavovaly výkazy týdenní, které sloužily k operativním optimalizačním plánům. Průměrný výkon jedné skupiny se pohyboval okolo 200 běžných metrů (bm) denně, přičemž vždy záleželo na konkrétní skladbě stěhovaných dokumentů. Fondy samotné se převážely na specializovaných vozících. Na každý z nich bylo možné vyložit 2–3 bm (podle formátu stěhovaných dokumentů). Souhrn stěhovaných dokumentů dokládá následující tabulka, kde jsou mimo výchozích a konečných dispozic uvedeny i orientační počty bm:

	odkud	kam	počet bm
Knihovní dokumenty			
NKF knihy	CDH S	CDH N	29 000
UKF knihy	CDH S	CDH N	3 342
UKF 19. století	Klementinum	CDH N	113
celkem			33 000
Ostatní dokumenty			
NKF speciální dokumenty (plakáty, mapy, pohlednice)	CDH S	CDH N	*545
Archiv NK	CDH S	CDH N	450
Mikrofilmy a CD-R média v krabicích	CDH S	CDH N	525
RF, vazba v přepravkách			350

* 545 metrů + obsah 70 mapníků, 100 tubusů, 320 plochých krabic, 47 metrů dokumentů v archivních krabicích atd.

Z tabulky je patrné, že největší objem stěhování probíhal mezi starou (CDH S) a novou (CDH N) budovou Centrálního depozitáře v Hostivaři, kam se přemísťoval nejen Národní konzervační fond, ale i další speciální dokumenty, například mikrofilmy pocházející z produkce Národní knihovny a organizací participujících v programu VISK 7, CD nosiče, pohlednice či plakáty. Podstatnou součástí stěhování byl i Archiv Národní knihovny ČR. Kromě těchto přesunů probíhalo i stěhování Univerzálního knihovního fondu v rámci Klementina i do staré budovy Centrálního depozitáře v Hostivaři, přesuny fondů Hudebního oddělení a Slovanské knihovny vně Klementina a do Neratovic apod., jež byly vyvolány revitalizací Klementina. Díky velkému pracovnímu nasazení pracovníků NK ČR se podařilo hlavní přesuny fondů uzavřít ke konci roku 2013. V prvních týdnech roku 2014 pak probíhaly jen práce na dokončení stěhování UKF 19. století do nové budovy CDH a vyklizení tzv. Traverzového sálu v Klementinu.

Jak již bylo uvedeno v úvodu, přesuny fondů ovlivnily nejen vnitřní chod Národní knihovny, ale i naše služby vnějším uživatelům. V návaznosti na stěhování fondů a vynucené přípravné práce je od léta uzavřena studovna Národního konzervačního fondu ve staré budově Centrálního depozitáře v Hostivaři. Znovu otevřena bude až v průběhu prvního čtvrtletí roku 2014, kdy se dočká moderního vybavení a umístění v nové budově Centrálního depozitáře, kam se přesunuly i dotčené fondy. Pro expedici byly do odvolání znepřístupněny i další knihovní jednotky, což bylo průběžně koordinováno s Odborem služeb. Některé z přesunovaných fondů budou po opětovném zpřístupnění dosažitelné v jiném režimu, například Fond 19. století bude uživatelům k dispozici výhradně v nové studovně Národního konzervačního fondu v Hostivaři, stejně tak jako signatury 55–57, 63, 64, 66, 67, 68, 70, 74 obsahující zejména výroční zprávy a kalendáře. Signatura 9 po krátkodobém uložení v přepravkách zůstane uložena v areálu Klementina. Zahraniční knihy, časopisy a noviny pocházející z 19.–21. století sdružené pod signaturovými řadami 1–8, 10–25, Pa–Pb a další budou čtenářům k dispozici až ve druhé polovině roku 2014.

Po celou dobu stěhovacích prací bylo snahou Pracovní komise pro redislokaci fondů řešit problém s budoucím vystěhováním staré budovy CDH, která se měla ke konci roku 2013 začít postupně rekonstruovat, díky čemuž nebudou zajištěny optimální podmínky pro uložení fondů. I přesto, že zde došlo k termínovému posunu vyvolanému ekonomickými okolnostmi do roku 2014, je hledání adekvátního náhradního prostoru pro knihovní fondy NK ČR stále klíčové téma. Díky koordinačním aktivitám komise, soustavné práci na dislokaci fondů a zejména během samotného průběhu stěhovacích prací se podařilo původní hodnoty bm určených k externímu uložení značně zmenšit na konečných zhruba 12 000 bm (rozčleněno na několik fází), a to zejména díky zahuštění fondů v nových skladech v Centrálním depozitáři v Hostivaři, převozu fondů do skladů v Neratovicích a uložení části fondů do přepravek. Nalezení skladovacích prostor, vyklizení nejprve severní části skladů ve staré budově CDH, opětovné zaplnění a následné vystěhování jižních skladů je tak nejdůležitějším úkolem pracovníků Národní knihovny ČR pro rok 2014.

*Vyprázdněné skladiště
ve stávajícím depozitáři
v Hostivaři.
Foto: Tomáš Foltýn*

Probíhající stěhování se v různých fázích dotkne téměř 65 % veškerých dokumentů, jež jsou ve správě Národní knihovny ČR. Jen v rámci uskutečněných přesunů ve druhé fázi stěhování došlo k pohybu asi 35 000 bm knihovních fondů, což představuje téměř 1 800 000 dokumentů. Vše bylo provedeno v kalkulovaných časových horizontech, bez jakýchkoli ztrát. Navíc je třeba si uvědomit, že mnohé signatury se budou s ohledem na průběh stěhovacích prací a jejich finální dislokaci přesouvat vícekrát, což je velkou výzvou pro koordinaci veškerých aktivit směřujících k optimálnímu uložení fondů Národní knihovny i minimalizaci dopadů stěhování pro koncové uživatele knihovny.

*Zaplněné sklady v nové budově
Centrálního depozitáře v Hostivaři.
Foto: Tomáš Foltýn*

Vytvoření Národní digitální knihovny

Máme za sebou první rok ostrého provozu po předání projektu Národní digitální knihovna (NDK) do užívání Národní knihovně ČR. Jen za toto období jsme shromáždili velké množství poznatků a zkušeností, které nás posouvají mezi několik málo států, jež disponují podobným nástrojem pro uchování národního kulturního dědictví. Dvě digitalizační linky na pracovištích v Národní knihovně ČR a v Moravské zemské knihovně spojené do jednoho virtuálního elektronického prostředí zdigitalizují každý den 26 000 stran knih. Cílem projektu je splnit indikátor – celkový počet digitalizovaných knih do konce roku 2014, který činí 100 890 svazků. Během roku 2013 jsme byli nuceni řešit krizové okamžiky, kterými byly povodně, přívalové deště (riziko přerušení provozu zatečením a výpadkem infrastruktury), velkoplošný „black out“ způsobený požárem městské rozvodny, dále pak ekonomické problémy a v neposlední řadě množství technických běžných provozních výpadků. Výsledkem roku 2013 je přes 49 000 naskenovaných svazků, což vypovídá o správném vedení projektu, o schopnosti provozovat takto mimořádný projekt národního významu a o kompetenci realizačního týmu. Za rok 2013 proběhla řada opatření pro nadcházející proces certifikace systému dle standardu ISO, probíhá proces integrace linky do vnitřních struktur NK ČR a samozřejmě i další rozvoj NDK jako systému. Rozvoj systému probíhá vysokým tempem, neboť během rutinního provozu jsou identifikovány skutečnosti, které vycházely pouze z teoretických předpokladů a praxe. Prokazuje se, že je možno funkcionality systému neustále rozvíjet a vylepšovat. Rozvoj systému je charakterizován provedením více než sta požadavků na změny a dalších téměř sto požadavků je připraveno k realizaci. Je tedy beze všech pochybností prokázána životaschopnost projektu a jeho místo mezi projekty s národním významem.

Pracoviště digitalizace. Foto: Eva Hodíková

Spolupráce se společností Google

Cílem projektu *Hromadná digitalizace historických a vzácných dokumentů ve spolupráci se společností Google* bylo v roce 2013 pokračovat v přípravných pracích na digitalizaci, jejíž vlastní realizace začne v roce 2014. Projekt je rozvržen do šesti let (2011–2016) s možností následného prodloužení. Přípravné práce v roce 2013 plynule pokračovaly v souladu s postupy stanovenými v roce 2011. Souběžně se uskutečnily i činnosti nezbytné pro vlastní realizaci digitalizace. Novou činností bylo hromadné oceňování knih, které je nutné pro zajištění pojištění. Byla vypracována metodika přidělování cen jednotlivým titulům, do jejich katalogizačních záznamů je nyní zanesen údaj o ceně. Byla zahájena rozsáhlá administrativa spojená s vývozem a proclením dokumentů do zahraničí.

V roce 2013 se uskutečnilo celodenní setkání zástupců společnosti Google s pracovníky Národní knihovny za účelem kontroly průběhu přípravných prací v Národní knihovně. Došlo k výměně informací spojených s transportem dokumentů na digitalizaci a s předáváním elektronických záznamů z Národní knihovny na digitalizační pracoviště.

Koncem roku 2013 byla společností Google odeslána první testovací dávka 21 knih na digitalizaci do Německa. Harmonogram transportů dokumentů k digitalizaci pro rok 2014 počítá s celkem osmi transporty. Každých šest týdnů tak bude na digitalizaci doručeno 20 vozíků, přičemž na jeden transport připadá cca 4 000 knih. Koncem roku 2013 začala příprava první dávky – 20 vozíků pro transport na digitalizaci, které společnost Google dodala do Národní knihovny na podzim. V souvislosti s předáváním dokumentů byl mezi společností Google a NK ČR zprovozněn https protokol pro předávání elektronicko-digitálních dat.

V oblasti katalogizace historických a vzácných dokumentů bylo v roce 2013 vytvořeno či upraveno **26 733 katalogizačních záznamů**. Dosažený počet záznamů není každý rok totožný s počtem dokumentů připravených na digitalizaci, neboť výsledný počet dokumentů vždy závisí na výsledcích konzervátorského průzkumu.

Elektronické katalogizační záznamy z obou sbírek jsou dostupné na adresách:

STT – Databáze prvotisků, starých tisků a map NK ČR (1450–1800): <http://aleph.nkp.cz/>

SLK – Online katalog Slovanské knihovny: <http://aleph.nkp.cz/>

Statistika katalogizace za dobu trvání projektu

Rok	Počet záznamů ORST	Počet záznamů Slovanská knihovna	Celkem
2011	19 560	3 595	23 155
2012	20 301	4 643	24 944
2013	22 444	4 289	26 733
Celkem	62 305	12 527	74 832

Z hlediska fyzického stavu dokumentů a jejich přípravy k převozu na digitalizaci bylo v roce 2013 restaurátory prohlédnuto celkem 44 126 historických a vzácných dokumentů, z toho do Kategorie 1 bylo zařazeno 41 059 dokumentů. Knihy v této kategorii jsou připravené na transport k digitalizaci. Knihy ve zbývajících kategoriích vyžadují časově náročnější konzervátorský či restaurátorský zásah a nejsou tedy určeny k okamžitému transportu na digitalizaci. Zásahy bude nutné teprve provést. Za celé období práce na knihách (9. 5. 2011 – 31. 12. 2013) bylo z fondu Oddělení rukopisů a starých tisků (ORST) a Slovanské knihovny prozkoumáno a mechanicky očištěno celkem 75 230 knih. Z tohoto počtu knih je připraveno (po konzervaci či restaurování viz kategorie 1, 2) k transportu na digitalizaci celkem 70 645 knih.

Statistika knih zanesených do databáze Restaurátorského oddělení podle kategorií v roce 2013

	celkem	Kategorie 1	Kategorie 2	Kategorie 3	Kategorie 4
ORST	40 411	37 556	1 154	216	1 485
Slovanská knihovna	3 715	3 503	148	11	53
Celkem	44 126	41 059	1 302	227	1 538

Kategorie 1: ošetření probíhá na restaurátorském pracovišti v Klementinu a zahrnuje pouze drobné opravy. (Fixace 1-2 uvolněných listů či celých složek v knižním bloku a opravení drobných trhlin papíru v knižním bloku.)

Kategorie 2: ošetření probíhá na restaurátorském pracovišti v Klementinu a zahrnuje větší opravy např. knižních hřbetů či stabilizaci silně poškozených okrajů papíru.

Kategorie 3: ošetření probíhá na restaurátorském pracovišti v Centrálním depozitáři Hostivař a reprezentuje kompletní restaurátorské zásahy obsahující rozešití knižního bloku.

Kategorie 4: vyřazeno z digitalizace kvůli fyzickému stavu dokumentu.

Z výše uvedeného přehledu vyplývá, že přípravné práce spojené s digitalizací vyžadují sebraný tým expertů, knihovníků (katalogizátorů, systémových knihovníků), restaurátorů, IT odborníků i členů ostrahy.

Ptejte se knihovny

Virtuální referenční služba *Ptejte se knihovny* (v textu dále PSK), kterou poskytuje spolu s Národní knihovnou ČR dalších 80 knihoven v České republice, patří stále k předním službám českých knihoven.

Velkým úspěchem roku 2013 je poměrně značné rozšíření řad aktivně spolupracujících institucí. Zvláště díky cílené akci, která proběhla v rámci „Března, měsíce čtenářů“, se k projektu přidalo dalších 12 českých knihoven. Uvítali jsme novou spolupráci s Městskou knihovnou v Praze a dalšími městskými knihovnami (Městskou knihovnou Slavoj ve Dvoře Králové, Knihovnou Jana Drdy v Příbrami, Městskou knihovnou v Lysé nad Labem a městskými knihovnami v Holešově, Písku, Poděbradech, Čelákovcích a Rtyni v Podkrkonoší). Z odborných knihoven se do projektu zapojily Knihovna Ústavu fyziky atmosféry AV ČR, Národní centrum ošetřovatelství a nelékařských zdravotnických oborů a Knihovna Náprstkova muzea.

Knihovny během loňského roku zodpověděly celkem 3 453 dotazů. Tradičně přicházelo nejvíce dotazů z kategorií Informace o knihovně, Informace o vydaných dokumentech, Jazyk, lingvistika a literatura, Historie a historické pomocné vědy a Biografické studie.

V Národní knihovně ČR bylo z výše uvedeného počtu zodpovězeno přes 1 500 dotazů.

Kromě tradiční cesty přes formulář dostupný na stránkách služby *Ptejte se knihovny* mohli uživatelé nově pokládat své dotazy prostřednictvím aplikace pro iPhone a iPad společnosti Apple. Mobilní prostředí aplikace umožňuje též pohodlné vyhledávání v archivu služby a prohlížení Dotazu týdne.

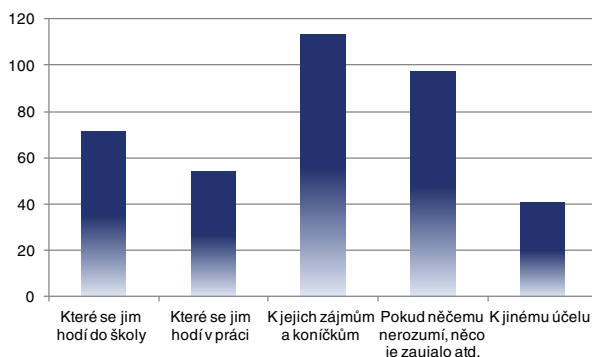

Úvodní stránka mobilní aplikace pro iPhone a iPad

Stále více je využíván i chat, který v rámci služby provozuje Národní knihovna ČR ve spolupráci s dalšími třemi knihovnami (Národní technická knihovna, Středočeská vědecká knihovna v Kladně a Knihovna Antonína Švehly Ústavu zemědělské ekonomiky a informací). V loňském roce zodpověděla touto cestou Národní knihovna ČR více než 120 dotazů.

Uplynulý rok byl zajímavý především díky rozsáhlému výzkumu, prostřednictvím kterého jsme poprvé za 11 let fungování služby PSK získali zpětnou vazbu od uživatelů i aktivně zapojených knihoven. Uživatelská anketa probíhala prostřednictvím dotazníkového formuláře na stránkách služby PSK během jarních a letních měsíců a jejím cílem bylo lépe poznat uživatele a zjistit jejich spokojenost a představy o budoucím vývoji této služby. Na dotazník odpovědělo téměř 300 uživatelů. Z výsledků vyplynulo, že službu využívají především středoškolsky a vysokoškolsky vzdělaní lidé ve věku 18–49 let. Stránky služby PSK jsou nejčastěji využívány pro položení dotazu prostřednictvím formuláře (<http://www.ptejteseknihovny.cz/zadani-dotazu>), následuje vyhledávání v archivu zodpovězených dotazů (<http://www.ptejteseknihovny.cz/archiv>). Z došlých odpovědí bylo patrné, že 20 % respondentů pokládá dotaz prostřednictvím služby PSK opakovaně, 48 % respondentů položilo dotaz právě jedenkrát. Velmi pozitivním výsledkem je, že 97 % respondentů vyjádřilo svoji spokojenost se službou *Ptejte se knihovny*, a to především s kvalitou poskytovaných odpovědí.

Odpovědi respondentů na dotaz, k jakým účelům hledají informace prostřednictvím služby PSK

Dotazník, který byl určen pro knihovny aktivně zapojené do služby PSK, byl zaměřen na praktické poskytování služby, administraci, propagaci služby a její vývoj. Z celkového počtu 76 zapojených knihoven (mimo NK ČR) odeslalo vyplněný dotazník 47 institucí. Z anket vyplynulo, že téměř polovina knihoven se zapojila do služby PSK proto, aby rozšířila spektrum poskytovaných služeb, přibližně třetina z nich by tuto službu vzhledem k její důležitosti zařadila mezi standardně poskytované. Knihovny také mezi sebou spolupracují, asi polovina knihoven uvedla, že přeposlala dotaz jiné zapojené knihovně, která byla z hlediska obsahu dotazu pro jeho zodpovězení relevantnější. Dotazník také ukázal, že více než polovina knihoven neukládá do archivu dotazy, které zodpoví, a to především z důvodu nevhodných dotazů, malého počtu dotazů či časové náročnosti a komplikovanosti postupu ukládání. Ukládání do archivu je knihovnám doporučováno, neboť archiv je se svými 10 000 odpovědmi významným faktografickým zdrojem. Obdobně knihovny spíše nevyužívají možnost upravovat údaje o své knihovně v administraci, do které mají přístup. Národní knihovnu ČR jako administrátora služby PSK potěšilo, že většina knihoven (celkem 40) uvedla, že je spokojena s komunikací s NK ČR ohledně služby PSK. Z novinek by si knihovny přály např. vytvoření pravidelně aktualizovaného Dotazu dne či rozšíření formuláře pro položení dotazu.

Oba dotazníky připravili pracovníci Oddělení referenčních a meziknihovních služeb NK ČR, které službu *Ptejte se knihovny* zajišťuje, a výsledky prezentovali na konferenci *Knihovny současnosti*, která se konala ve dnech 10. – 12. září 2013 v Olomouci. Celý příspěvek je dostupný ve sborníku konference na adrese <http://www.sdruk.cz/data/xinha/sdruk/ks2013/Sbornik2013.pdf>.

I v roce 2014 bychom rádi představili novinky služby PSK. Pro uživatele bychom chtěli zatraktivnit úvodní stránku služby *Ptejte se knihovny* (<http://www.ptejteseknihovny.cz/>), která by byla více intuitivní s minimem textu. S ohledem na výsledky ankety bychom také rádi pravidelně zveřejňovali Dotaz dne.

EBSCO Discovery Service (EDS)

V roce 2013 pokračoval přístup do discovery systému EBSCO Discovery Service (EDS), který byl uveden do plného provozu v květnu 2012 (více viz Výroční zpráva NK ČR 2012).

Centrální index EDS, který tvoří obsahovou náplň služby, je průběžně rozšiřován. V roce 2013 dosáhl počet zapojených vydavatelů v centrálním indexu EDS 20 000. Integrovány byly další zdroje v režimu open access (tzv. otevřený přístup), např. NORA (Norwegian Open Research Archive), DigiZeitschriften, TOXNET, AGRIS, LIBRIS, DOAB (Directory of Open Access Books) atd. Součástí indexu je i databáze obsahující metadata elektronických knih Discovery eBooks.

Průběžně také dochází k vylepšování uživatelského rozhraní a funkcionalit služby EDS. V roce 2013 byly provedeny úpravy v rozvržení výsledků a faset. Byla doplněna možnost nastavit index podle vědních

The screenshot shows the EBSCO Discovery Service (EDS) search results page. At the top, there is a navigation bar with links for 'Přihlásit se', 'Schránka', 'Předvolby', 'Jazyky', 'Ptejte se knihovny', 'Nové funkce', 'Help (EN)', and 'Nápověda (CZ)'. Below this is a secondary navigation bar with 'Nové vyhledávání', 'Multimédia', 'Lokátor publikací A-Z', 'Portály', and 'Home'. The main search area features the NK logo, a search bar with the query 'national library', and a 'Hledání' button. The results are displayed in a list format, with the first three results visible. Each result includes a title, author, journal information, and a 'Plný text PDF' link. On the left side, there is a sidebar with filters for 'Upřesnit výsledky', 'Aktuální vyhledávání', 'Omezit na', and 'Typy zdrojů'. On the right side, there are sections for 'Newswires', 'Related Images', and 'Ptejte se knihovny'.

Prohledejte **Discovery Service Národní knihovny ČR** Národní knihovna ČR

Klíčové slovo: national library Hledání

Základní vyhledávání Rozšířené vyhledávání Historie hledání

Relevance Možnosti stránky Sdílet

Výsledky hledání: 1 - 10 ze 2,493,472

1. **The European national libraries. Discussion about resources versus functions.**
 Akademický časopis
By: Borună, Adriana-Elena. *Romanian Review of Library & Information Science / Revista Română de Biblioteconomie și Știința Informării*, 2013, Vol. 9 Issue 2, p55-58, 4p, Databáze: Library & Information Science Source
Témata: Archival materials -- Conservation & restoration; Information storage & retrieval systems; **Library** employees; **Libraries** -- Technological innovations; **National libraries** -- Europe; Population
 Plný text PDF (48KB) **Získejte JIB** **Overení dostupnosti**
 citace.com **uložit do Citace.com - články**

2. **The National Library of Romania and its patrimony function.**
 Akademický časopis
By: Moraru, Anca. *Romanian Review of Library & Information Science / Revista Română de Biblioteconomie și Știința Informării*, 2013, Vol. 9 Issue 2, p14-16, 3p, Databáze: Library & Information Science Source
Témata: **National libraries**; Archival materials -- Conservation & restoration; Digital **libraries**; Documentation; Romania; **Libraries** and Archives; World culture
 Plný text PDF (47KB) **Získejte JIB** **Overení dostupnosti**
 citace.com **uložit do Citace.com - články**

3. **National Library of Pakistan as Legal Depository.**
 Akademický časopis
By: Muhammad Waris Bhatti. *Pakistan Library & Information Science Journal*, Mar2014, Vol. 45 Issue 1, p18-23, 6p, Databáze: OmniFile Full Text Select (H.W. Wilson)
Témata: Publications; Publishers & publishing; **Library** materials; Legal deposit of books, etc.; Copyright; Public **libraries**; **Libraries** and Archives; **Libraries**; All Other Publishers; Other publishers; Book Publishers; Universal Copyright Convention (1952)
 Plný text PDF (4.4MB) **Získejte JIB** **Overení dostupnosti**
 citace.com **uložit do Citace.com - články**

Upřesnit výsledky

Aktuální vyhledávání

Najít všechny zadané pojmy:
national library

Rozšiřující podmínky

Rovněž vyhledejte v plných zněních článků

Omezit na

Plný text

Recenzované

Katalog Národní knihovny ČR/Souborný katalog ČR

1013 Datum publikování 2015

Zobrazit další

Typy zdrojů

Všechny výsledky

Akademická periodika (1,221,617)

Časopisy (263,999)

Recenze (262,761)

Knihy (174,273)

Obchodní publikace (101,940)

Zobrazit další

Newswires

Related Images

Hledat další

Ptejte se knihovny

Souborný katalog ČR

SOUBORNÝ KATALOG
ČESKÉ REPUBLIKY

Ukázka výsledků vyhledávání v EDS

oborů či faseta pro vydavatele. Došlo ke zjednodušení limitace výsledků na jeden klik. Doplněn byl export holdingů SFX do limitu „Full Text“.

Ze zdrojů NK ČR je do EDS integrován elektronický katalog – báze NKC, Souborný katalog – báze SKC a digitální knihovna Manuscriptorium. V roce 2013 byla integrována i digitální knihovna Kramerius, verze 3. V době červnových povodní, kdy byly dočasně vyřazeny z provozu alephovské báze dat, bylo EDS stěžejním zdrojem informací o fondu NK ČR. EDS dále umožňuje přístup k plným textům z licencovaných databází, které NK ČR nabízí svým registrovaným uživatelům.

Pro přístup do služby EDS byla v roce 2013 zřízena doména <http://eds.nkp.cz>. Systém rozlišuje, zda uživatel vstupuje ze sítě knihovny, či mimo ni, a podle toho jej směřuje na plný nebo hostovský přístup. Ten umožňuje limitovaný přístup k obsahu EDS pro neregistrovaného uživatele, a to do úrovně popisných údajů. Pro registrované uživatele NK ČR je EDS v plné verzi dostupné i prostřednictvím vzdáleného přístupu.

Využití EDS bylo i v roce 2013 na velmi dobré úrovni. V průběhu roku bylo v EDS zaznamenáno 13 932 návštěv, zobrazeno bylo 12 111 abstraktů a 4 910 plných textů ve formátu PDF nebo HTML.

Přístup do EDS je zajištěn do roku 2015.

Služba eBooks on Demand v Národní knihovně ČR

Od 17. června 2013 jsou některé záznamy knih v online katalozích Národní knihovny (konkrétně v bázích NKC a STT) a Slovanské knihovny (báze SLK) označeny logem s nápisem EOD/ebooks & more. EOD je zkratka slov eBooks on Demand, česky Elektronické knihy na objednávku. Národní knihovna ČR se tak stala součástí mezinárodního projektu koordinovaného Univerzitní knihovnou z rakouského Innsbrucku, do něhož je zapojeno téměř 40 knihoven z dvanácti evropských zemí. Za Českou republiku se ho kromě NK ČR účastní Národní technická knihovna (NTK) ve spolupráci s Divadelním ústavem, Národní lékařskou knihovnou (NLK), Knihovnou Vojenského historického ústavu a Krajskou vědeckou knihovnou Liberec, dále pak Moravská zemská knihovna (MZK), Vědecká knihovna v Olomouci (VKOL) a Knihovna Akademie věd (KNAV).

Služba Elektronické knihy na objednávku (EOD) nabízí možnost objednat si za poplatek digitalizaci knih z fondu Národní knihovny, resp. Slovanské knihovny, které vyšly mezi lety 1500 a 1900 a už nejsou chráněné autorským zákonem. Výsledným produktem je tzv. e-kniha, tedy PDF soubor s možností full-textového vyhledávání. Nespornou výhodou služby EOD je možnost objednání, platby i předání e-knihy elektronicky, a služba je tedy dostupná odkudkoliv. Existuje také možnost platit v hotovosti a převzít e-knihu vypálenou na CD či DVD nosiči.

Za necelých sedm měsíců fungování služby eBooks on Demand v Národní knihovně ČR jsme obdrželi 58 objednávek, z toho 40 jsme vyřídili kladně. Naskenovány byly více než čtyři tisíce stran (4 323). O tom, že je služba dostupná (a žádaná) opravdu odkudkoliv, svědčí i fakt, že požadavky přicházejí nejen z České republiky, ale doslova z celého světa. Nejvzdálenějším zákazníkem byl badatel z Brazílie. Jeho objednávka byla navíc úplně první, kterou jsme po spuštění služby EOD v Národní knihovně obdrželi, a také zatím největší co do rozsahu skenovaných stran – celkem 1 071. Nejstarší knihou, kterou jsme v rámci projektu EOD zdigitalizovali, byl *CATALOGVS ALIQVOT ANTIQVORVM VATICINIORVM, QVIBVS INCLYTAE AVSTRIAE domus contra mille Sathanae, ac eius complicum insidias victoria fuit praedicta* (česky Katalog několika prastarých věšeb, kterými bylo předpovězeno vítězství Domu rakouského nazvody úkladům velkého množství Satanášů a jejich kompliců) vydaný v roce 1550.

Noc s Andersenem

Již potřetí se Noci s Andersenem účastnila i Národní knihovna ČR, která připravila pro malé návštěvníky pestrý program s klementinskými anděli, zábavnou fotosoutěž, andersenovský kvíz, výtvarnou dílnu s oblíbenou ilustrátorkou Alžbětou Skálovou i setkání s režisérem Jiřím Strachem a zpěvačkou Ewou Farnou. Přestože Národní knihovna nemá samostatné dětské oddělení, chceme motivovat děti k četbě, a vytvořit jim tak kladný vztah k literatuře do budoucna. Přivítání a předčítání v zahajovací části večera se ujal generální ředitel NK ČR, Ing. Tomáš Böhm. Poté začal pro děti zábavný program a jejich úkolem bylo objevit v prostorách Klementina strážné a jiné anděly, kteří z fresek, reliéfů a soch shlížejí na návštěvníky už od jezuitských dob, a co nejzajímavěji je vyfotit. Dobrodružnou výpravu završila prohlídka kostela Nejsvětějšího Salvátora. V prostorách Všeobecné studovny na děti čekal **Jiří Strach**, známý jako Lotrando z pohádky *Lotrando a Zubejda* a režisér pohádky *Anděl Páně*, kterou děti shlédly na dobrou noc. Kromě knížek a dobrodružství čekaly na děti i tvůrčí úkoly, které stejně jako četba samotná rozvíjejí kreativitu. Naplnění této úlohy se chopila ilustrátorka i autorka dětských knížek **Alžběta Skálová** (např. *Pampe a Šinka*, *Rostlinopis*), která připravila výtvarnou dílnu. Děti si tak mohly pod dohledem ilustrátorky nominované v letošním roce na cenu Magnesia Litera vyrobit svou vlastní ilustrovanou knížku. Před usnutím si děti ještě nedočkavě prohlédly své velké výhry z večerních soutěží – každé z dětí získalo knížku věnovanou nakladatelstvím Albatros. Ráno zažili malí nocležníci další překvapení. Probuzení jim zpříjemnila zpěvačka **Ewa Farna**. Ewu jsme k nám pozvali na Noc s Andersenem ze zcela logických důvodů. Tato akce není jen o zábavě a dobrodružství, jejím posláním je také podpora čtení dětí, a právě Ewa se projektu *Celé Česko čte dětem*, jenž podporuje také Národní knihovna ČR, věnuje již řadu let. V sobotu ráno si všichni odnášeli domů nejen příspěvky do své knihovničky, ale hlavně nezapomenutelný zážitek.

Foto: Eva Hodíková

Povodně v Klementinu

Začátek června roku 2013 byl pro zaměstnance Národní knihovny, zejména členy krizového štábu NK ČR, hektický. Hladina vody v řece Vltavě začala vzhledem k vytrvalým deštům stoupat již v sobotu 1. června. V noci ze soboty na neděli kontaktoval členy krizového štábu bezpečnostní manažer NK Ing. Jiří Lučan s upozorněním, že v případě překročení 2. stupně povodňové aktivity bude svolán krizový štáb a nadále bude postupováno dle příslušných interních předpisů určených pro tuto situaci. V krizovém štábu povodňové komise NK ČR zasedali jak noví, tak služebně starší zaměstnanci naší instituce. Toto

*Zaměstnanci NK a dobrovolníci při plnění pytlů pískem.
Foto: Eva Hodíková*

Stavba protipovodňových zábran u Klementina. Foto: Eva Hodíková

složení se potvrdilo jako velmi rozumné, neboť kolegové, kteří zažili povodně v roce 2002, velmi výrazně pomohli s detekcí možných rizik.

V neděli 2. června ve 12.00 hodin zasedl krizový štáb. V průběhu jeho jednání stoupla hladina Vltavy na 3. povodňový stupeň, a bylo potřeba přistoupit k uzavření Národní knihovny, resp. celého areálu Klementina pro veřejnost. Pracoviště byla přístupná pro zaměstnance NK, avšak docházka zaměstnanců na pracoviště nebyla povinná. Vedení NK uplatnilo vzhledem k živelní události paragraf 207 zákoníku práce (překážky v práci na straně zaměstnavatele s náhradou mzdy ve výši 100 %). Povinně však byli v zaměstnání služby na oddělení IT a nepřetržitě byla v areálu část krizového štábu a ostraha. Tito pracovníci museli již první noc řešit zásadní komplikace, a to zatopení tzv. Vltavské šachty, kde je umístěno chladicí zařízení a další technologie pro regulaci teploty v Klementinu. Šachta je situována v bezprostřední

Zásah hasičů – odčerpávání vody ze sklepů Klementina. Foto: Eva Hodíková

Protipovodňová hráz v Platněřské ulici. Foto: Eva Hodíková

blízkosti řeky. Byl nutný zásah Hasičského záchranného sboru (HZS) a následně bylo zajištěno nepřetržité odčerpávání vody po dobu jednoho týdne.

Voda pronikla také do sklepních prostor Klementina, kam byli rovněž přivoláni hasiči. Jejich manévrovací prostor ale byl s ohledem na probíhající revitalizaci Klementina ztížen.

Pracovníci IT museli provést řízené odpojení serverů, aby zabránili ztrátě dat při vypnutí přívodu elektrické energie, což nastalo již první noc, kdy pracovníci Pražské energetiky přišli provést odpojení. Naštěstí byla NK napojena na náhradní zdroj elektrické energie.

V pondělí od ranních hodin započala stavba protipovodňové hráže v Platněřské ulici. Na stavbě se podíleli dobrovolníci i zaměstnanci Národní knihovny ČR. Hráz byla postavena z asi 120 tun písku.

Krizový povodňový štáb Národní knihovny ČR zasedal po celou dobu povodní denně a byl v nepřetržitém kontaktu s krizovým štábem Prahy 1 a krizovým štábem Magistrátu hl. m. Prahy.

Další objekty Národní knihovny, tedy obě budovy Centrálního depozitáře v Hostivaři a skladové prostory v Neratovicích, přímo ohroženy vodou nebyly. V Neratovicích se voda zastavila necelých 10 centimetrů před vchodem do haly. Zde se museli zaměstnanci NK vypořádat s dlouhodobým výpadkem elektrické energie, který ohrožoval stabilní klima ve skladovacích prostorách. Elektrická energie byla zajištěna umístěním náhradního zdroje – mobilního elektrického generátoru.

Na škody, které napáchala povodeň v prostorách Národní knihovny, a jež byly i zásluhou včasných zásahů zaměstnanců NK ČR omezeny na výši cca 300 000 Kč, se vztahovalo pojistné plnění. Druhý stupeň povodňové aktivity byl odvolán 12. června, od tohoto dne se vše v Národní knihovně začalo vracet do normálního provozu.

Doplňování novodobých knihovních fondů

Průběžné doplňování novodobých fondů bylo financováno z účelových neinvestičních dotací MK ČR ve výši 15 milionů Kč a z rozpočtu NK 450 tis. Kč na online přístup do elektronických zdrojů. Pro realizaci projektu *Česká knihovna při Univerzitní knihovně v Bratislavě a Slovenská knihovna v Národní knihovně ČR* byla poskytnuta účelová neinvestiční dotace MK ČR ve výši 300 tis. Kč a pro doplňování slovenské literatury ve fondech NK ČR byla prostřednictvím Univerzitní knihovny v Bratislavě využita dotace MK SR ve výši 12 tis. €. Další finanční prostředky byly získány z projektů, jejichž hlavním cílem bylo zkvalitnění informačního prostředí a poskytovaných služeb, a to především na zabezpečení přístupů do elektronických databází.

Oblast doplňování fondů je dlouhodobě poznamenána chronickým nedostatkem finančních prostředků. Nominální výše prostředků, které má akvizice k dispozici, se léta pohybuje zhruba na stejné úrovni, ovšem reálná hodnota je nepříznivě ovlivňována dalšími faktory, jako jsou stálý nárůst cen dokumentů a cen předplatného, platby DPH, inflační indexy, kurzovní pohyby, ceny poštovního apod. V daném finančním rámci je velmi složité koncipovat a realizovat systematickou a konzistentní akviziční politiku. V oblasti doplňování fondů proto i nadále zůstávají nenaplněny nejen konkrétní požadavky uživatelů, ale částečně i vlastní strategické cíle instituce.

Dokumenty jsou do knihovních fondů doplňovány povinným výtiskem, nákupem, mezinárodní výměnou, dary, příp. z interních zdrojů. Formou individuálních nebo konsorciálních licencí jsou zabezpečovány zejména online přístupy k zahraničním elektronickým informačním zdrojům.

Vzhledem k omezeným finančním prostředkům se Národní knihovna snaží nákup zdrojů co nejvíce zefektivnit, jednou z nových cest je kvalifikovaný výběr profilových elektronických publikací z databáze EBSCO pro PDA (Patron Driven Acquisition).

(Doplňování novodobých knihovních fondů včetně statistických analýz je podrobněji pojednáno v oddíle Ekonomické ukazatele, statistika, grafy.)

Zpracování novodobých fondů

V souvislosti s ukončením vývoje Anglo-amerických katalogizačních pravidel byla analyzována nová katalogizační pravidla **Resource Description and Access** [Zpracování a zpřístupnění zdrojů] (RDA) a v listopadu 2013 bylo na jednání Pracovní skupiny pro jmenné zpracování rozhodnuto o implementaci pravidel RDA do české katalogizační praxe v první polovině roku 2015. V roce 2013 byl schválen Minimální záznam pro Souborný katalog ČR RDA/MARC21.

Na základě analýzy stávající katalogizační praxe byl stanoven harmonogram přípravy na implementaci RDA, který zahrnuje nejen vytvoření metodických materiálů a přípravu vzdělávacích akcí, ale i práce na zachování nástrojů určených pro sdílení katalogizace a přebírání záznamů.

Materiály související s implementací RDA jsou vystavovány na stránkách Katalogizační politiky v samostatné sekci věnované RDA <http://www.nkp.cz/o-knihovne/odborne-cinnosti/zpracovani-fondu/katalogizacni-politika/rda>.

Pokračovala spolupráce NK ČR, Moravské zemské knihovny a Vědecké knihovny v Olomouci na **projektu sdílené katalogizace** s použitím nástroje Aleph-Cluster.

Historické a hudební fondy

Akvizice historických a hudebních fondů

Pro fond Oddělení rukopisů a starých tisků (ORST) bylo v roce 2013 zakoupeno 37 starých tisků a 3 rukopisné zlomky. Hlavní pozornost byla opět věnována bohemikální literatuře v nejširším možném vymezení. Nejvíce dokumentů bylo zakoupeno ve specializovaných pražských antikvariátech (např. Ztichlá klika, Karel Křenek atd.), jejichž nabídka byla průběžně sledována. Dva nákupy se uskutečnily po dohodě s církevními organizacemi, konkrétně s řádem bosých karmelitek z Karmelu sv. Josefa v Praze a Farním sborem Českobratrské církve evangelické Praha 1-Nové Město. Jako raritu lze označit akvizici tisku, který

se původně nacházel v majetku TJ Sokol Chuchelna.

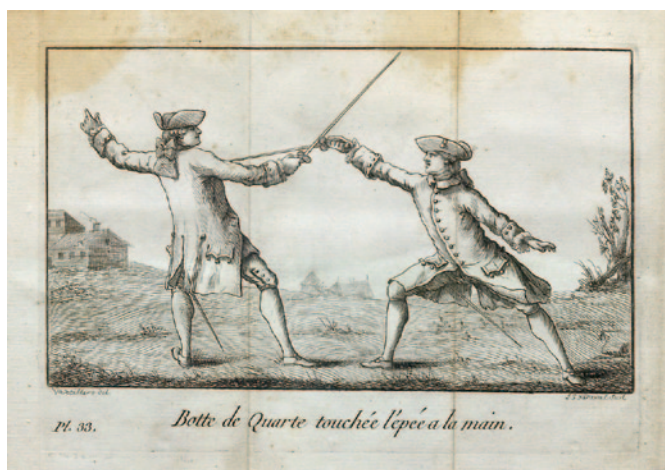
Z výše charakterizované skupiny zmiňme alespoň unikátně dochovaný anonymní českojazyčný tisk *Marye Rozkosse Zahrada...*, jenž obsahuje obrazovou galerii nejznámějších barokních milostných mariánských soch a obrazů. Z cizojazyčných bohemikálních tisků vyniká titul autora Johannese Labenuse *Prager Schlacht...*, který popisuje osudovou bělohorskou bitvu a jenž byl původně ve vlastnictví dvou vojenských důstojníků a pedagogů, Tomáše Buriana (1802–1874)

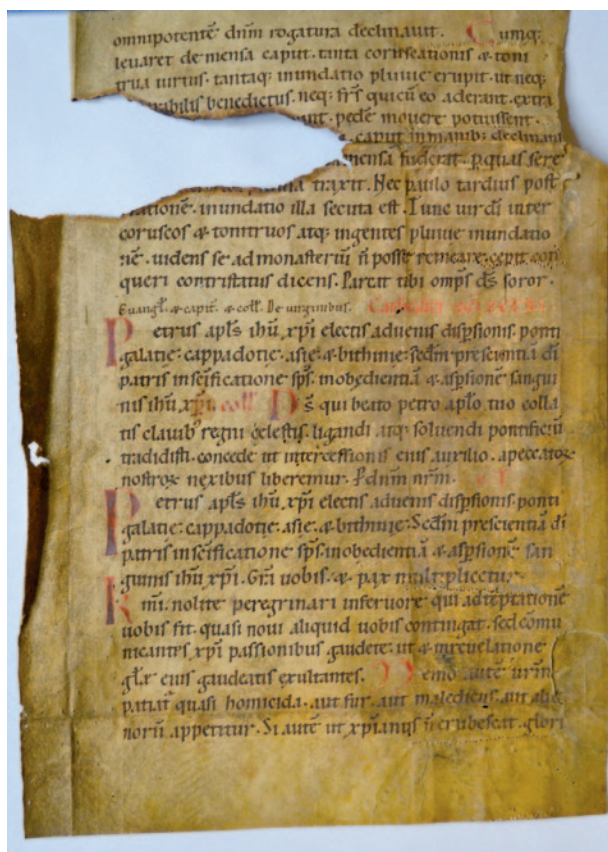
Rozkládací obrazová příloha č. 9 tisku: *L'art des armes...*

a Ferdinanda Čenského (1829–1887). Mezi militárie lze zařadit i zahraniční příručku šermu *L'art des armes...* od Guillaumea Daneta. Textový výklad je zde doprovázen názornými rytinami, jež zobrazují jednotlivé šermířské pozice a výpady. V případě rukopisných zlomků jde o součásti dvou liturgických knih. Dvě folia jsou zřejmě zlomkem lekcionáře a pocházejí z první poloviny 12. století, folio opatřené neumovou notací lze datovat do přelomu 13. a 14. století.

Opomenout nelze ani tři staré tisky zahraniční provenience. Nejstarší vytiskl roku 1528 slavný basilejský tiskař a nakladatel Johann Froben. Jde o druhé vydání souboru církevněhistorických děl několika raně křesťanských autorů (Eusebios z Caesareje, Rufinus Tyranius, Theodoret z Kyrrhu, Sozomen aj.). Editor souboru Beatus Rhenanus,

Rozkládací obrazová příloha č. 33 tisku: *L'art des armes...*

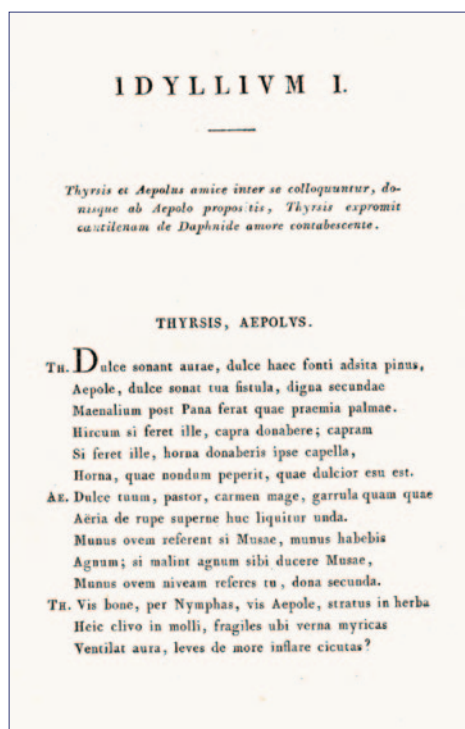

Rukopisný zlomek patrně lekcionáře pocházející z první poloviny 12. století, sign. MS XXIV A 334.

vatel a knihovník v šlechtických rodinách. Na počátku každého ze tří zpěvů je umístěna kvalitní mědirytová ilustrace. Druhý vznikl roku 1792 a obsahuje souborné vydání tzv. řeckých idyliků (Theokritos, Moschos, Bion). V první části jsou jejich básně v originálním řeckém znění, ve druhé v latinských překladech Bernarda Zamagna. Jde o velmi vzácný tisk, který Bodoni tiskl na kvalitním silném papíru asi jen v nákladu 200 výtisků. Představuje ukázkou klasicistní, čistě řešené typografické úpravy, využívající silných meziřádkových prokladů.

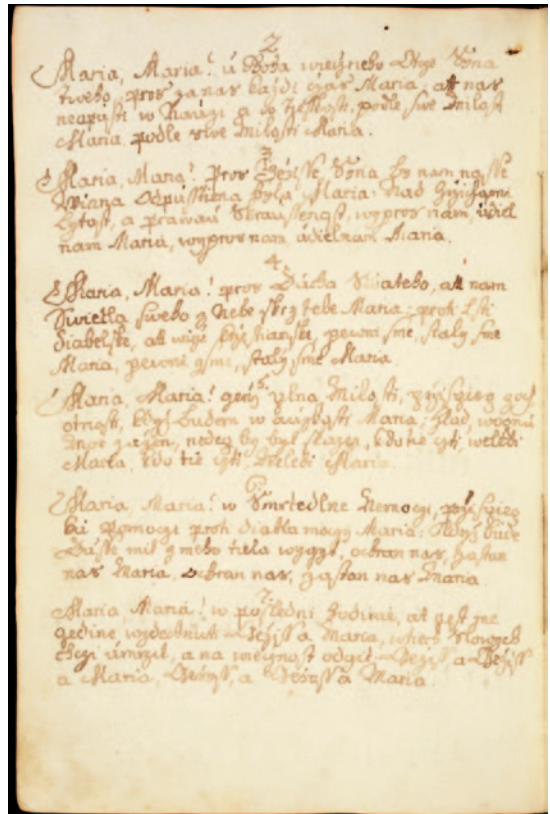
Sbírkou hudebních tisků a rukopisů obohatil nákup několika vzácných pramenů z období 18. až 20. století. Nejvýznamnější akvizicí představuje konvolut liturgických a duchovních zpěvů, který obsahuje rovněž historický opis chorálních pašijí na Květnou neděli Václava Karla Holana Rovenského (1644–1718). Na rukopisu se podílelo více písařů a byl vytvořen v průběhu několika let 18. století. Konvolut je v dobrém stavu, přesto je patrně jeho časté využívání při bohoslužbách.

jeden z nejvýznamnějších evropských humanistů první poloviny 16. století a Frobenův spolupracovník, ho dedikoval olomouckému biskupovi a mecenáši Stanislavu Thurzovi, s nímž byl v přátelských stycích. Exemplář je opatřený původní pozdně gotickou slepou tiskovou vazbou. Ostatní dva spojuje jméno parmského tiskaře a písmorytce Giambattista Bodoniho, jenž významně spoluutvářel podobu moderních evropských tisků. První pochází z roku 1773 a obsahuje skladbu *Giornata villereccia* oblíbeného básníka Clementa Bondiho, původně člena jezuitského řádu, jenž se později živil hlavně jako vycho-

Idyly řeckého básníka Theokrita sázené Bodoniho antikvou.

Dalším významným přírůstkem je soubor 22 kusů koncertních programů významných českých uměleckých osobností a souborů. Programy kromě údajů o prováděné hudbě jsou obohaceny o podpisy těchto osobností, např. violoncellistů Váši Černého a Františka Smetany, houslisty Alexandra Plocka, členů souborů České noneto, Pražské dechové kvinteto, Pěvecké sdružení pražských učitelek, Peškovo kvarteto ad. Hodnota tohoto přírůstku je zejména v informacích o provozovací koncertní praxi v období před a po druhé světové válce.

Ukázka zápisu písně z konvolutu liturgických a duchovních zpěvů, sign. 59 R 5701.

Knihopis

V rámci **národní retrospektivní bibliografie** se průběžně pokračovalo v doplňování *Knihopisu českých a slovenských tisků*, jehož redakce sídlí v Národní knihovně a na aktualizaci jeho elektronické verze *Knihopisu-Digital*, který je vytvářen Kabinetem pro klasická studia AV ČR. V průběhu celého roku 2013 byly editorem *Knihopisu* zasílány do *Knihopisu-Digital* desítky nově přepsaných a zredigovaných knihopisných záznamů (konkrétně se jednalo o písmena G, O a druhou část písmene A), které byly poté zpřístupněny online. K prosinci 2013 se tak v databázi *Knihopisu-Digital* nacházelo celkem 641 záznamů tzv. *Abecedních dodatků*. Jejich redakce si opět vyžádala osobní návštěvu několika pražských knihoven (např. KNM či Strahovské knihovny) a studium příslušných exemplářů starých tisků. Kromě toho vyšel v únoru 2013 v elektronickém časopise *Ikaros* informativní článek, který knihovnickou a badatelskou veřejnost seznamoval s podrobnostmi a cílem vzájemné spolupráce mezi redakcí *Knihopisu* v NK ČR a Kabinetem pro klasická studia.

Köstler, Joseph: Plan der Gegend von Austerlitz in Mähren mit den Stellungen der vereinigten Kaiserl: russischen u. oesterreichischen, und Kaiserl. französischen Armeen bey der Schlacht am 2ten December 1805. Kolorovaná kresba 34,5 x 44 cm (výřez).

Digitalizace sbírky kartografických pramenů

V roce 2013 dále pokračovala spolupráce NK ČR s Výzkumným ústavem geodetickým, topografickým a kartografickým, v. v. i. (VÚGTK) na digitalizaci vybrané části sbírky starých map, uložených v Oddělení rukopisů a starých tisků. Cílem projektu je vytvoření externího znalostního systému v podobě webového portálu s otevřenou databází starých map. Digitalizované mapové listy jsou průběžně zpracovávány a zpřístupňovány online. V průběhu roku 2013 bylo zdigitalizováno dalších 342 mapových listů z Lobkowiczské sbírky map. Celkem za uplynulé dva roky spolupráce bylo zdigitalizováno 566 mapových listů. Mapy zdigitalizované v roce 2012 byly v roce 2013 zpřístupněny veřejnosti prostřednictvím digitální knihovny Manuscriptorium na <http://www.manuscriptorium.com/>. Spolupráce ORST s VÚGTK v této oblasti bude pokračovat i v roce 2014.

Správní systém pro záznamy k historickým fondům

Pro Oddělení rukopisů a starých tisků a pro Referát pro Manuscriptorium byl vytvořen správní systém pro katalogové záznamy k historickým fondům, které jsou vytvářeny a udržovány ve formátu XML TEI P5. (Definice typu dokumentu užívaná pro záznamy k historickým fondům je odvozena od standardu konsorcia TEI, verze P5.) Pro pracovníky je dostupný přes webové rozhraní.

Systém zajišťuje zejména: a) bezpečnou správu záznamů, b) manipulaci se záznamy (vkládání, aktualizaci, mazání) na úrovni jednotlivých záznamů i dávkově, c) organizaci záznamů do kolekcí, d) správu rolí uživatelů a jejich oprávnění, e) kontrolu duplicit, f) validaci záznamů podle definice typu dokumentu, g) uchování historie změn záznamů v systému včetně relevantních informací o provedené změně a možnosti vracet se k předchozím verzím TEI záznamů, h) hromadné operace se spravovaným obsahem (exporty, importy apod.), i) přímou kompatibilitu se systémem Manuscriptorium přes OAI-PMH provider s DC a TEI P5 profilem a s podporou setů. Z uvedeného výčtu je patrné, že správný systém významně usnadní práci katalogizátorů, odborných pracovníků i uživatelů.

Manuscriptorium

Manuscriptorium je evropská digitální knihovna rukopisů a dalších historických dokumentů zpřístupňovaná NK ČR a zároveň virtuální badatelské prostředí pro práci s historickými fondy.

V roce 2013 bylo Manuscriptorium rozšířeno o historické dokumenty digitalizované v podprogramu VISK 6, tj. o 150 komplexních digitálních dokumentů čítajících 38 189 obrazů, jakož i o pravidelné dávky dokumentů stávajících partnerů.

Koncem roku 2013 Manuscriptorium obsahovalo: EZ (evidenční záznamy) 318 557, KDD (komplexní digitální dokumenty) 24 996, PT (plné texty) 2 422, KDD včetně PT 605, agregovaných od 124 partnerů z 23 evropských i mimoevropských zemí.

V rámci institucionálního výzkumu a vývoje, jakož i běžného rozvoje, byla vytvořena nová verze systému Manuscriptoria, která klade větší důraz na uživatelský komfort, zvětšuje funkčnost osobního uživatelského účtu, umožňuje jeho snadší integraci do virtuálního badatelského prostředí a vytváří podmínky pro síťové publikování, protože bylo zavedeno persistentní adresování komplexních digitálních dokumentů jednotlivých digitálních objektů. Do Manuscriptoria byl integrován online nástroj pro vytváření digitálních edic hudebního zápisu středověkých dokumentů, který umožňuje stažení vzniklých dokumentů pro vlastní jiné potřeby, jakož i korelaci k digitálním kopiím obsaženým v Manuscriptoriu.

V rámci evropského projektu CENDARI bylo Manuscriptorium integrováno do metaindexu TRAME, který je největším světovým vyhledávačem pro středověká rukopisná studia. Manuscriptorium se stane základem služeb projektu CENDARI, přičemž cílem je vytvořit virtuální badatelské prostředí pro středověká rukopisná a kulturní studia, jehož hlavním rysem bude sémantické vyhledávání.

Slovanská knihovna

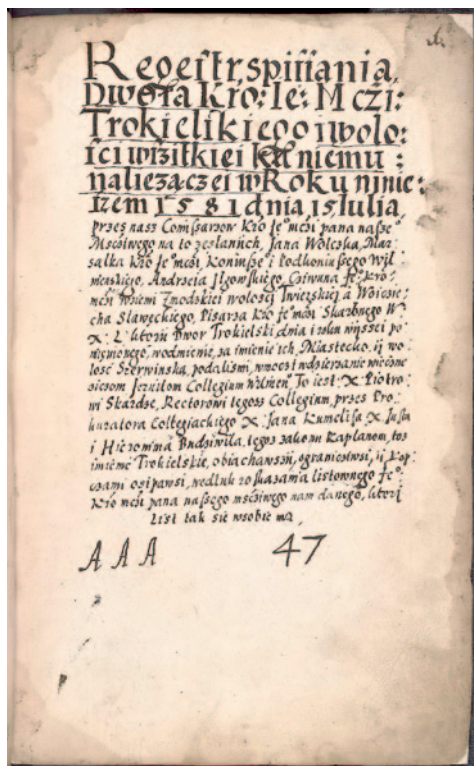
Slovanská knihovna (SK) je veřejně přístupná specializovaná vědecká knihovna pro oblast slavistiky a problematiku slovanských zemí. SK je odborem Národní knihovny ČR, při plnění statutárních úkolů spolupracuje s jejími složkami.

Během roku 2013 se v rámci odborných činností pracovníci Slovanské knihovny účastnili především prací na projektu digitalizace historických a vzácných sbírek NK, který probíhá ve spolupráci se společností Google. V průběhu roku připravili katalogizační záznamy celkem 4 289 dokumentů, které byly následně předány restaurátorům k další přípravě předcházející digitalizaci.

V rámci programu VISK 6 byly digitalizovány další čtyři vzácné rukopisy ze sbírek SK. Jde o dokumenty ruské, polské a jihoslovanské proveniencí ze 16.–18. století. Jejich elektronické kopie jsou zařazeny do digitální knihovny rukopisů a starých tisků Manuscriptorium.

SK nadále pokračovala v třídění a katalogizaci svých speciálních sbírek. Proběhly dokončovací práce na třídění a popisu sbírky plakátů. Utříděna a katalogizována byla nedávno získaná osobní pozůstalost ukrajinského spisovatele a překladatele Ivana Leontovyče čítající 70 inventurních jednotek.

Během roku 2013 rovněž probíhaly přípravné práce spojené s účastí SK na projektu Národní digitální knihovny. Digitalizace dokumentů z fondu SK v rámci uvedeného projektu by měla probíhat od roku 2014.

Rukopis „Regestr spissania dwora ... Trokielskiego ... wszitkiei ku niemu nalezaczai w Roku ninieizem 1581 dnia 15 lulia“ psaný starou polštínou a běloruštínou z roku 1581. Jeden z historických dokumentů z fondu Slovenské knihovny digitalizovaných v roce 2013.

připravil berlínský Literaturhaus. Konferenci doplňovaly další doprovodné akce – prezentace druhého svazku českého vydání spisů V. Šalamova *Druhý břeh*, která proběhla v Knihovně Václava Havla, a dále divadelní představení *Otče náš* na motivy Šalamovových textů, které v Literární kavárně Řetězová připravil Komorní činoherní soubor z Šalamovova rodného města Volgody.

Rozsáhlá putovní výstava *Život nebo literatura. Vypravěč Varlam Šalamov*, byla v Klementinu představena ve světové premiéře v září 2013.

Foto: Eva Hodíková

U příležitosti 15. mezinárodního sjezdu slavistů, který se uskutečnil v srpnu 2013 v Minsku, shromáždila SK bibliografická data předchozího sjezdu. Všech 603 bibliografických záznamů publikovaných příspěvků přednesených v rámci programu 14. mezinárodního sjezdu slavistů bylo vloženo do elektronické databáze „Bibliografie mezinárodních sjezdů slavistů (BibSlavKon)“, kterou spravují společně SK a Východoevropské oddělení Německé státní knihovny v Berlíně. Bibliografie je součástí informačních zdrojů programu „Virtuelle Fachbibliothek Slavistik (Slavistik-Portal)“: <http://www.slavistik-portal.de/>.

Již osmým rokem pokračovala realizace projektu Národní knihovny ČR a Univerzitní knihovny v Bratislavě *Česká knihovna při Univerzitní knihovně Bratislava a Slovenská knihovna v NK ČR*, jehož garanty jsou české a slovenské ministerstvo kultury. Projekt umožňuje všem útvarům Národní knihovny ČR efektivně doplňovat soudobou slovenskou knižní produkci, a udržovat tak dobrou kvalitu svých sbírek slovenské literatury. V roce 2013 získala SK z prostředků tohoto projektu pro svůj fond celkem 331 svazků slovenských knih.

V průběhu roku 2013 SK připravila čtyři výstavy a pořádala nebo se podílela na přípravě osmi seminářů, kolokvií, prezentací či literárních večerů. Nejvýznamnější odbornou akcí roku 2013 bylo spolupořádání mezinárodní odborné konference *Zákon o odporu rozpadu: zvláštnosti prózy a poezie Varlama Šalamova a jejich vnímání na počátku 21. století*, která proběhla ve dnech 17.–19. září 2013 v prostorách Památníku národního písemnictví. Konference, kterou kromě Slovenské knihovny spolupořádalo sdružení „shalamov.ru“ a Ústav pro studium totalitních režimů, se zúčastnilo 35 badatelů ze 13 zemí světa. V téže době byla v Klementinu zahájena rozsáhlá výstava „Život nebo literatura. Vypravěč Varlam Šalamov“, kterou

Knihovnický institut

V roce 2013 pokračovalo budování informačních zdrojů Knihovnického institutu, které jsou určeny knihovníkům a informačním pracovníkům, studentům a pedagogickým pracovníkům oboru a dalším zájemcům. Jedná se o:

- 1) Elektronický portál *Informace pro knihovny* (IPK), který zpřístupňuje a odkazuje na domácí a ve výběru i zahraniční dokumenty, oborové databáze a další informační nástroje z oboru knihovnictví a informační věda důležité pro činnost veřejných knihoven. Portál je knihovnickou veřejností vysoce hodnocen a využíván. V návaznosti na novou webovou prezentaci Národní knihovny byla v uplynulém roce připravena migrace portálu IPK do Plone NK ČR, zatím na testovacím serveru.
- 2) *Oborovou bránu Knihovnictví a informační věda* (KIV) vytvořenou v rámci *Jednotné informační brány* (JIB), která zpřístupňuje elektronické zdroje a umožňuje jejich paralelní prohledávání. Na testovacím serveru je připraveno spojení KIV a IPK, které bude zveřejněno po dokončení migrace IPK.
- 3) Facebook Knihovnického institutu pokračuje v nastaveném trendu oslovování cílových skupin (zvláště odborné veřejnosti) a v průběžné aktualizaci stránky. Počet uživatelů se zvyšuje, máme nyní cca 250 fanoušků (70 % žen a 30 % mužů, nejvíce ve věkové kategorii 25–34 let). Zveřejňované zprávy jsou z oblasti zajímavých knižních novinek Knihovny KKL, knihovnických akcí, akcí pro čtenáře, upozornění na zajímavé oborové články, akce NK ČR i na zahraniční zajímavosti z našeho oboru. Facebook slouží také jako informační zdroj pro naše uživatele v případě nenadálých událostí (povodně, uzavření knihovny apod.).

V návaznosti na úkoly vyplývající z Koncepce rozvoje knihoven na léta 2011–2015 byly uskutečněny tři rozsáhlé celostátní průzkumy: *Češi jako čtenáři v roce 2013* se zaměřením na dospělou populaci, *České děti jako čtenáři v roce 2013* se zaměřením na věkovou skupinu 9 až 14 let a *Centrální portál knihoven – průzkum potřeb knihoven*.

Byla zpracována zpráva o výkonu regionálních funkcí za rok 2012 a zpřístupněna na webu. Koordinace výkonu regionálních funkcí knihoven probíhala na bázi komise pro regionální funkce Sdružení knihoven ČR. Ve dnech 21.–22. října 2013 se uskutečnil ve spolupráci s Krajskou knihovnou v Pardubicích celostátní seminář Regionální funkce knihoven 2013.

Úspěšně se rozvíjel projekt *Benchmarking knihoven*, jehož se v širokém měřítku účastnily i slovenské knihovny. Na projektu v roce 2013 participovalo 288 knihoven, z toho 234 z ČR a 54 ze SR.

Byl zajištěn výpočet a úhrada odměn autorům za půjčování děl v knihovnách ČR za rok 2012 dle autorského zákona (č. 121/2000 Sb.) a úhrada odměn vyplývajících z kolektivních licenčních smluv na půjčování nosičů zvuku v knihovnách ČR.

Oddělení vzdělávání uskutečnilo v roce 2013 devět seminářů pro všechny vedoucí pracovníky NK ČR. Hlavním cílem byl hlubší vhled vedoucích pracovníků do komplexních i dílčích problematik Národní knihovny. Vedle standardních vzdělávacích aktivit pro pracovníky NK i knihovníky z celé republiky proběhly semináře k aktuálním tématům – Novela autorského zákona a knihovny, Věcné autority z pohledu kooperace, Marketing pro pracovníky knihoven, Lektorské dovednosti, Sociální sítě, Unifikované názvy hudebních děl, Evergreen, ROI – Ekonomická návratnost investic, Bezbariérová knihovna, E-knihy v českých knihovnách, Design služeb, Elektronická knihovna časopisů EZB, Řešení obtížných komunikačních situací, seminář k novele Občanského zákoníku a mnoho dalších. Velký zájem ze strany knihovníků byl opět o 18. ročník rekvalifikačního akreditovaného kurzu.

Národní knihovna ČR se podílela na práci Sektorové rady pro kulturu v projektu *Národní soustava povolání II.* na definování nových typových pozic knihovnických profesí a v projektu *Národní soustava kvalifikací 2* na přípravě profesních kvalifikací pro knihovnické profese.

Sociologické průzkumy četby a čtenářství

V roce 2013 připravila Národní knihovna ČR první celostátní reprezentativní průzkum dětí ve věku 9–14 let se zaměřením na četbu a na vztah dětí ke knihám a knihovnám. Výzkum byl realizován pomocí

kvantitativních a kvalitativních metod, cílovou skupinou byly děti ve věku 9 až 14 let. Praktickou část průzkumu provedla agentura MediaResearch, a. s. Sběr dat proběhl od 13. září do 2. října 2013 na vzorku 1 519 respondentů. Čtení knih patří k zábavným činnostem volného času českých dětí (47 %), ale pro mnohé z nich je také spojeno s nudou. Existují výrazné genderové rozdíly – 59 % dívek považuje čtení za zábavné, u chlapců je to pouze 37 %. S rostoucím věkem vnímají děti význam četby knih pro vzdělávání (35 %). Třetina dětí čte knihy každý den, ale další třetina nepřečte za měsíc ani jednu knihu. Hlavním důvodem pro nečtenářství je konstatování, že čtení dětí „nebaví“, silnou konkurencí jsou jiné aktivity – filmy, televize, internet, Facebook. Nezbytným faktorem, který ovlivňuje vztah k četbě, je včasné získání dovednosti číst plynule a bez námahy. Nejvýraznější vliv na rozvoj čtenářství má rodina a škola. Čtenářství rodičů ovlivňuje čtenářství dětí. Většina českých dětí (75 %) dostává alespoň občas knížku jako dárek. Děti nejčastěji čtou povinnou školní četbu (51 %), to, co doporučí kamarádi (50 %) a rodiče (43 %). Z hlediska žánrů nejvíce preferují dobrodružné knihy, knihy o zvířatech, pohádky a komiksy. Zhruba třetina českých dětí nedostává od svých učitelů žádný seznam doporučených knih. Děti jednoznačně preferují volný výběr titulu knížek ke čtení. Nejvíce volného času děti tráví sledováním televize (denně cca 1,5 hod.). Téměř čtvrtina dětí hraje denně elektronické hry (55 minut), chlapci téměř třikrát častěji než dívky. Téměř dvě pětiny dětí denně surfuje na internetu (55 minut) a více než čtvrtina dětí je denně na Facebooku (38 minut). Frekvence četby knih s věkem mírně klesá, děti čtou sice méně často, ale déle (42 minut). Knihy postupně ztrácejí roli zdroje informací, děti častěji využívají pro školní práce internet. Vztah dětí k elektronickým knihám je zatím nejednoznačný, většinou s nimi nemají zkušenost. Školní knihovny jsou málo využívány, veřejné knihovny navštěvuje 57 % dětí. Hlavním důvodem pro nechození do knihovny je jiná zábava (54 %), nezájem o knihy (47 %). Děti poprvé přivádějí do knihoven nejčastěji rodiče (52 %) a dále škola (22 %) a nejčastěji je navštěvují s kamarády (41 %). Knihovna dětem poskytuje hodně pracovníky (90 %), klid (86 %), nabídku knih (77 %).

Druhý reprezentativní průzkum čtenářství byl zaměřen na obyvatele ČR starší 15 let. Tradičně byl připraven ve spolupráci s Ústavem pro českou literaturu AV ČR, v. v. i. Celkově šlo již o třetí šetření – předchozí proběhla v letech 2007 a 2010. Praktickou část průzkumu provedla agentura ppm factum, s. r. o. Sběr dat proběhl mezi 5. až 25. květnem 2013 na vzorku 1 584 respondentů. Tento průzkum byl detailněji zaměřen na knižní trh. Vyplynulo z něj, že 84 % Čechů přečte za rok aspoň jednu knihu (v roce 2007 – 83 %, v roce 2010 – 79 %), že 48 % nakoupí za rok aspoň jednu knihu (v roce 2007 – 71 %, v roce 2010 – 46 %) a že 32 % navštíví za rok aspoň jednu veřejnou knihovnu (v roce 2007 – 40 %, v roce 2010 – 38 %). Každý obyvateľ ČR starší 15 let v průměru za rok přečte 13,2 knihy; jejich čtení denně věnuje 33 minut; za rok nakoupí průměrně 4,9 knihy; v našich domácích knihovnách se v průměru nachází 250 knih. Opět se ukázalo, že ženy čtou výrazně více než muži (rozdíl 11 %). Nejoblíbenějším autorem českých čtenářů je Michal Viewegh, nejoblíbenější knihou je *Babička*. Pokud jde o vztah čtení a digitálního prostředí, nejčastěji čteme na osobním počítači nebo notebooku (na druhém místě je tzv. chytrý telefon), přičemž tři čtvrtiny Čechů si nedokážou představit, že by četli pouze v digitálním prostředí. Ve vztahu ke knižnímu trhu přinesl výzkum tato zjištění: více než polovina obyvatel ČR starších 15 let tvrdí, že je pro ně nepřehledný; neznámější institucí je prodejní síť Levné knihy; knihy vybíráme nejvíce podle žánru a kupujeme si je kvůli zábavě, potěšení a relaxaci; ti, kdo knihy nekupují, uvádějí jako hlavní důvod, že jsou moc drahé. ČR nadále patří k zemím s nejsilnější čtenářskou kulturou (společně se skandinávskými a pobaltskými státy).

Projekty a programy

Výzkum a vývoj v Národní knihovně ČR

Rozvoj Národní knihovny České republiky jako výzkumné organizace

Doba řešení: 2010–2015

Koordinátor: Adolf Knoll

Finanční podpora: Ministerstvo kultury ČR

Národní knihovna České republiky se řídí svou dlouhodobou koncepcí výzkumu a vývoje původně zpracovanou na léta 2010–2015. Tato koncepce je průběžně aktualizována na základě dosažených výsledků a případných nových potřeb. V souladu s ní probíhalo v roce 2013 řešení šesti níže uvedených oblastí.

Oblast 1. Zdokonalení virtuálního badatelského prostředí Manuscriptoria

Doba řešení: 2010–2015

Odpovědný pracovník: Zdeněk Uhlíř

V roce 2013 byla vytvořena nová verze systému Manuscriptoria, která klade větší důraz na uživatelský komfort, zvětšuje funkčnost osobního uživatelského účtu, umožňuje jeho snazší integraci do virtuálního badatelského prostředí a vytváří podmínky pro síťové publikování. Důležité je zejména zavedení persistentního adresování komplexních i jednotlivých digitálních objektů a integrace některých služeb (srovnávání plných textů, editor hudební notace). Manuscriptorium bylo rozšířeno o historické dokumenty digitalizované v podprogramu VISK 6 a o dávky dokumentů stávajících partnerů. Koncem roku 2013 obsahovalo Manuscriptorium 318 557 evidenčních záznamů, 24 996 komplexních digitálních dokumentů, 2 422 plné texty a 605 komplexních digitálních dokumentů včetně plných textů.

Oblast 2. Dlouhodobá ochrana (LTP – Long-Term Preservation) digitálních dokumentů

Doba řešení: 2010–2015

Odpovědný pracovník: Bedřich Vychodil; Ladislav Cubr

Výzkum se soustředil na zdokonalení podpůrné aplikace pro kontrolu formátů obrazových dat nazvanou DIFFER (Determinator of Image File Format propERTies), později na NDK Image Data Validator a na další vývoj nástroje resolver (softwarový nástroj CZIDLO – CZEch IDentification and LOcalization Tool) a přidružené koncepce systému trvalé identifikace ČIDLO (Český systém pro IDentifikaci a LOkalizaci dokumentů digitálního kulturního dědictví).

Vývoj webové služby (open source aplikace) pro kontrolu obrazových dat s názvem The Image Data Validator – DIFFER byl v roce 2013 úspěšně dokončen. Značná podpora byla získána opakovanou účastí v programu GSoC 2013, který každoročně vyhlašuje společnost Google Inc. Aplikace je navržena pro komplexní zjišťování a porovnávání signifikantních vlastností a obrazových metrik vybraných obrazových formátů využívaných v oblasti digitalizace a dlouhodobého uchování.

V roce 2013 byla vydána nová verze softwarového nástroje CZIDLO umožňující další činnosti kurátora a rozšiřující možnosti vyhledávání. V této verzi jsou dále upraveny některé funkce aplikace, jako je např. bezpečnější heslo.

Z hlediska knihovnické správy (kurátorství) byly vyvinuty dílčí moduly pro usnadnění práce kurátora (uživatelsky přívětivá webová editace) a možnosti podrobnější kontroly registrátorů (správnost přidělování) a do určité míry též samotné produkce digitálních dokumentů (metadata k identifikátorům). Z hlediska technické správy bylo vyvinuto zlepšení procesu sestavení a instalace aplikace pro programátory. Resolver (CZIDLO) je centrálním technickým prvkem systému ČIDLO.

Na konci roku 2013 bylo ve službě ČIDLO zaregistrováno 65 aktivních uživatelů z řad knihoven (nejvíce v rámci projektů tzv. krajských digitalizací). Kromě produkčního prostředí je funkční i testovací prostředí přístupné uživatelům, kde mohou provádět testy svých nástrojů pro digitalizaci. Do 31. 12. 2013 bylo přiděleno

celkem 418 817 persistentních identifikátorů URN:NBN; z tohoto počtu tvoří aktivní záznamy 416 050. Dále 2 767 záznamů bylo deaktivováno a nahrazeno jinými. Přidělování identifikátorů je možné pomocí automatického i webového rozhraní.

Pro vývoj koncepce systému ČIDLO byla v roce 2013 klíčová příprava na certifikovanou metodiku pro řízení životního cyklu identifikátorů (pravidla a postupy pro přidělování a správu digitálních identifikátorů a digitálních dokumentů ze strany zapojených institucí).

V roce 2014 bude vývoj pokračovat dokončením této metodiky a vytvořením analýzy současného vývoje v oblasti trvalé identifikace digitálních dokumentů ve světě, na jejímž základě bude možné plánovat další rozvoj aplikace CZIDLO a systému ČIDLO.

Oblast 3. Archivace a zpřístupnění sklizených webových stránek

Doba řešení: 2011–2015

Odpovědný pracovník: Zuzana Kvašová

Řešení se zabývá výzkumem vhodných formátů pro uložení webových dat z pohledu dlouhodobého uchování a možnostmi jejich uložení v LTP systému (zpracování před ingestem; analýza a návrh automatických ingest procesů do LTP systému; nastavení profilů metadat a jejich automatická extrakce z interních i externích zdrojů). S daty pořízenými při archivaci webu souvisí také potřeba vytvoření odpovídajícího modelu archivace, uložení v METS formátu společně s metadaty, atd. V roce 2013 vznikla analýza vhodných nástrojů pro plánování ochrany dat získaných archivací webu. Jde o jeden z prvních kroků k zajištění strategie dlouhodobé ochrany na vyšší úrovni, než je bit-streamová ochrana. Vývoj v této oblasti bude pokračovat dalším krokem, kterým je definování tzv. designated community (designovaná komunita podle standardu OAIS). Rovněž bylo navázáno na výsledky z roku 2012 v oblasti obohacování sklizených dat o metadata pro potřeby uložení do dlouhodobého datového úložiště. Do poloprovozu byla uvedena aplikace pro obohacování dat o data z katalogu ALEPH. Další výzkum se bude zabývat využitím dat sklizených v rámci projektu Webarchiv. Bude řešena problematika identifikace a charakterizace sklizených dat a metadat.

Oblast 4. Vývoj metodik ochrany, konzervace a restaurování knihovních fondů (historických i novodobých)

Doba řešení: 2010–2015

Odpovědný pracovník: Petra Vávrová

V roce 2013 byla zdokonalována databáze a doplňován elektronický formulář na průzkum fyzického stavu svazků novodobých knihovních fondů. Bylo prozkoumáno přes 40 000 svazků, byla přihlášena metodika průzkumu novodobých fondů k certifikaci. Cílem metodiky je sjednocení postupů při průzkumu novodobých knihovních fondů. Metodika umožní knihovnám a institucím uchovávacím novodobé knihovní fondy získat průzkumem srovnatelné soubory dat, které bude možné využít pro plánování konzervačních zásahů, jako jsou odkyselování, restaurování, ambulantní opravy, ale i např. nutnost vyrobít ochranný obal a případné další operace. Metodiku však bude možné využít i pro rozhodování o ochranném reformátování, digitalizaci, akvizici atd. Výsledky průzkumů bude možné sdílet s různými institucemi.

Z průzkumů knihovních fondů vyplývá, že významná degradace se projevuje nejen u novin a dalších dokumentů 19. a první poloviny 20. století, ale projevuje se i u publikací z pozdější doby. Není dostatečný přehled o rozsahu poškození konzervačních sbírek a stupni i rychlosti další postupné degradace, dané stářím, materiálem anebo uložením. Proto se zaměřujeme na průzkum fyzického stavu fondů, pracujeme s parametry znalostní databáze, monitorujeme kvalitu ovzduší v depozitářích, vliv světla na papírové materiály, vyvíjíme a ověřujeme metodiky ochrany, konzervace a restaurování knihovních fondů a zdokonalování metodik a analýz materiálů knihovních fondů. Byl také zveřejněn poloprovoz *Collection Survey*, který je novým nástrojem pro monitorování fyzického stavu knihovních fondů; k tomu bylo dále vytvořeno příslušné pracoviště. Celkem bylo od roku 2010 prozkoumáno přes 110 000 exemplářů knih. Vybíráme materiály charakterizující novodobé fondy, které budou odkyseleny ve světě dostupnými odkyselovacími metodami (hromadnými i individuálními). Zaměřujeme se na průzkum dostupných metod odkyselování a výsledky dosažené těmito metodami – v roce 2013 to byla metoda ZFB:2 v Lipsku. Hlavním cílem

péče o historické fondy se stávají takové úkoly, jako např. posouzení stavu, detailní průzkum a navržení opatření pro zkvalitnění péče o národní kulturní památky – *Vyšehradský kodex* a *Pasionál abatyše Kunhutů*. Provádí se mikroskopický průzkum originálu, posouzení stavu pergamenu originálu, celková fotodokumentace a kontrola trezoru. V roce 2013 dále pokračoval restaurátorský a chemickotechnologický průzkum *Vyšehradského kodexu* a dalších rukopisů, které budou představeny v roce 2014 na výstavě *Otevři zahradu rajskou. Benediktini v srdci Evropy 800–1300*. V souvislosti s rutinním restaurováním vazeb stabilizací japanovými fóliemi byla předložena k certifikaci příslušná metodika.

Oblast 5: Výzkum kulturního dědictví a knižní kultury pozdně středověkých Čech

Doba řešení: 2013–2015

Odpovědný pracovník: Kamil Boldan

Národní knihovna spravuje zdaleka nejpočetnější soubor středověkých knih uložených na našem území. Základní výzkum v oblasti knižní kultury pozdně středověkých Čech se zaměřuje na dvě témata. Prvním z témat je nové bibliografické zpřístupnění tištěných jednolistů poděbradského a jagellonského věku. Toto médium sloužilo nejčastěji pro multiplikaci nástěnných kalendářů, ale postupně začalo být užíváno pro byrokratické potřeby, šíření zpráv a ovlivňování veřejného mínění. Druhým tématem jsou komunikační strategie poděbradského a jagellonského věku. Pro jejich analýzu byla zvolena osoba mistra pražské univerzity a správce utrakvistického duchovenstva Václava Korandy mladšího († 1519), který po sobě zanechal rozsáhlou knihovnu a vedl písemné polemiky s odpůrci i agendu utrakvistické konzistoře. V roce 2013 probíhala pasportizace dochovaných bohemikálních jednolistů a korandovských rukopisů v domácích i některých zahraničních institucích a byly objednávány jejich fotografické reprodukce. V návaznosti na to započalo studium těchto materiálů a byly publikovány první výsledky. Vedle toho byla vydána kolektivní monografie *Libri catenati Egrenses*, zaměřená na historický fond chebských františkánů, který je v majetku NK ČR. V rámci mezinárodní spolupráce se člen řešitelského týmu zúčastnil výročního zasedání konsorcia Text Encoding Initiative (TEI), jež vyvíjí standard pro popis zejména středověkých rukopisů a přepisy textů, a připravil článek o standardu TEI. Národní knihovna se zapojila do budování celoevropské databáze Einbanddatenbank, jež je pomůckou pro zpracování pozdně středověkých vazeb zdobených technikou slepotisku a jakýmsi katalogem knihvazačského nářadí (kolků, válečků a ploten). Byla provedena pasportizace vazeb ze 14. a 15. století ve fondu NK ČR a následně zahájen průzkum v řadě státních archivů. Členové řešitelského týmu (K. Boldan a J. Marek) publikovali příspěvky se vztahem ke knižním vazbám ve sborníku z konference *Bibliotheca Antiqua 2013*.

Oblast 6: Výzkum knižní kultury raně novověkých Čech

Doba řešení: 2013–2015

Odpovědný pracovník: Alena Richterová

Výzkum realizovaný pěti řešiteli z řad pracovníků Oddělení rukopisů a starých tisků se zaměřuje na tři tematické okruhy. V prvním z nich jsou sledovány proměny mediální komunikace v Čechách na prahu novověku, přičemž první rok tříletého projektu byl věnován především průzkumu psaných a tištěných novin obsahujících zprávy z českých zemí během období, kdy císař Rudolf II. sídlil v Praze, tedy v letech 1583–1612. Výzkum byl zahájen rešersemi v elektronických databázích, tištěných katalozích a bibliografiích, ale rovněž také v interních pomůckách a ve služebních inventářích domácích i zahraničních knihoven a archivů. Na jejich základě byly vytipovány nejdůležitější knižní fondy, rukopisné sbírky a soubory archiválií, z nichž byly pořizeny podrobné výpisky, textové opisy a částečně rovněž fotokopie, nebo digitální snímky. Tyto prameny obsahují nejen pozoruhodné soubory psaných novin ze sledovaného období, ale také pravidelné písemné zprávy posílané takřka z celé Evropy císařskými agenty, kteří je adresovali přímo do rukou císaře Rudolfa, nebo jeho tajemníka. Obsahují nejen mimořádně závazné informace o politických událostech, válečném dění, o společenském a kulturním životě ve významných centrech Evropy včetně Prahy, ale také napomáhají objevit zatím zcela neznámé souvislosti mezi komunikačními médii té doby. Druhý tematický okruh se zabývá výzkumem geneze, dějin a skladby Czerninské rodové knihovny. Na počátku prvního roku projektu byl výzkum věnován zejména obsáhlým rešerším jak z odborné literatury

k dějinám czerninské majorátní hradčanské knihovny a dalších czerninských zámeckých knihoven, tak také z dochovaných pramenů archivní povahy. Byly navštíveny archivy, jejichž fondy obsahují prameny k dějinám czerninských knihoven a navázána spolupráce s jejich správci, nejvýznamnější archivní prameny se podařilo již částečně excerpovat. Realizovány byly rovněž práce na identifikaci svazků czerninské provenience ve fondu pražské lobkowiczské knihovny (PLK). Za oblast rukopisů byl soupis signatur dokončen; celkem se podařilo nalézt 251 signatur czerninských rukopisů o 295 svazcích, za oblast starých tisků bylo v celkem 26 148 svazcích PLK zatím identifikováno 1 362 svazků czerninské provenience. Probíhající katalogizace czerninských knih přinesla také nové poznatky ke genezi a historii czerninské majorátní knihovny a dalších czerninských knihoven a umožnila započít rekonstrukci knižních celků, které do nich v minulosti vplynuly.

V prvním roce výzkumu třetího tématu, věnovaného sbírce map pocházející z pražské lobkowiczské knihovny, byla pozornost zaměřena na shromáždění archivních dokumentů bývalého Oddělení 62-mapové sbírky, jejíž součástí byla i tzv. Lobkowiczská sbírka (signatura 62 A) a dochovaných katalogů této sbírky. Průběžnou excerpací rukopisného lístkového katalogu tohoto fondu jsou postupně identifikovány tituly dosud neznámých map, což dále umožní předpokládané dohledání alespoň části dislokovaných exemplářů ve fondech jiných institucí, případně alespoň přesnější poznání výchozího profilu sbírky. V rámci postupující katalogizace byly zjištěny přinejmenším dvě starší signaturové řady, které by měly být východiskem k rekonstrukci původní podoby sbírky. Dosud byly zkatologizovány sign 62 A 1–183, celkem 163 dochovaných signatur (808 mapových listů). Dosavadní zjištění také naznačují, že nelze vyloučit ani otázku možné lobkowiczské provenience dalších, zejména rukopisných map uložených na jiných signaturách bývalé mapové sbírky.

Programové projekty výzkumu a vývoje

Národní projekty

Nástroje pro zpřístupnění tištěných textů 19. století a první poloviny 20. století

Doba řešení: 2011–2015

Hlavní řešitel: Tomáš Foltýn

Finanční podpora: Ministerstvo kultury ČR, Program NAKI

V roce 2013 byla zahájena druhá etapa řešení projektu, která potrvá do 31. prosince 2014. Mezi hlavní cíle této etapy patří další plnění znalostníchází staršího českého jazyka včetně doplňování slovníků pro první polovinu 19. století a prohlubování obsahu slovníku obsahujícího termíny z období do poloviny 20. století. Velmi významnou částí je i vývoj lemmatizátoru, jeho integrace do vyhledávacího rozhraní a vytvoření analyzátoru typů fraktury pro zvýšení úspěšnosti rozpoznávání takto tištěných dokumentů. Na realizaci projektu se kromě odborníků z řad pracovníků Národní knihovny ČR podílí i vědečtí pracovníci z Ústavu Českého národního korpusu Filozofické fakulty Univerzity Karlovy a vývojoví pracovníci společnosti Elsynt Engineering. V návaznosti na jejich doporučení byl v roce 2013 upraven nejen mechanismus předávání dat externím spolupracovníkům provádějícím kontroly a opravy starších digitalizovaných textů určených pro vytváření slovníků, ale i návazná lingvistická část. Identifikované slovní tvary byly lemmatizovány (v případě sloves přidán infinitiv, v případě substantiv nominativ singuláru) a následně rozšířeny na kompletní paradigmata, tj. např. k tvaru klaníval byly doplněny ostatní tvary slovesa klanívat (tj. např. klanívám, klaníváš, klanívaje, klanívajíc, klanívajíce...), a to jednak v původní pravopisné podobě (klanjwám, klanjwajc, klanjvám, klanjvajc...), jednak v podobě dnešní. To ovlivnilo i funkční vlastnosti lemmatizátoru, kde došlo k úpravám databáze, importních mechanismů a vyhledávacích indexů. Velký důraz byl směřován i na rozvoj analyzátoru typů fraktury a jeho praktického využití pro zvýšení kvality rozpoznávání. V této etapě proběhla analýza problematiky rozpoznávání písma česká fraktura používaného v první polovině 19. století na území Čech a Moravy. Studie navazuje na předchozí etapu, ve které bylo vtipováno pět hlavních vydavatelů z této doby a vybráno několik vhodných titulů, na jejichž základě lze

vytvořit vzorníky písma mapující tvar písma v tomto období. Cílem je vytvoření nástroje, který by zvýšil úspěšnost rozpoznávání písma česká fraktura na základě znalosti odlišností v tisku písma u jednotlivých vydavatelů. V návaznosti na podniknuté rozsáhlé testování bude dále použita metoda založená na neurových sítích, jejíž další vývoj bude pokračovat v roce 2014.

Metodika hodnocení vlivu kvality ovzduší na knihovní a archivní fondy

Doba řešení: 2011–2015

Hlavní řešitel: Jiří Smolík, Ústav chemických procesů AV ČR, v. v. i.

Řešitel za NK: Magda Součková

Finanční podpora: Ministerstvo kultury ČR, Program NAKI

V roce 2013 byly v knihovně Regionálního muzea v Teplicích a v Národním archivu pracoviště Milady Horákové měřeny velikostní distribuce prachových částic a současně probíhal monitoring plyných polutantů pasivními dozimetry. Byly zde prováděny stejné práce jako v roce 2012 ve Zlaté Koruně a v Třeboni. Částice byly odebírány paralelně z vnitřního a vnějšího ovzduší, byla sledována i mikrobiální kontaminace prostředí depozitářů. Ke zjištění možných škodlivých účinků prachových částic byly na obou lokalitách deponovány prachové částice na celulózové filtry Whatman prosáváním vnitřního vzduchu. Změny byly vyhodnoceny na základě měření barevných změn, měření pH vodného výluhu a stanovení průměrného polymeračního stupně celulózy vzorků před a po umělém stárnutí.

Do testovaných depozitářů byly umístěny, stejně jako do depozitářů ve Zlaté Koruně a v Třeboni, vzorky celulózových, kolagenních a fotografických materiálů a vzorky vybraných pigmentů a pojiv. Zde budou dlouhodobě vystaveny znečištění prachem za současného měření teploty, relativní vlhkosti, světelné energie a plyných polutantů. Tato expozice byla původně plánována na 1 rok, ale protože usazování prachu na materiály probíhá pomalu, byla doba expozice prodloužena na 2 roky.

V roce 2013 bylo také provedeno vyhodnocení průzkumu „identických inkunábulí“, který byl uskutečněn v roce 2012 v Teplicích (jedná se o inkunábule původně uložené v klášteře v Oseku) a v Národní knihovně ČR v Praze.

Bylo také zahájeno testování účinnosti různých čisticích materiálů pro mechanické čištění papíru.

Interoperabilita v paměťových institucích (INTERPI)

Doba řešení: 2011–2015

Hlavní řešitel: Marie Balíková

Finanční podpora: Ministerstvo kultury ČR, Program NAKI

URL: <http://autority.nkp.cz/interpi>

Základním cílem projektu, jehož spoluřešitelem je Národní archiv, je tvorba znalostní databáze paměťových institucí na bázi sémantické interoperability, tedy uživatelsky vlivné zpřístupnění národního kulturního, industriálního a přírodního dědictví obsaženého v digitalizovaných fondech a sbírkách paměťových institucí, tj. archivů, galerií, knihoven, muzeí, památkových ústavů i dalších. Projekt nabízí jedno z možných řešení: tvorbu společné znalostní databáze paměťových institucí na bázi národních autorit odpovídajících potřebám všech paměťových institucí a obohacených o potřebné sémantické informace umožňující i strojové zpracování dat. Přináší také nové paradigma zpracování dat (objektové), které se zaměřuje na obsahovou stránku zpřístupňovaných objektů – tedy na zpracování entit (tříd) a komplexních vztahů mezi nimi. V roce 2013, který je v projektu vymezen jako druhá etapa, jsme navázali na výsledky první etapy a s ohledem na cíle stanovené v projektovém záměru pro druhou etapu jsme se v rámci aplikovaného výzkumu a vývoje zaměřili na:

- definování požadavků na softwarové aplikace pro zpracování základní skupiny entit,
- vytvoření softwarové aplikace pro zpracování základní skupiny entit v podobě webového rozhraní,
- přípravu metodiky tvorby znalostního modelu v projektu INTERPI,
- testování možností transformace stávajících dat v Národních autoritách do struktury entit definované v projektu INTERPI,
- doplnění prototypu softwaru pro zpracování druhé skupiny entit.

Ochrana knižního fondu a dokumentů aplikací esenciálních olejů

Doba řešení: 2011–2015

Hlavní řešitel: Zbyněk Večeřa, Ústav analytické chemie AV ČR, v. v. i.

Řešitel za NK: Jiří Neuvirt

Finanční podpora: Ministerstvo kultury ČR, Program NAKI

Cílem projektu je zabránit poškozování knih v důsledku napadení plísněmi zejména v depozitářích s nevhodnými parametry vnitřního prostředí a vyvinout metodiku a zařízení na dezinfekci již napadeného fondu. Vyvinutá metodika musí být účinná a s minimálními nároky na obsluhu. V neposlední řadě cílem tohoto projektu je i zlepšení zdravotních a hygienických podmínek v knihovnách a archivních zařízeních. Na základě provedených analýz složení účinných esenciálních olejů v ÚIACH ČAV Brno jsme v 1. fázi vybrali k testování sedm sloučenin, které se v parách účinných esenciálních olejů vyskytují v nejvyšších koncentracích, a lze proto předpokládat, že mají na fungicidních a baktericidních účincích největší podíl. Počítáme samozřejmě i se synergickým efektem jejich kombinací.

Pro testy účinnosti jsme vypracovali postup, který modeluje reálnou situaci při skladování knih a papírových dokumentů.

V roce 2013 pokračovalo v Národní knihovně testování fungicidní účinnosti jednotlivých složek a jejich kombinací z těch esenciálních olejů, které vykazují největší účinnost. U neúspěšnější kombinace se testuje závislost účinnosti na koncentraci jejich par během aplikace. V CDH byl adaptován prostor pro modelový depozitář a vybaven pro plánované experimenty. Připravuje se rovněž metodika ošetření.

Česká digitální knihovna a nástroje pro zajištění komplexních digitalizačních procesů

Doba řešení: 2012–2015

Hlavní řešitel: Martin Lhoták, Knihovna AV ČR, v. v. i.

Řešitel za NK: Tomáš Foltýn

Finanční podpora: Ministerstvo kultury ČR, Program NAKI

Hlavním cílem projektu je vytvoření České digitální knihovny, jež by se měla stát agregátorem obsahu digitálních knihoven provozovaných na území České republiky. V průběhu roku 2013 pokračovaly jednotlivé vývojové aktivity dle plánu stanoveného projektovou žádostí. Mezi nejdůležitější uskutečněné činnosti patří zejména první oficiálně zveřejněná verze produkčního a archivačního systému ProArc, který je připraven pro výrobu digitálních dokumentů typu periodika a monografie. Metadata splňují standardy definované Národní knihovnou, přičemž export podporuje formát FOXML, který je nativním formátem datového úložiště Fedora používaného jako jádro systému Kramerius 4. Vývojové aktivity spojené s rozvojem systému Kramerius vyvrcholily na konci roku 2013, kdy byla zveřejněna verze 4.8, jež podporuje funkce pro zajištění sklízecího mechanismu, který umožňuje vytvoření zastřešující digitální knihovny (CDK – Česká digitální knihovna). Zřetelný pokrok byl dosažen v činnostech směřujících k plnohodnotnému chodu nástroje RDflow, který je určen ke sledování workflow na digitalizačních pracovištích. V současné době je dokončena analýza na oddělení části sledující workflow v rámci Registru digitalizace tak, aby mohl systém běžet autonomně na digitalizačních pracovištích a zároveň automaticky aktualizovat data v registru. Byly vybrány údaje, které budou evidovány v RDflow, a položky, které budou zároveň sdíleny i s Registrem digitalizace. V průběhu roku 2013 došlo i k několika jednáním se zástupci The European Library (TEL) o zapojení dat z České digitální knihovny do TEL (a následně do Europeany). Vzájemně byly představeny možné koncepty řešení, diskutován průběh harvestů a přibližný harmonogram nasazení. Byl dohodnut základní business model další spolupráce, který bude schvalován vedením TEL na počátku roku 2014. Mimo výše uvedené základní činnosti pokračovalo v roce 2013 plnění dalších dílčích cílů, adekvátní prezentace projektu na domácím i zahraničním fóru a testování externích softwarových nástrojů.

Správa elektronických publikací v síti knihoven ČR

Doba řešení: 2012–2015

Hlavní řešitel: Tomáš Svoboda

Finanční podpora: Ministerstvo kultury ČR, Program NAKI

Cílem projektu je řešení sběru a zpracování knih a periodik v elektronické podobě včetně elektronických předloh tištěných publikací, vytvoření nástrojů pro sdílení, ochranu a zpřístupnění tohoto typu obsahu v knihovní síti České republiky, návrh metodiky bibliografického popisu tohoto typu dokumentů a analýza legislativy v oblasti elektronického povinného výtisku. V roce 2013 projektový tým navázal na základní výzkum provedený v předchozím roce. Byla dopracována vývojová dokumentace a prováděny vývojové práce směřující k vytvoření a zprovoznění softwarových aplikací pro sběr elektronických publikací. Pokračovala výzkumná práce v legislativní oblasti, jejímž výstupem byly dva variantní návrhy legislativního řešení povinného odevzdávání elektronických publikací. Jako podstatný výstup projektu byl uspořádán seminář, na kterém byla knihovnická obec seznámena s výsledky projektu a s nadcházejícími možnostmi, které projekt přinese.

Vytvoření kooperativního systému pro budování a správu novodobých konzervačních knižních sbírek v České republice a vývoj potřebných nástrojů

Doba řešení: 2012–2015

Hlavní řešitel: Jiří Polišenský

Finanční podpora: Ministerstvo kultury ČR, Program NAKI

Hlavním předmětem projektu je vybudování systému konzervačních knihoven České republiky, které by koordinovaným způsobem garantovaly dochování naší národní knižní produkce v dlouhodobém časovém horizontu (v řádech staletí), nebo trvale. Do současné doby konzervační knihovny tuto roli plní individuálně a izolovaně bez vzájemné koordinace a výměny potřebných informací, jako je počet dochovaných exemplářů v jednotlivých knihovnách, jejich fyzický stav apod. Projekt se zaměřuje na tradiční papírové knižní dokumenty a nezabývá se programově problematikou uchovávání digitálních dat. Projekt vznikl v úzké návaznosti na požadavky Konceptce rozvoje knihoven ČR na léta 2011–2015 a její kapitoly 5 *Zpracovat a realizovat koncepci trvalého uchování a zpřístupnění tradičních textových dokumentů – knihy, periodika, rukopisy, historické fondy, hudebniny* a svou realizací přispěje k řešení této problematiky. Těžiště řešení v roce 2013 spočívalo ve vývoji aplikace pro podporu činností konzervačních knihoven a pro budování a správu konzervačních sbírek. Programátorské aktivity na aplikaci Virtuální depozitní knihovna byly směřovány zejména do oblasti zpracování výsledků harvestů, nastavení jednotných datových profilů a jejich využití v samotné aplikaci. Aplikace je v současné době nasazena v prostředí Národní knihovny a pokračuje její testování. V rámci dalších projektových aktivit pokračoval průzkum novodobých fondů Národní knihovny ČR, Vědecké knihovny v Olomouci a Moravské zemské knihovny Brno. Pro metodologické zakotvení této činnosti byla vytvořena metodika pro průzkum novodobých knihovních fondů, která byla předložena k certifikaci Ministerstvu kultury ČR. V roce 2013 byla dále finalizována matice pro výpočet optimálního počtu exemplářů uchovávaných v systému konzervačních knihoven, k níž byla vytvořena certifikovaná metodika výpočtu a používání jednotlivých proměnných, jež by výsledky více objektivizovala. Přesto se této problematice bude nutné věnovat i nadále a matici na konci projektu upravit dle nově dosažených poznatků. Kromě výše uvedených stěžejních projektových aktivit byla zpracována podrobná analýza stavu budování, uchování a správy konzervačních knižních sbírek, pokračovalo zpracování jednotek z konzervačních sbírek participujících knihoven a vytvoření detailního přehledu knihoven, které byly v minulosti příjemci povinného výtisku. Veškeré projektové aktivity směřují k úspěšné realizaci všech definovaných cílů, které budou uzavřeny závěrečnou dvouletou etapou, jež začíná v roce 2014.

Tisky 16. století v zámeckých knihovnách České republiky

Doba řešení: 2012–2015

Hlavní řešitel: Pavel Hájek, Národní památkový ústav

Řešitel za NK: Zdeněk Bartl

Finanční podpora: Ministerstvo kultury ČR, Program NAKI

Cílem projektu je provést výzkum zámeckých knihovních fondů 16. století, který by posloužil k prezentaci a edukaci v oblasti historických knihovních fondů. Část projektu, kterou řeší tým pracovníků Národní knihovny ČR, je zaměřena zejména na oblast tvorby autorit a jejich následné využití pro znalostní databázi (prostřednictvím webového portálu). Zpracování metodiky bylo rozhodujícím úkolem pro první rok řešení projektu. Dále byl zpracován prvotní soupis tisků 16. století v zámeckých knihovnách ČR excerpcí stávajících evidenčních podkladů Národního památkového ústavu (NPÚ) a Národního muzea, který byl nezbytným předpokladem pro plánování dalších etap projektu, tj. ověření metodiky zpracování úplných katalogizačních záznamů tiskové produkce 16. století a zajištění částečné či úplné digitalizace. Cílem projektu pro rok 2013 v oblasti tvorby autoritních záznamů pro oblast starých tisků (jmenné autority – personální autority pro autory, historické a příp. jiné osobnosti bez autorské vazby na staré tisky, tiskaře; korporativní autority zejména pro tiskárny a příp. další roli; věcné autority geografické, tematické termíny a termíny pro označení formy/žánru) byla analýza stávajících knihovnických a knihovědných metod, pravidel tvorby autorit a příprava beta verze metodiky tvorby jmenných autorit.

Průzkum, konzervace a péče o novodobé knihovní fondy – materiály a technologie

Doba řešení: 2013–2017

Hlavní řešitel: Petra Vávrová

Finanční podpora: Ministerstvo kultury ČR, Program NAKI

V roce 2013 byl zahájen projekt zaměřený na průzkum, konzervaci a péči o novodobé knihovní fondy. Cílem projektu je vytvoření metodiky průzkumu fyzického stavu novodobých knihovních fondů s využitím vybraných instrumentálních metod, vývoj speciálních materiálů pro obnovu a restaurování novodobých knihovních fondů, vývoj a optimalizace specifických pracovních postupů a moderních technologií pro konzervaci a restaurování novodobých knihovních fondů.

Na realizaci projektu se vedle odborníků z řad pracovníků Národní knihovny účastní i vědečtí pracovníci z textilní fakulty Technické univerzity v Liberci, kteří se podílí na vývoji speciálních textilních materiálů a adheziv pro konzervaci a restaurování novodobých knihovních fondů. Budou vyvinuta speciální alkalická lepidla pro textilní vazby, plátno se zátěrem vhodné pro textilní vazby novodobých knihovních fondů a další materiály pro vazbu, převazbu a restaurátorské zásahy. Budou ověřeny možnosti užití již dostupných materiálů a budou provedeny návrhy na aplikaci těchto materiálů na základě výsledků testů a analýz.

Účinná péče cílená na trvalé uchování knihovních fondů (podle zák. č. 257/2001 Sb.) musí vycházet z podrobného zmapování fyzického stavu a dochování konzervačních dokumentů. Proto jsme projekt zahájili podrobným průzkumem vybrané části fondů, jehož výsledkem bude zjištění opravdového a skutečného fyzického stavu jednotlivých exemplářů. Z výsledků průzkumu pak bude možné vyhodnotit zastoupení typů materiálů (se zvláštní pozorností zaměřenou na textil a plasty) a typů poškození. Následovat bude diagnostika jejich příčin a návrhy možných řešení (opravy, konzervátorské a restaurátorské zásahy na novodobém fondu, uložení do ochranných obalů, reformátování). K průzkumu budou použity pokročilé instrumentální nedestruktivní metody: přístroj SurveNIR a mikrofedeometr.

Ve spolupráci s odborníky ze zahraničí se pokusíme objasnit příčiny poškození a navrheme postupy konzervace plastových obalů knihovních fondů. Zaměříme se na postupy a metody čištění, lepení, fixace, opravy a případně odstraňování textilních i plastových knižních vazeb.

Národní knihovna – rozvoj informační infrastruktury VaVal pro humanitní obory

Doba řešení: 2013–2017

Hlavní řešitel: Hanuš Hemola

Finanční podpora: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR

URL: <http://www.nkp.cz/o-knihovne/projekty-a-programy/ostatni-projekty/lr1308>

Hlavním cílem projektu je upevnění a další rozvoj informační infrastruktury pro poskytování informací z oblasti humanitních a společenských věd pro sféru vědy, výzkumu a inovací v České republice prostřednictvím

zpřístupnění 18 titulů multioborových a oborově specializovaných databází v konsorciálních a individuálních licencích a zabezpečení primárních dokumentů prostřednictvím mezinárodních meziknihovnických služeb.

Předmětem podpory projektu je zejména zabezpečení kontinuálního přístupu k ověřené a průběžně inovované nabídce elektronických informačních zdrojů z předmětné oblasti, kterou Národní knihovna ČR systematicky buduje od konce 20. století pro profilové uživatele ze sféry VaVal jak v rámci individuálních, tak i konsorciálních licencí ve spolupráci s relevantními informačními, akademickými a výzkumnými institucemi. Základem podporované nabídky jsou primární a sekundární multioborové zdroje s tematickým těžištěm v humanitních a společenských vědách a specializované zdroje pro zabezpečení tzv. malých oborů (hudba a hudební věda; knihovnictví a informační věda; slavistika). Projekt podporuje navazující služby zpřístupnění primárních dokumentů prostřednictvím center mezinárodních meziknihovnických služeb.

Mezinárodní projekty

CENDARI (Collaborative European Digital Archive Infrastructure)

Doba řešení: 1. 2. 2012 – 31. 1. 2016

Finanční podpora: Evropská komise, 7. rámcový program

Hlavní řešitel (koordinátor): Jennifer Edmond, Trinity College Dublin

Dílčí řešitel za NK ČR: Zdeněk Uhlíř

URL: <http://www.cendari.eu/>

Cílem projektu je vytvořit na dílčích výsečích první světové války a středověké rukopisné kultury infrastrukturu pro historický výzkum, která spojí digitální zdroje vytvořené systematickým úsilím v posledním desetiletí. Partnery projektu jsou Trinity College Dublin (Irsko – koordinátor); Freie Universität Berlin (Německo); King's College London (Velká Británie); Institut National de Recherche en Informatique et en Automatique, Paříž (Francie); University of Birmingham (Velká Británie); Národní knihovna České republiky, Praha; Niedersächsische Staats- und Universitätsbibliothek Göttingen (Německo); The European Library (Nizozemsko); Consortium of European Research Libraries (Velká Británie); Matematický institut SANU u Beogradu (Srbsko); Universität Stuttgart (Německo); Società Internazionale per lo Studio del Medioevo latino Firenze (Itálie); Università degli studi di Cassino (Itálie) a Fondazione Ezio Franceschini (Itálie).

Ve druhém roce řešení projektu byl vytvořen adresář archivů a rukopisných knihoven, přehled rukopisných sbírek a byly zahájeny práce na tematicky strukturovaných průvodcích po rukopisném materiálu. Manuscriptorium bylo integrováno do metaindexu TRAME, který bude základem pro služby poskytované infrastrukturou CENDARI, a do prostředí CENDARI byly agregovány komplexní digitální dokumenty z Manuscriptoria, jež budou základem pro databázi CENDARI. Cílem je vytvořit virtuální badatelské prostředí fungující na principech sémantického vyhledávání.

Další aplikační projekty

Národní projekty

Program Veřejné informační služby knihoven (VISK)

Všechny projekty v jednotlivých podprogramech jsou jednoleté. Tyto projekty se týkají podpory konkrétních činností knihoven v oblasti vzdělávání, provozu digitálních knihoven, produkce digitálních dat (retrospektivní konverze katalogů, digitalizace sbírek), provozu informačních portálů, přístupu k digitálním zdrojům atp. V seznamu projektů již nadále nejsou uváděny statutární činnosti, dříve hrazené z programu VISK, na které Národní knihovna ČR dostala finanční prostředky přímo do rozpočtu.

VISK 1

Koordináční centrum programu VISK

Odpovědný pracovník: Vít Richter

URL: <http://visk.nkp.cz/>

Koordináční centrum programu VISK zajišťovalo veškeré odborné, organizační a koordinační činnosti související s realizací celého programu VISK.

VISK 2

Kurzy základní informační gramotnosti

Odpovědný pracovník: Eva Dostálková

URL: http://knihovnam.nkp.cz/sekce.php3?page=04_Vzd/03_OV_Akce/01_kurzy.htm

V rámci kurzů získávají frekventanti znalosti a dovednosti v rozsahu European Computer Driving Licence jako minimálního standardu vzdělání v oblasti práce s informačními a komunikačními technologiemi i pokročilé kompetence v oblasti počítačové a informační gramotnosti.

VISK 5

Retrospektivní konverze Generálního katalogu Univerzálního knihovního fondu I Národní knihovny České republiky

Odpovědný pracovník: Nataša Mikšovská

Cílem projektu byl předvýběr a příprava 55 120 záznamů tisků. Záznamy byly připraveny pro další etapu retrokonverze. Zároveň bylo zpracováno 25 000 nových záznamů do formátu MARC 21, které byly zpřístupněny v bázi NKC a předány do Souborného katalogu ČR.

Rekatalogizace starých tisků uložených v Oddělení rukopisů a starých tisků Národní knihovny České republiky

Odpovědný pracovník: Alena Smítková

V další etapě rekatalogizace byly aktualizovány záznamy z Generálního katalogu I. Brigádníci pracovali opět s knihou v ruce. Do jednotné báze STT bylo v roce 2013 doplněno 3 900 nových záznamů.

Retrospektivní katalogizace periodik vydávaných na území ČR z fondů Národní knihovny České republiky

Odpovědný pracovník: Edita Lichtenbergová

Cílem projektu je obohatit elektronický katalog Národní knihovny ČR, a tím zároveň databázi České národní bibliografie (ČNB) o dosud nezpracované záznamy periodik české provenience z období převážně před rokem 1945. Bylo vytvořeno 2 000 nových záznamů, zároveň proběhla revize záznamů souvisejících titulů.

VISK 6

Digitalizace historických dokumentů Národní knihovny České republiky 2010

Odpovědný pracovník: Zdeněk Uhlíř

URL: <http://www.manuscriptorium.eu>

V roce 2012 bylo v rámci VISK 6 z fondu Národní knihovny ČR zdigitalizováno 97 dokumentů (tj. 19 900 stran).

Digitalizace vzácných historických rukopisů a tisků z fondu Hudebního oddělení Národní knihovny České republiky

Odpovědný pracovník: Šárka Handlová

URL: <http://www.manuscriptorium.eu>

V roce 2013 bylo v rámci VISK 6 z fondu Hudebního oddělení Národní knihovny ČR digitalizováno 9 dokumentů (2 347 stran). Digitalizované hudebniny jsou propojené se záznamem mezinárodního

soupisu hudebních pramenů RISM a specializovaným badatelům užívajícím tuto databázi dostupné ke studiu.

VISK 7

Analytické zpracování periodických titulů a konzervační ošetření dokumentů reformátovaných v podprogramu VISK 7

Odpovědný pracovník: Tomáš Foltýn

URL: <http://kramerius.nkp.cz>

Národní knihovna ČR vzhledem ke své úloze v národním programu ochranného reformátování a digitálního zpřístupnění dokumentů Kramerius usiluje o digitalizaci ohrožených a čtenářsky frekventovaných dokumentů, zároveň se však snaží přispět k ochraně vlastních fyzických dokumentů. Dalším, v programu participujícím knihovnám, jsou v rámci tohoto programu a koordinované spolupráce poskytovány služby, které si z ekonomických, personálních nebo odborných důvodů nemohou zajistit samy, včetně spolupráce na doplňování chybějících dokumentů v rámci kontinuálně řešených digitalizačních projektů. Mimo vlastní koordinační a poradenskou činnost je v prostředí Národní knihovny ČR řešen samostatný projekt VISK 7, který byl v roce 2013 zaměřen na odkyselování novodobých knihovnických fondů a pilotní projekt ANLretro určený k ověření nových technologií použitelných pro analytické zpracování článků. Pro potřeby odkyselení byly použity výsledky systematických průzkumů novodobých fondů, které jsou evidovány ve funkční aplikaci. K odkyselení na pracovišti Zentrum für Bucherhaltung GmbH, Leipzig tak byly zvoleny dokumenty, u nichž byl tento zákrok žádoucí, a dále typologicky vybrané dokumenty, na nichž se testovala funkčnost zvoleného řešení. Dosažené výsledky jsou více než uspokojivé. V rámci projektu ANLretro byla testována možnost zpracování vybraných periodik na úroveň článků včetně doplnění informací týkajících se MDT, DDT atd. prostřednictvím určené aplikace vystavěné na bázi server/klient. Na řešení projektu se podíleli i odborní pracovníci ze Studijní a vědecké knihovny v Hradci Králové a Středočeské vědecké knihovny v Kladně. Toto řešení se ukázalo jako možná alternativa, byť s výhradami k rychlosti zpracování, uživatelskému rozhraní či optimalizaci systému.

VISK 8

Zajištění provozu Jednotné informační brány v celonárodním měřítku

Odpovědný pracovník: Edita Lichtenbergová

URL: <http://www.jib.cz>, <http://info.jib.cz>

Podpora umožnila plynulý provoz Jednotné informační brány (JIB). V rámci projektu byla v roce 2013 rozšířena nabídka zdrojů. Celkový počet aktivních zdrojů v JIB, který je spravován v lokální znalostní bázi, je 325. V březnu 2013 překročil počet stahovaných záznamů hranici 5 milionů, v současné době prostřednictvím JIB přebírá záznamy 161 knihoven. Byl proveden rozsáhlý test rozhraní JIB+, které by se mělo v roce 2014 stát rozhraním primárním.

Optimalizace SFX pro potřeby Jednotné informační brány a Centrálního portálu knihoven

Odpovědný pracovník: Edita Lichtenbergová

URL: <http://www.jib.cz>, <http://info.jib.cz>

Cílem projektu byla optimalizace SFX v souvislosti se sdílením identit řešených v rámci Centrálního portálu knihoven.

Multilicenční zpřístupnění českých elektronických informačních zdrojů

Odpovědný pracovník: Hana Nová

URL: <http://visk.nkp.cz/VISK8A.htm>

V roce 2013 pokračovalo zajištění služby přístupu k českým elektronickým informačním zdrojům. Mediální databázi firmy Anopress využívalo 52 knihoven, databázi MediaSearch firmy NEWTON Media 7 knihoven a databázi právních informací ASPI firmy WoltersKluwer 26 knihoven.

Zajištění provozu a rozvoje oborových informačních bran v celonárodním měřítku pro obory knihovnictví a vědeckých informací a hudby

Odpovědný pracovník: Eva Bartůňková

URL: <http://www.kiv.jib.cz>

V roce 2013 bylo hlavním cílem projektu pokračovat v rutinním provozu dvou oborových bran Národní knihovny ČR, KIV (knihovnictví a informační věda) a MUS (hudba). V oborových branách byl aktualizován výběr zahraničních licencovaných zdrojů a nové zdroje byly zapojeny do vyhledávačů v systému MetaLib. V oblasti knihovnických činností pokračoval výběr, hodnocení a zpracování internetových zdrojů do databází KKL (pro KIV) a NKC (pro MUS) včetně kontroly a oprav odkazů internetových zdrojů v databázi KKL a NKC.

Integrovaný operační program – Smart Administration

Vytvoření Národní digitální knihovny

Odpovědný pracovník: Luděk Tichý

URL: <http://www.ndk.cz>

Dvě digitalizační linky (MZK, NK ČR) spojené do jednoho virtuálního elektronického prostředí zdigitalizují každý den 26 000 stran knih. Cílem projektu je splnit indikátor – celkový počet digitalizovaných knih do konce roku 2014, který činí 100 890 svazků. V roce 2013 bylo digitalizováno přes 49 000 svazků, dále proběhla řada opatření pro nadcházející proces certifikace systému dle standardu ISO, proces integrace linky do vnitřních struktur NK ČR a samozřejmě i další rozvoj NDK jako systému.

Průzkum čtenářství

Češi jako čtenáři v roce 2013

Doba řešení: 2013

Odpovědný pracovník: Vít Richter

Finanční podpora: Ministerstvo kultury ČR

Národní knihovna ČR a Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., uskutečnily v roce 2013 reprezentativní průzkum mezi obyvateli ČR staršími 15 let. Celkově šlo již o třetí opakované šetření – předchozí proběhla v letech 2007 a 2010. Praktickou část průzkumu provedla agentura ppm factum, s. r. o. Sběr dat proběhl mezi 5. až 25. květnem 2013 na vzorku 1 584 respondentů. Průzkum byl detailněji zaměřen na knižní trh.

České děti jako čtenáři v roce 2013

Doba řešení: 2013

Odpovědný pracovník: Vít Richter

Finanční podpora: Ministerstvo kultury ČR

Národní knihovna ČR uskutečnila v roce 2013 první celostátní reprezentativní průzkum se zaměřením na čtenářství českých dětí a na využívání knihoven. Výzkum byl realizován pomocí kvantitativních a kvalitativních metod, cílovou skupinou byly děti ve věku 9 až 14 let. Praktickou část průzkumu provedla agentura Mediaresearch, a. s. Sběr dat proběhl od 13. září do 2. října 2013 na vzorku 1 519 respondentů.

Mezinárodní projekty

Google

Spolupráce se společností Google

Odpovědný pracovník: Miroslava Hejnová; Adolf Knoll

Finanční podpora: Ministerstvo kultury ČR/VISK 6 (financování přípravy dokumentů k digitalizaci)

Cílem projektu *Hromadná digitalizace historických a vzácných dokumentů ve spolupráci se společností Google* v roce 2013 bylo pokračovat v přípravných pracích na digitalizaci, jejíž vlastní realizace začne v roce 2014. Projekt je rozvržen do 6 let (2011–2016) s možností následného prodloužení. Přípravné práce v roce 2013 plynule pokračovaly v souladu s postupy stanovenými v roce 2011. V roce 2013 se uskutečnilo celodenní setkání zástupců společnosti Google s pracovníky Národní knihovny za účelem kontroly průběhu přípravných prací v Národní knihovně. Došlo k výměně informací spojených s transportem dokumentů na digitalizaci a s předáváním elektronických záznamů z Národní knihovny na digitalizační pracoviště.

Koncem roku 2013 byla společnosti Google odeslána první testovací dávka 21 knih na digitalizaci do Německa. Harmonogram transportů dokumentů k digitalizaci pro rok 2014 počítá s celkem 8 transporty, tj. s přibližně 24 000 knih.

Česko-slovenská spolupráce při akvizici dokumentů

Česká knihovna při Univerzitní knihovně Bratislava a Slovenská knihovna v Národní knihovně České republiky

Doba řešení: od roku 2007

Odpovědná osoba za NK: Světlana Knollová

Finanční podpora: Ministerstvo kultury ČR

V roce 2013 pokračoval projekt *Česká knihovna při Univerzitní knihovně Bratislava a Slovenská knihovna v NK ČR*, realizovaný na základě dohody ministerstev kultury obou zemí. Nákup české literatury pro Univerzitní knihovnu v Bratislavě dotovalo MK ČR částkou 300 tis. Kč, nákup slovenské literatury pro NK ČR pak Ministerstvo kultury SR dotovalo částkou 12 tis. €. Národní knihovna ČR nakoupila v roce 2013 pro Univerzitní knihovnu v Bratislavě 827 titulů knih a elektronických nosičů (DVD) za 300 011,- Kč.

Slovenská strana financovala nákup 855 slovenských publikací pro NK ČR, z toho 331 svazků (v hodnotě 3 677,01 €) pro Slovenskou knihovnu. Projekt *Česká knihovna při Univerzitní knihovně Bratislava a Slovenská knihovna v NK ČR* je velmi úspěšný a přínosný pro obě zúčastněné strany i kvůli garanci vzájemné vydavatelské dostupnosti.

Referát o projektu též zazněl na 23. celostátním akvizičním semináři v Havlíčkově Brodě.

Základní statistické údaje o Národní knihovně ČR v roce 2013

Knihovní jednotky celkem	6 919 075
z toho rukopisy	21 204
Počet exemplářů docházejících periodik	10 449
Počet knihovních jednotek ve volném výběru	68 477
Přírůstky knihovních jednotek ve svazcích	91 034
Úbytky knihovních jednotek ve svazcích	1 194
Počet vlastních specializovaných databází (mimo elektronický katalog)	32
Počet licencovaných elektronických informačních zdrojů	231 401
Registrovaní čtenáři	30 349
Návštěvníci v knihovně (fyzické návštěvy)	667 692
z toho návštěvníci půjčoven a studoven	343 210
z toho využívající internet v knihovně	215 896
z toho návštěvníci kulturních akcí	99 305
z toho návštěvníci vzdělávacích akcí	9 281
Návštěvníci online služeb z prostoru mimo knihovnu	6 303 506
Návštěvníci webových stránek knihovny	2 012 887
Vypůjčky celkem	669 806
z toho vypůjčky periodik	37 759
Požadavky na meziknihovní služby celkem	16 576
z toho objednané v zahraničí	4 550
Online informační služby (počet zodpovězených dotazů)	32 704
Porady a konzultace pro knihovníky, knihkupce a vydavatele	16 237
Vzdělávací akce pro knihovníky (semináře, kurzy, aj.)	352
Kulturní akce pro veřejnost (besedy, výstavy, exkurze, aj.)	185
Vzdělávací akce pro veřejnost (semináře, kurzy, aj.)	126
Počet titulů vydaných neperiodických publikací dle zák. č. 37/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů	8
Náklad (počet výtisků v ks)	10 555
Počet titulů vydaného periodického tisku dle zák. č. 46/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů	1
Náklad (počet výtisků v ks)	500
Počet titulů vydaných elektronických dokumentů včetně internetu	3 e-publikace, 3 e-periodika, 1 CD
Počet studijních míst	557
vybavených počítačem	62
z toho s počítači napojenými na internet	35
vybavených jiným technickým zařízením	24
Počet míst v přednáškových sálech a učebnách	102
z toho vybavených počítačem	15
Počet míst k relaxaci a občerstvení	121
Plocha knihovny pro uživatele v m²	7 329
Počet hodin pro veřejnost týdně	80
Pracovníci knihovny (přepočtený stav)	476

Finanční hospodaření

Národní knihovna dosáhla za hlavní činnost vyrovnaného výsledku hospodaření, za jinou činnost zlepšeného výsledku 135 tis. Kč, celkem hospodářský výsledek činil 135 tis. Kč.

K dosažení vyrovnaného výsledku hospodaření byly použity prostředky rezervního fondu NK na úhradu provozních nákladů nezajištěných vlastními výnosy nebo příspěvkem MK ve výši 3 575 tis. Kč. Dále jsme pro eliminaci ztráty snížili fond reprodukce majetku (FRM) o částku 4 579 tis. Kč, která nebyla krytá finančními prostředky, a současně jsme snížili o tuto částku odpisy dlouhodobého majetku. Tímto postupem bylo dosaženo vyrovnaného výsledku hospodaření hlavní činnosti. Zároveň jsme však zkrátili zdroje pro financování svých investičních potřeb v následujících letech. Po započtení použití FRM jako doplňkového zdroje především na běžné opravy a údržbu v objemu 12 771 tis. Kč činí celkem zapojení finančních prostředků alokovaných ve FRM do provozního rozpočtu 17 350 tis. Kč.

Výnosy z hlavní činnosti jsou tvořeny tzv. transfery (příspěvek na provoz, účelové dotace od všech poskytovatelů, mimorozpočtové zdroje) a vlastními výnosy NK včetně použití peněžních fondů; zaúčtovány jsou v objemu **488 082 tis. Kč**. Statutární činnosti NK byly financovány z 57 % z příspěvku na provoz poskytnutého zřizovatelem, z 29 % z účelových dotací poskytnutých z prostředků státního rozpočtu z kapitoly MK a i od jiných poskytovatelů např. MŠMT, ústavy Akademie věd ČR, v. v. i, Ústav pro studium totalitních režimů, programy EU, dary. Výnosy z vlastní činnosti a finanční výnosy se na celkovém financování NK podílely 14 %.

Náklady na hlavní činnost včetně daně z příjmů právnických osob dosáhly **488 082 tis. Kč**.

Podíl věcných nákladů tvoří 64 %, podíl osobních nákladů (mzdové náklady, zákonné sociální pojištění a sociální náklady) 36 %.

Základní údaje z výkazu zisku a ztráty (v tis. Kč)

Název položky	hlavní činnost	jiná činnost
Náklady celkem	488 082	67
Náklady z činnosti	485 435	67
<i>v tom: věcné náklady</i>	<i>311 495</i>	<i>52</i>
<i>osobní náklady</i>	<i>173 940</i>	<i>15</i>
Finanční náklady	532	0
Daň z příjmů	2 115	0

Výnosy celkem	488 082	202
Výnosy z činnosti	66 721	202
Finanční výnosy	38	0
Výnosy vybraných ÚVI z transferů	421 323	0

Výsledek hospodaření po zdanění	0	135
--	----------	------------

Podíl nákladů a výnosů hlavní činnosti v procentech k údajům celkem

Název položky	v %
Náklady celkem	100,0
Náklady z činnosti	99,5
<i>v tom: věcné náklady</i>	<i>64,2</i>
<i>osobní náklady</i>	<i>35,8</i>
Finanční náklady	0,1
Daň z příjmů	0,4

Výnosy celkem	100,0
Výnosy z činnosti a finanční výnosy	13,7
Výnosy vybraných ÚVI z transferů	86,3

Výdaje na pořízení dlouhodobého majetku (v tis. Kč)

Poskytovatel MK	186 169
Program Rozvoj a obnova materiální základny NK	179 857
<i>v tom:</i>	
<i>Revitalizace Klementina II. etapa</i>	<i>177 956</i>
<i>Rekonstrukce stávajícího depozitáře Hostivař</i>	<i>1 201</i>
<i>Nový depozitář Hostivař</i>	<i>661</i>
<i>Nové interiéry a mobiliář</i>	<i>39</i>
Program Integrovaný systém ochrany, ISO/A	500
Projekt Vytvoření Národní digitální knihovny	1 450
Program NAKI	4 362
Fond reprodukce investičního majetku NK	5 179
Investiční výdaje celkem	191 348

Rozpis a výše příspěvku na provoz a účelově poskytnutých prostředků (v tis. Kč)

Činnost/program	Neinvestiční prostředky	Investiční prostředky	Zdroj financování
I. Poskytnuto zřizovatelem – MK	skutečnost	skutečnost	
I.1 Příspěvek na provoz	280 730	0	MK
I.2 Účelové dotace	129 527	186 169	MK
z toho:			
Veřejné informační služby knihoven	13 966	0	MK
Výzkum a vývoj institucionální	4 063	0	MK
Výzkum a vývoj NAKI	17 418	4 362	MK
Odměna autorům za půjčování děl v knihovnách ČR (autor. zákon)	26 307	0	MK
Budování sbírek akvizice	500	0	MK
Češi jako čtenáři v roce 2013	300	0	
České děti jako čtenáři v roce 2013	457	0	MK
Integrovaný systém ochrany movitého kulturního dědictví, ISO/D	0	500	MK
Výstavba depozitáře Hostivař	0	661	MK
Rekonstrukce depozitáře Hostivař	1 529	1 201	MK
II. etapa Revitalizace Klementina	34 284	177 956	MK
Nové interiéry a mobiliář	340	39	MK
Instalace automat. systému v Klementinu	0	0	MK
Vytvoření Národní digitální knihovny	30 363	1 450	MK
Celkem ad I. poskytnuto MK	410 257	186 169	MK

II. Ostatní poskytovatelé			
Výzkum a vývoj program LR1308	6 727	0	MŠMT
Výzkum a vývoj program NAKI	2 758	0	ústavy AV ČR
Ústav pro studium totalitních režimů	74	0	ÚSTR
Katalog hudebních sbírek	15	0	Nadace CHF
Dary	264	0	ČR, USA
Projekty EU	786	0	EU
Smlouvy o spolupráci	438	0	Rusko
Celkem ad II. ostatní poskytovatelé	11 062	0	

III. Odpisy z transferu			
Výzkum a vývoj NAKI	4	0	ústavy AV ČR

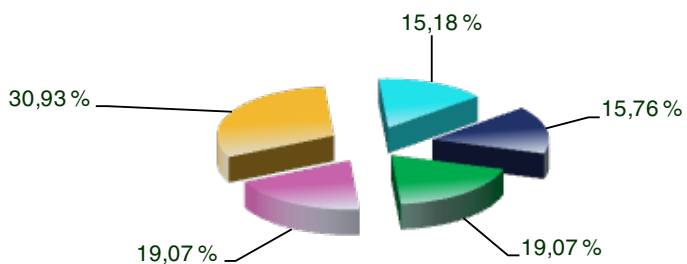
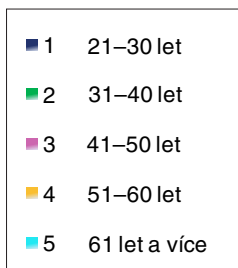
I., II. a III. celkem	421 323	186 169	
------------------------------	----------------	----------------	--

Vysvětlivky:
 AV ČR – Akademie věd ČR
 CHF – Český hudební fond
 EU – Evropská unie

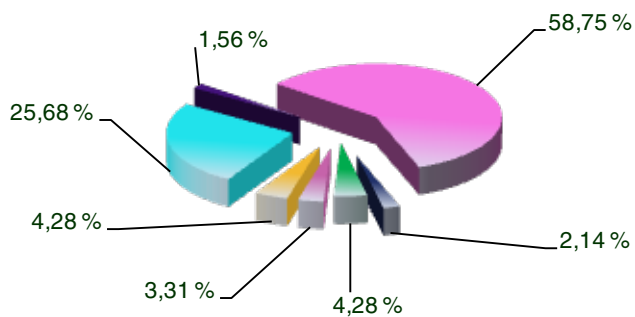
MK – Ministerstvo kultury ČR – zřizovatel
 MSMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
 NAKI – program Národní kulturní identita
 ÚSTR – Ústav pro studium totalitních režimů

Personální údaje

Členění zaměstnanců podle věku

Členění zaměstnanců podle vzdělání

Odbor doplňování a zpracování fondů

Statistika domácích neperiodické produkce za rok 2013

Roční výkaz o neperiodických publikacích zpracovává každoročně Národní knihovna ČR je určen pro oficiální statistické výkaznictví České republiky. Zaslán je Ministerstvu kultury ČR, které jej postupuje Českému statistickému úřadu. Vykazované údaje reprezentují knižní produkci České republiky také v zahraničí, přebírá je EUROSTAT i UNESCO.

Tabulky výkazu informují o neperiodických publikacích vydaných v České republice. Údaje jsou zpracovány podle dané metodiky*, a to na základě povinných výtisků, které Národní knihovna ČR získala v roce 2013.

Tabulka I.

Tituly neperiodických publikací podle tematických skupin

Tabulka II.

Neperiodické publikace podle jazyka vydání

Tabulka III.

Neperiodické publikace – překlady z jiných jazyků

***Metodické vysvětlivky**

Výkaz je sestaven v návaznosti na Revidované doporučení týkající se produkce a distribuce knih, novin a časopisů, přijaté na 23. zasedání Generální konference UNESCO v roce 1985. Týká se všech tištěných neperiodických publikací dle zákona č. 37/95 Sb., které byly v daném roce vydány v ČR a jsou dostupné veřejnosti.

Nezahrnují se publikace pro reklamní účely, tj. např. obchodní katalogy, prospekty, obchodní, průmyslové a turistické reklamy, nabídkové publikace zboží a služeb, jízdní řády, ceníky, telefonní seznamy, programy divadelních aj. pořadů, stanovy společnosti, kalendáře, mapy apod.

Zahrnují se i státní publikace, tj. publikace vydané veřejnou správou aj., kromě těch, určených pouze pro zahraniční distribuci, školní učebnice, vysokoškolská skripta, přetisky částí knih nebo periodik už publikovaných, pokud mají vlastní titul, stránkování a pokud tvoří samostatné dílo, publikace, které jsou součástí série, ale které tvoří oddělenou bibliografickou jednotku, ilustrovaná díla, jako jsou soubory tisků, reprodukcí uměleckých děl, kreseb apod., pokud tvoří kompletní stránkované svazky a jsou doplněny alespoň stručným vysvětlujícím textem, obrázkové knihy pro děti, komiksy apod.

Knihou je neperiodická publikace o alespoň 49 stránkách, brožura je neperiodická publikace o 5 až 48 stránkách.

Údaje byly zpracovány na základě povinných výtisků neperiodických publikací zaslaných vydavateli do Národní knihovny ČR v uvedeném roce.

Ministerstvo kultury, POB 119
120 21 PRAHA 2

Vyplněný výkaz doručte do 1. 4. 2014

Kult (MK) 15-01

Schváleno ČSÚ pro Ministerstvo kultury
ČV 115/12 ze dne 26. 10. 2012

Roční výkaz o neperiodických publikacích za rok 2013

Výkaz je součástí Programu statistických zjišťování na rok 2012. Ochrana důvěrnosti údajů je zaručena zákonem č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů. Údaje se zjišťují pro potřebu Ministerstva kultury, které odpovídá za jejich ochranu. Zpravodajská jednotka je povinna poskytnout všechny požadované údaje. Děkujeme za spolupráci.

Název zpravodajské jednotky	Národní knihovna ČR
Adresa	Klementinum 190, 110 00 Praha 1
Telefon	221 663 111
Kraj	Praha
www	www.nkp.cz
Zřizovatel/zakladatel (vyplní se slovně)	Ministerstvo kultury ČR
IČO	00023221

I. TITULY NEPERIODICKÝCH PUBLIKACÍ PODLE TEMATICKÝCH SKUPIN

Tematická skupina	Znak MDT ¹⁾	Č. ř.	Tituly celkem			z toho první vydání		
			knihy	brožury	celkem	knihy	brožury	celkem
a	0	1	2	3	4	5	6	7
1. Všeobecnosti	0	0101	414	119	533	385	115	500
2. Filozofie, psychologie	1	0102	431	19	450	373	19	392
3. Náboženství, teologie	2	0103	395	52	447	353	47	400
4. Sociologie, statistika	30–31	0104	344	80	424	330	79	409
5. Politika, ekonomie	32–33	0105	662	113	775	602	102	704
6. Právo, veřejná správa, sociální zabezpečení a sociální péče, pojišťovnictví	34, 36 351–354	0106	641	36	677	528	35	563
7. Vojenství a vojenské vědy	355–359	0107	120	13	133	116	13	129
8. Školství, pedagogika, volný čas	37	0108	862	311	1 173	681	273	954
9. Obchod, spoje, doprava, cestovní ruch	338, 339, 654, 656	0109	292	52	344	249	47	296
10. Etnografie, kulturní antropologie (obyčje, folklor, tradice)	39	0110	65	18	83	60	17	77
11. Filologie, jazyky, jazykováda	80–81	0111	373	49	422	315	43	358
12. Matematika	51	0112	313	33	346	283	28	311
13. Přírodní vědy	52–59	0113	507	108	615	430	99	529
14. Lékařské vědy, zdravotnictví	61	0114	638	128	766	539	119	658
15. Strojírenství, technologie, stavebnictví, průmysl, obchod a řemesla	62, 66–69	0115	598	143	741	551	141	692
16. Zemědělství, lesnictví, chov dobytka, lov zvěře a rybolov	63	0116	309	127	436	278	119	397
17. Domácí hospodaření	64	0117	262	41	303	233	38	271
18. Management, řízení a organizace	005	0118	347	31	378	307	29	336
19. Územní plánování, urbanismus a tvorba krajiny, architektura	70–72	0119	254	94	348	243	88	331
20. Sochařství, výtvarné umění, grafika, fotografie	73–77	0120	406	169	575	386	168	554
21. Hudba, divadlo, film apod. umění	78, 791–792	0121	307	37	344	278	36	314
22. Hry a sport	793–799	0122	238	78	316	213	74	287
23. a) Dějiny literatury a literární kritika	82	0123	209	18	227	200	18	218
b) Literární texty	821	0124	4 233	957	5 190	3 516	888	4 404
24. Geografie	91	0125	212	30	242	185	26	211
25. Historie, biografie	92–94	0126	1 431	157	1 588	1 321	153	1 474
Úhrnem	0–94	0127	14 863	3 013	17 876	12 955	2 814	15 769
z toho	školní učebnice	0128	343	140	483	189	98	287
	dětské knihy	0129	1 036	995	2 031	883	915	1 798
	vysokoškolská skripta a VŠ učebnice	0130	1 014	41	1 055	828	36	864
Kontrolní součet (ř. 0101 až 0130)		0131	32 119	7 202	39 321	27 810	6 677	34 487

¹⁾ Znak Mezinárodního desetinného třídění

II. NEPERIODICKÉ PUBLIKACE PODLE JAZYKA VYDÁNÍ

Jazyk vydání		Č. ř.	Počet titulů
a		1	2
Celkem		0201	17 876
v tom podle jazyka vydání	čeština	0202	15 316
	čeština a jiné jazyky	0203	928
	angličtina	0204	744
	francouzština	0205	22
	italština	0206	12
	němčina	0207	87
	polština	0208	24
	ruština	0209	98
	slovenština	0210	370
	španělština	0211	18
	maďarština	0212	20
	čínština	0213	8
	arabština	0214	5
	latina	0215	3
	korejština	0216	3
	nizozemština	0217	3
	slovinština	0218	3
	bulharština	0219	2
	esperanto	0220	2
	ukrajinština	0221	2
arménština	0222	1	
hebrejštiny	0223	1	
japonština	0224	1	
řečtina	0225	1	
staroslověnština	0226	1	
vícejazyčné	0227	201	
Kontrolní součet (ř. 0201 až 0227)		0228	35 752

Poznámka: Řádky 0213 až 0227 jsou pro případné další jazyky v tabulce neuvedené.

III. NEPERIODICKÉ PUBLIKACE – PŘEKLADY Z JINÝCH JAZYKŮ

Jazyk originálu		Č. ř.	Počet titulů
a		1	2
Překlady celkem		0301	6 565
v tom podle jazyka vydání	angličtina	0302	3 633
	němčina	0303	924
	francouzština	0304	287
	španělština	0305	203
	slovenština	0306	181
	ruština	0307	124
	italština	0308	82
	švédština	0309	60
	polština	0310	58
	norština	0311	36
	japonština	0312	24
	nizozemština	0313	21
	čínština	0314	16
	finština	0315	12
	slovinština	0316	11
	dánština	0317	11
	latina klasická	0318	13
	řečtina klasická	0319	11
	bulharština	0320	9
	maďarština	0321	9
	hebrejštiny (ivrit)	0322	6
	ukrajinština	0323	6
	litevština	0324	5
	srbština	0325	5
	chorvatština	0326	4
	estonština	0327	3
	hebrejštiny stará	0328	3
	korejština	0329	3
	latina novodobá	0330	3
	arabština novodobá	0331	2
	esperanto	0332	2
	islandština	0333	2
	lužická srbština	0334	2
	portugalština	0335	2
	řečtina nová	0336	2
	tibetština	0337	2
	turečtina	0338	2
	albánština	0339	1
	arabština klasická	0340	1
	běloruština	0341	1
	hindština	0342	1
	irština	0343	1
	lotyština	0344	1
	makedonština	0345	1
	moldavština	0346	1
	ostatní staré jazyky	0347	1
	rumunština	0348	1
sanskrt	0349	1	
staroslověnština	0350	1	
vietnamština	0351	1	
vlámština	0352	1	
vícejazyčné	0353	660	
neurčeno	0354	112	
Kontrolní součet (ř. 0301 až 0354)		0355	13 130

Poznámka: Řádky 0311 až 0354 jsou pro případné další jazyky v tabulce neuvedené.

Formulář byl graficky upraven pro uveřejnění ve Výroční zprávě.

Přírůstek domácí literatury za rok 2013

Nezahrnuje přírůstky Slovanské knihovny a Knihovnického institutu

A. NEPERIODICKÉ PUBLIKACE

celkem	54 912 k. j.
tištěné dokumenty	52 072 k. j.
netištěné dokumenty	2 840 k. j.

Podíl akvizičních zdrojů na celkovém přírůstku

	k. j.	%
povinný výtisk	47 139	85,84
nákup	2 760	5,03
dary	2 341	4,26
interní zdroj	2 618	4,77
náhrady	54	0,10
Celkem	54 912	100,00

Rozbor celkového přírůstku podle určení

I. Knihy

k. j.

a) Národní konzervační fond			20 899
z toho	povinný výtisk (PV 1)	19 619	
	nákup	170	
	dary	700	
	náhrady	0	
	interní zdroj	410	
b) Univerzální knihovní fond			24 085
z toho	povinný výtisk (PV 2)	19 131	
	nákup	1 298	
	dary	1 434	
	náhrady	54	
	interní zdroj	2 168	
c) Půjčovní (Studijní) knihovní fond			1 423
z toho	nákup	1 283	
	dary	139	
	náhrady	0	
	interní zdroj	1	
d) spotřební literatura			7
z toho	nákup	6	
	dary	1	
	interní zdroje	0	

II. Speciální dokumenty (povinný výtisk, nákup, dary)

k. j.

a) Národní konzervační fond			3 944
z toho	pohlednice	1 320	
	plakáty	1 580	
	kartografické dokumenty	503	
	grafika	332	
	hudebniny	209	

b) Univerzální knihovní fond			1 714
z toho	plakáty	810	
	kartografické dokumenty	406	
	grafika	277	
	hudebniny	221	

c) fond speciálních (netištěných) dokumentů			2 840
z toho	zvukové snímky	1 360	
	elektronické dokumenty	1 438	
	videozáznamy	42	

B. PERIODICKÝ TISK

tituly

a) Národní konzervační fond			5 017
z toho	povinný výtisk (PV 1)	5 017	

b) Univerzální knihovní fond			4 353
z toho	povinný výtisk (PV 2)	4 269	
	nákup	84	

c) spotřební literatura			48
z toho	nákup	41	
	dary	7	

Komentář ke statistickým rozborům přírůstku domácí literatury

Akviziční činnost je zaměřena především na doplňování současné domácí produkce v plné druhové a tematické šíři, na doplňování nezbytných profilových multiplikátů a retrospektivně na doplňování bohemikálních deziderat. Získané dokumenty jsou zařazovány do Národního konzervačního fondu (NKF), Univerzálního knihovního fondu (UKF) a do Studijního knihovního fondu (SKF).

Celkový objem přírůstku domácích neperiodických publikací byl 54 912 knihovních jednotek (dále jen k. j.). Přírůstek dodaného povinného výtisku je o 558 k. j. vyšší ve srovnání s rokem 2012 a svědčí spíše

o úspěšné urgenci povinných výtisků (435 k. j.), než o zvýšení nakladatelské produkce, která stagnuje. Na základě statistických údajů lze také potvrdit mírný nárůst některých tištěných speciálních dokumentů – pohlednic bylo získáno o 350 k. j. více než v roce 2012, plakátů o 90 k. j. více než v předchozím roce. Naopak ubylo elektronických dokumentů na pevném nosiči, proti roku 2012 bylo získáno a zpracováno o 730 k. j. méně.

Povinné výtisky byly získávány na základě zákona č. 37/1995 Sb., o neperiodických publikacích. Podle tohoto zákona má Národní knihovna ČR právo na dva povinné výtisky z každého vydání. V roce 2013 bylo celkem evidováno 47 139 k. j. povinných výtisků neperiodických publikací, tj. 85,84 % z celkového přírůstku. Z toho byly *knihy* 38 750 k. j., *kartografické dokumenty* 875 k. j., *grafika* 564 k. j., *plakáty* 2 390 k. j., *pohlednice* 1 320 k. j., *hudebniny* 400 k. j., *netištěné dokumenty* 2 840 k. j.

Stále není plně respektován výše citovaný zákon, a proto pokračovaly urgencye nedodaných titulů, příp. exemplářů (osobně, telefonicky, písemně, e-mailem). Urgováno bylo dodání zejména povinných výtisků knižních titulů (nakl. Větrné mlýny, Víkend, Dauphin, Daranus – Čas, Agite – Fra, Danal, Milenium Publ., Malvern, Mot komiks, L. Marek, Garamond, Arbor Vitae, Svět křídel, Pragma, Kant, Druhé město, Corona, Plejáda, Pulchra, Imagination, Onyx, Mht. Hořovice, vysoké školy), hudebnin, map a netištěných dokumentů. Avšak je tolerována praxe většiny velkých vydavatelů, kteří odevzdávají povinné výtisky dávkově v kumulovaných zásilkách za delší časové období. U některých titulů tak není dodržována zákonná třicetidenní lhůta pro odevzdání, ale v běžné praxi nelze vždy zjistit skutečný den vydání. Mimořádně byly vyžádány povinné výtisky u nakladatelů Arbor Vitae, Víkend, Větrné mlýny, Portál, Ottovo nakladatelství, Rubico, Svět křídel, AVU, Čas, G + W, MAFRA.

Pro roční statistiku o vydávaných neperiodických publikacích v ČR za rok 2013 bylo v souladu s doporučeními UNESCO na základě došlého povinného výtisku zpracováno 17 876 knižních titulů.

Nákupem bylo získáno celkem 2 760 k. j. za 1 020 000 Kč. Podíl nákupu na celkovém přírůstku činil 5,03 %. Průměrné náklady na jednu zakoupenou knihovní jednotku byly 370 Kč. Zahrnuty jsou publikace cenově velmi rozdílné – od titulů z běžné tržní produkce až po antikvární tisky. Z toho pro retrospektivní doplňování bylo nakoupeno celkem 210 k. j. za 194 921 Kč, průměrné náklady na jednu knihovní jednotku byly 928 Kč.

Z aktuální nabídky bylo celkově nejvíce publikací zakoupeno pro Univerzální knihovní fond (1 298 k. j.), pro Studijní knihovní fond (1 283 k. j.). Kromě běžné knižní produkce se podařilo zakoupit pro Národní konzervační fond bohemikální deziderata z nabídky antikvariátů – 147 k. j. z celkového počtu 170 k. j. nakoupených pro tento knihovní fond. V rámci finančních možností byla dalšími exempláři jednotlivých titulů posilována i bohemikální vrstva Univerzálního knihovního fondu, zakoupeno bylo 63 k. j. z celkového počtu 1 298 k. j. Pro interní potřebu pracovišť bylo zakoupeno celkem 6 k. j.

Dary především starší literatury jsou stále hlavním zdrojem pro retrospektivní doplňování fondů, letos 1 056 k. j., dary publikací z aktuální produkce nejsou tak běžné, nicméně i v rámci agendy povinného výtisku bývá občas nakladateli odevzdáno více exemplářů, ty jsou pak použity k doplnění fondů NK, nebo jsou předány dalším knihovnám podle jejich zaměření. Některé multiplikáty dětské literatury byly věnovány Odboru komunikace NK ČR jako odměny účastníkům Noci s Andersenem a dalších akcí odboru.

Výběr knižních publikací pro retrospektivní doplňování fondů byl zaměřen především na získání bohemikálních deziderat, náhradu ztrát a na získání dalších exemplářů žádaných titulů. Celkem bylo darem získáno 1 056 k. j., z toho externími dary bylo získáno 765 k. j. a z interních zdrojů 291 k. j.

Z tzv. **interních zdrojů** (především rezervní fondy) bylo zařazeno do fondů celkem 2 618 k. j. Výběr byl zaměřen především na bohemikální deziderata. Podíl interních zdrojů na celkovém přírůstku byl 4,77 %.

Jako čtenářské **náhrady** bylo do fondů zařazeno celkem 54 k. j. (vše do Univerzálního knihovního fondu). Podíl náhrad na celkovém přírůstku byl 0,10 %.

Přírůstek zahraniční literatury za rok 2013

Nezahrnuje přírůstky Slovanské knihovny a Knihovnického institutu.

A. NEPERIODICKÉ PUBLIKACE

celkem	11 420 k. j.		
tištěné dokumenty	11 129	netištěné dokumenty	291
z toho:			
výměna	3 815 (33,41 %)	mikrodokumenty	255 (2,23 %)
dary	3 422 (29,96 %)	videozáznamy	16 (0,14 %)
nákup	3 892 (34,08 %)	CD-ROM	4 (0,04 %)
		zvukové záznamy	16 (0,14 %)

Rozbor celkového přírůstku podle zemí

k. j.

	Země	Výměna	Dary	Nákup	SDZ*)	CD-ROM	Celkem
1.	USA	316	448	995	256	0	2 015
2.	Německo	401	612	684	2	0	1 699
3.	Velká Británie	41	242	1 332	2	0	1 617
4.	Slovensko	164	1 074	6	3	1	1 248
5.	Rusko	665	83	20	0	0	768
6.	Polsko	235	208	0	16	0	459
7.	Francie	90	67	216	0	0	373
8.	Čína	245	4	0	0	0	249
9.	Rakousko	71	79	67	2	0	219
10.	Srbsko	194	22	0	0	0	216
11.	Chorvatsko	179	16	0	0	0	195
12.	Itálie	16	57	119	0	0	192
13.	Rumunsko	112	51	11	0	0	174
14.	Švýcarsko	0	79	82	3	0	164
	Jižní Korea	109	54	0	1	0	164
15.	Španělsko	75	20	63	0	0	158
16.	Nizozemsko	1	20	136	0	0	157
17.	Maďarsko	127	18	2	0	0	147
18.	Japonsko	112	7	0	0	0	119
19.	Bulharsko	69	16	1	0	0	86
20.	Finsko	79	0	0	0	0	79
	Belgie	16	18	45	0	0	79
21.	Makedonie	67	6	0	0	0	73
22.	Indie	52	4	13	0	0	69
23.	Litva	50	17	1	0	0	68
24.	Černá Hora	63	0	0	0	2	65
25.	Kanada	0	22	42	0	0	64
26.	Slovinsko	33	19	0	0	0	52
27.	Ukrajina	29	13	1	0	1	44
	Bělorusko	39	5	0	0	0	44
28.	Dánsko	28	8	5	0	0	41
29.	Argentina	35	4	0	0	0	39
30.	Ázerbájdžán	25	1	0	0	0	26
31.	Švédsko	14	9	2	0	0	25

32.	Lucembursko	14	9	0	0	0	23
33.	Portugalsko	5	3	14	0	0	22
34.	Austrálie	1	14	2	0	0	17
35.	Moldavsko	16	0	0	0	0	16
36.	Turecko	0	14	0	0	0	14
37.	Brazílie	10	1	0	0	0	11
38.	Řecko	0	10	0	0	0	10
	Lotyšsko	7	3	0	0	0	10
39.	Gruzie	0	7	1	0	0	8
	Estonsko	7	1	0	0	0	8
40.	Izrael	0	3	4	0	0	7
41.	Singapur	0	2	4	0	0	6
	Libanon	0	6	0	0	0	6
	Kuba	0	6	0	0	0	6
	ostatní země	3	40	24	2	0	69
	celkem	3 815	3 422	3 892	287	4	11 420
	% z celkového přírůstku	33,41 %	29,96 %	34,08 %	2,51 %	0,04 %	100,00 %

*) zahrnuje mikrodokumenty, video a zvukové záznamy

Rozbor celkového přírůstku podle oborů

							k. j.	%
	Obory	Výměna	Dary	Nákup	SDZ*)	CD-ROM	Celkem	
1.	všeobecnosti	309	175	311	9	2	806	7,06
2.	filozofie, psychologie	170	433	330	0	0	933	8,17
3.	náboženství, teologie	94	341	241	0	0	676	5,92
4.	sociologie, statistika	183	124	178	1	0	486	4,26
5.	politika, ekonomie	456	275	400	89	0	1 220	10,68
6.	právo, veřejná správa, pojišťovnictví	140	140	164	74	0	518	4,54
7.	vojenství a vojenské vědy	25	27	44	12	0	108	0,95
8.	školenství, pedagogika, volný čas	92	128	51	3	1	275	2,41
9.	obchod, spoje, doprava, cestovní ruch	30	14	24	7	0	75	0,66
10.	etnografie, kulturní antropologie	162	56	66	0	0	284	2,49
11.	filologie, jazyky, jazykověda	218	147	180	0	1	546	4,78
12.	matematika	32	21	44	0	0	97	0,85
13.	přírodní vědy	125	105	125	18	0	373	3,27
14.	lékařské vědy, zdravotnictví	45	104	66	15	0	230	2,01
15.	technika, technologie, průmysl, řemesla	21	33	25	10	0	89	0,78
16.	zemědělství, lesnictví	18	8	10	13	0	49	0,43
17.	domácí hospodaření	1	3	5	0	0	9	0,08
18.	management, řízení a organizace	41	38	22	3	0	104	0,91
19.	urbanismus, architektura	77	58	89	2	0	226	1,98
20.	sochařství, výtvarné umění, grafika, fotografie	170	113	205	0	0	488	4,27
21.	hudba, divadlo, film apod. umění	188	198	277	13	0	676	5,92
22.	hry a sport	5	9	18	0	0	32	0,28
23.	literární věda	329	203	421	0	0	953	8,35
24.	geografie	38	68	25	0	0	131	1,15
25.	historie, biografie	720	324	542	1	0	1 587	13,90
26.	literární texty	126	277	29	17	0	449	3,93
	Celkem	3 815	3 422	3 892	287	4	11 420	100,00

Rozbor celkového přírůstku podle určení

		k. j.	%
1.	Národní konzervační fond	1 108	9,70
2.	Studovny a příručky celkem	1 426	12,49
	z toho:		
	Všeobecná studovna	104	
	Studovna společenských a přírodních věd	156	
	Studovna rukopisů a starých tisků	240	
	Studovna Hudebního oddělení	300	
	Studovna vědeckých pracovníků	24	
	Referenční centrum	16	
	Studijní zóna	586	
3.	Univerzální knihovní fond (včetně fondu OSN)	8 886	77,81

Rozbor aktivních výměnných kontaktů podle zemí

Výměnné kontakty celkem – 197 partnerů ve 49 zemích

	země	počet partnerů
1.	Německo	26
2.	Španělsko	17
3.	USA	12
4.	Maďarsko	7
	Chorvatsko	7
5.	Velká Británie	6
	Polsko	6
	Rusko	6
6.	Itálie	5
7.	Srbsko	4
	Rakousko	4

Počet partnerů v ostatních zemích byl menší než 4.

B. PERIODICKÝ TISK

Celkem titulů 581

z toho:	tituly	%
výměna	254	43,70
dary	19	3,30
nákup	308	53,00

Komentář ke statistickým rozborům přírůstku zahraniční literatury

Akviziční činnost je zaměřena především na výběrové získávání dokumentů z profilových oborů (obory společenských věd, přírodních věd, kultury a umění). Získané publikace jsou zařazovány do Národního konzervačního fondu (NKF) a do Univerzálního knihovního fondu (UKF). Ve výjimečných případech jsou publikace předávány do fondu Slovanské knihovny a Knihovnického institutu.

Celkový objem přírůstku zahraničních neperiodických publikací byl 11 129 knihovních jednotek (dále jen k. j.). Podíl výměny na přírůstku tištěných dokumentů byl 33,41 % (3 815 k. j.), darů 29,96 % (3 422 k. j.), nákupu 34,08 % (3 892 k. j.). Netištěné dokumenty byly získány jak nákupem, tak darem nebo výměnou, ale vzhledem k malému objemu přírůstku (2,55 %, tj. 291 k. j.) není uváděn statistický rozbor způsobu nabytí.

Podíl způsobu nabytí ve sledovaném období 1995–2013 potvrzuje spíše pokles výměny (z 59,5 % na 29,22 % v roce 2011; 33,41 % v roce 2013), od toho se odvíjí podíl darů (pohyboval se mezi 26 % až 34,58 %), a nákupu, který se udržuje ve vyšším pásmu (mezi 13,5 % až 34,08 %). Z celkového přírůstku – bez ohledu na způsob nabytí – bylo nejvíce publikací získáno z USA (2 015), Německa (1 699), Velké Británie (1 617), Slovenska (1 248), Ruska (768), Polska (459), Francie (373). Údaje o dalších zemích jsou uvedeny v tabulkách.

Mezinárodní výměna publikací má v posledních letech již zmíněnou klesající tendenci (od roku 1995 do roku 2013 jde o pokles podílu na celkovém doplňování zahraniční literatury o 30 %). Nicméně výměna stále představuje významný zdroj doplňování zahraniční literatury. Samozřejmou a nedílnou součástí procesů výměny publikací je trvalé vyhodnocování efektivnosti konkrétních výměnných vztahů a vzájemné porovnávání výhodnosti a vyváženosti výměnných kont. Výměnné kontakty jsou proto proměnlivé, mění se i vnitřní obsahová skladba předmětu výměny (periodika, tituly z aktuální nakladatelské produkce, vlastní publikace, nabídky duplikátů, v některých případech i elektronické publikace). Mimořádně významná je výměna periodik, která mohou být získána mnohdy i za nižší finanční náklady, než je běžné předplatné.

Aktivní výměnné kontakty byly udržovány se 197 partnery (národní knihovny, univerzity, specializované knihovny, odborné instituce) ve 49 zemích. Bližší údaje o počtu výměnných partnerů v jednotlivých zemích jsou uvedeny v tabulkách. Nejvíce publikací bylo získáno z Ruska (665), Německa (401), USA (316), Číny (245), Polska (235), Srbska (194), Chorvatska (179), Slovenska (164), Maďarska (127). Údaje o dalších zemích jsou uvedeny v tabulkách.

Kromě stálých **darů**, které knihovna dlouhá léta dostává z titulu členství České republiky nebo Národní knihovny ČR v mezinárodních organizacích, byly přijaty dary od nejrůznějších domácích i zahraničních institucí a organizací, zastupitelských úřadů, odborných pracovišť, vystavovatelů na pražských knižních veletrzích apod. Nechyběly ani dary od soukromých osob. V zásadě jsou přijímány dary, které jsou v souladu s profilem doplňování; v ideálním případě je skladba daru dohodnuta předem. V opačných případech je dar odmítnut a dárci je většinou doporučena jiná odpovídající knihovna. V krajních případech je dar nebo jeho část podle dohody redistribuován.

V roce 2013 získala NK ČR darem 3 422 zahraničních dokumentů od celkem 115 dárců. V únoru 2013 byly fondy Národní knihovny rozšířeny o 30 knih, vybraných z kolekce 100 Books for Understanding Contemporary Japan. Dárcem byla NIPPON FOUNDATION, jež se soustřeďuje na sociální pomoc, zdravotnictví a vzdělání. Na začátku roku 2013 obdržela NK dar zhruba stovky jihokorejských bohemik, které naši instituci věnoval Jaroslav Olša, jr., mimořádný a zplnomocněný velvyslanec ČR v Korejské republice. V březnu 2013 NK daroval Lexikografický ústav Miroslava Krleži *Chorvatskou literární encyklopedii*, která nabízí ucelené informace o chorvatském písemnictví. V dubnu 2013 získala NK přes 100 publikací od Dominikánské knihovny v Praze a v září 2013 přes tisíc knih od Mezinárodního baptistického teologického semináře. V říjnu 2013 získala knihovna dar od Václava Hory, který na podzim roku 1976 ve Frankfurtu nad Mohanem založil exilové kulturní centrum Dialog. V listopadu přišlo z USA několik desítek knih z pozůstalosti RNDr. Milana Rýzla, který přednášel na více než padesáti severoamerických univerzitách.

V důsledku mnohaletého kritického nedostatku finančních prostředků na akvizici, který je částečně zmírňován účelovými dotacemi MK ČR, byl **nákup** zahraniční literatury zaměřen na získání nezbytných

profilových titulů, na zajištění kontinuit, na doplnění nepostradatelných referenčních online přístupů do elektronických databází a na nákup jednotlivých elektronických publikací metodou PDA (akvizice řízená uživatelem). V roce 2013 byl počet publikací získaných nákupem o něco větší než v roce 2012, nikoli však postačující pro rostoucí nároky čtenářské veřejnosti. Stále omezujícími faktory jsou snižující se rozpočet (částka na zahraniční akvizici, z níž se hradí nákupy zahraniční literatury a české publikace pro výměnu, je nejnižší od roku 2000 – 5 453 645 Kč), růst cen i DPH, zvyšující se poštovné a balné a v neposlední řadě prudký pokles koruny na konci roku 2013.

Přesto bylo nakoupeno 3 892 zahraničních dokumentů. Tohoto výsledku se podařilo dosáhnout díky využívání zvláštních cílených akcí, nákupu na pražském knižním veletrhu a přímému nákupu v zahraničí – jak v knihkupectvích, tak i na veletrzích. Prostřednictvím slev sjednaných především na veletrzích se podařilo ušetřit z rozpočtu na zahraniční akvizici 1 376 087 Kč.

V oblasti doplňování zahraniční literatury je velmi důležité se zúčastňovat pravidelných **mezinárodních knižních veletrhů** (Frankfurt n. M., Lipsko, Praha a další). Tomu vždy předchází obsáhlá odborná příprava na přímý nákup dokumentů, která je založena na znalostech doplňovaných profilových oborů, úrovně zde zastoupených vydavatelů a distributorů. Projednávají se a korigují dodavatelsko-odběratelské vztahy, navazují se nové kontakty a zejména se v konkrétním čase a místě sjednávají výhodné finanční podmínky, resp. slevy poskytované přímo Národní knihovně ČR. Každoročně se potvrzuje, že Národní knihovna ČR je v této oblasti vysoce váženým a respektovaným partnerem.

Programově byly využívány i další nabízené slevy na příležitostných výstavách zahraničních dodavatelů, akční slevy a cílené nabídky zahraničních dodavatelů/vydavatelů. Díky tomu průměrné náklady na jednu zakoupenou publikaci (včetně poštovného a DPH) byly v roce 2013 relativně nízké (1 086 Kč), a to i přes náklady na dražší publikace pořízené pro ORST (2 638 Kč) a Hudební oddělení (1 944 Kč).

Nejvíce publikací bylo nakoupeno z Velké Británie (1 332), USA (995), Německa (684), Francie (216), Nizozemska (136), Itálie (119). Údaje o dalších zemích jsou uvedeny v tabulkách.

V roce 2013 byly ze zvláštní položky hrazeny online přístupy do databází a elektronických publikací celkem za 450 829 Kč.

Dalším významným počinem bylo pokračování projektu *Česká knihovna – Slovenská knihovna* (projekt je realizován v rámci dohody MK ČR a MK SR o kulturní spolupráci). Nákup české literatury pro Univerzitní knihovnu v Bratislavě dotovalo Ministerstvo kultury ČR částkou 300 000 Kč, nákup slovenské literatury pro Národní knihovnu ČR pak slovenské Ministerstvo kultury dotovalo částkou 12 000 €. Obě strany tak získaly stovky titulů publikací z druhé země. Nákupy se uskutečnily podle cílených objednávek obou institucí: deziderata Univerzitní knihovny v Bratislavě zahrnovala především původní českou prózu, populárně-naučnou literaturu, literaturu faktu, českou filmovou a hudební tvorbu, monografie z různých vědních oborů a příručky odpovídající akvizičnímu profilu (celkem 827 titulů knih a elektronických nosičů). Podle sdělení Univerzitní knihovny je česká literatura nakoupená v rámci projektu čtenářsky velmi žádaná. Deziderata Národní knihovny ČR zahrnovala především literaturu z oblasti společenských a přírodních věd, umění a kultury, specifická deziderata Slovenské knihovny byla zaměřena na jazykovědné slavistické příručky a slovenskou krásnou literaturu, jak klasickou, tak i moderní. Celkem bylo nakoupeno pro NK ČR 855 slovenských publikací, z toho 331 pro Slovenskou knihovnu. Slovenské publikace jsou čtenářsky velmi žádané – v neposlední řadě i vzhledem k neexistující jazykové bariéře. Přínosem projektu *Česká knihovna – Slovenská knihovna* je především garance vzájemné dostupnosti vydavatelské produkce obou zemí a ve výsledku výrazné prohlubování oboustranných kulturních vztahů.

Celkový objem přírůstku zahraničních **periodických publikací** byl 581 titulů. Podíl výměny na přírůstku tištěných dokumentů byl 43,7 % (254 titulů), darů 3,3 % (19 titulů), nákupu 53 % (308 titulů). Na rozdíl od vývoje podílu výměny při získávání neperiodických publikací v oblasti periodik se podíl nesnižuje.

Mezinárodní agentury

ISBN

Do mezinárodního systému standardního číslování knih (ISBN) se přihlásilo 317 nových vydavatelů. Celkový počet účastníků systému ISBN v ČR tak k 31. 12. 2013 dosáhl 5 796.

Správnost čísel ISBN byla ověřena ve více než 20 000 titulech (kromě tištěných knih též v knihách na CD-ROM nebo DVD-ROM). Pokračovalo přidělování individuálních čísel ISBN jednotlivým titulům (téměř výhradně e-mailem, ale též osobně) vydávaných subjekty, které nejsou účastníky systému ISBN. Tímto způsobem bylo přiděleno téměř 1 900 čísel ISBN (včetně neuvedených v knize a přidělených dodatečně).

Od července 2010 bylo zahájeno přidělování čísel ISBN online publikacím. Záznamy jsou uváděny ve služební bázi 49 (v roce 2013 bylo zpracováno 7 645 záznamů, celkem od července 2010 jich bylo 14 665). Mechanismus přidělování a hlášení čísel ISBN je jinak stejný jako u tištěných knih a knih na CD-ROM: vydavatel pokračuje v bloku čísel ISBN jemu přidělených a hlásí tituly na webovém formuláři. Poté probíhá korektura záznamů, stejně jako je tomu u tištěných publikací uváděných ve čtrnáctideníku *O. K. – Ohlášené knihy*. Záznamy online publikací s přidělenými čísly ISBN se ale jinak nezveřejňují.

Průběžně je aktualizována databáze nakladatelů (NAK), takže denně se v ní mění údaje – veřejné i služební. Bylo zpracováno 24 čísel elektronického čtrnáctideníku *O. K. – Ohlášené knihy* s 9 090 záznamy o knihách chystaných k vydání.

Pokračovaly pracovní kontakty s Mezinárodní agenturou ISBN v Londýně (MA ISBN). Odeslán byl soupis chybných čísel ISBN přidělených v roce 2012 českými vydavateli. Odeslána byla též úplná aktualizovaná databáze českých nakladatelů/vydavatelů pro Mezinárodní adresář vydavatelů ISBN (Publishers' International ISBN Directory – PIID).

Národní agentura ISBN v ČR prezentovala svoji činnost na 41. výročním zasedání Mezinárodní agentury ISBN, které se konalo v září v New Yorku. Podrobná zpráva o zasedání byla publikována v listopadovém čísle elektronického časopisu *Ikaros*.

ISMN

Do systému ISMN se nově přihlásili 4 hudební vydavatelé. Celkový počet účastníků systému ISMN v ČR k 31. 12. 2013 dosáhl 95.

Správnost čísel ISMN byla zkontrolována ve 190 titulech hudebnin. Jednomu titulu bylo přiděleno číslo ISMN ze sběrného identifikátoru Národní agentury ISMN v ČR.

Národní agentura ISMN v ČR prezentovala stav rozvoje systému ISMN v České republice na 21. výročním zasedání Mezinárodní agentury ISMN, které se konalo v září ve Washingtonu.

Statistiky zpracovatelských útvarů

Novodobé fondy

Tabulka zahrnuje dokumenty zpracované v Odboru doplňování a zpracování fondů (domácí knihy, hudebniny a mapy částečně v rámci sdílené katalogizace ve spolupráci s Moravskou zemskou knihovnou v Brně a Vědeckou knihovnou v Olomouci), Knihovnickém institutu, Slovanské knihovně, Hudebním oddělení, Oddělení periodik a Oddělení archivace webu.

Knihy	59 673
Periodika	3 460
Články v českých novinách a časopisech	878
Grafika	3 655
Kartografické dokumenty	758
Zvukové záznamy	694
Hudebniny	4 063
Elektronické zdroje	2 266
Mikrodokumenty	235
Videodokumenty	72

Historické fondy

Tabulka zahrnuje dokumenty zpracované v odboru Historických a hudebních fondů, malý podíl starých tisků zpracovala i Slovanská knihovna.

Rukopisy	153
Staré tisky	24 525
Historické mapy	81

Přírůstek záznamů do souborných katalogů a databází

Souborný katalog ČR	394 883
Soubory národních autorit	60 700
Články v českých novinách a časopisech	52 443

Statistické ukazatele služeb

Přehled poskytnutých služeb v půjčovnách a studovnách Národní knihovny ČR v roce 2013

Sledované položky	Hala služeb	Všeobecná studovna	Studovna společenských a přírodních věd	Studovna vědeckých pracovníků	Referenční centrum	Studovna periodik	Studovna rukopisů a starých tisků	Studovna Hudebního oddělení	Studovna v Centrálním depozitáři Hostivar	Knihovna knihovnické literatury	Slovanská knihovna	Archiv NK ČR
Protokolované výpůjčky	302 098	198 483	2 642	56 101	14 746	29 856	3 653	2 575	2 142	12 678	44 135	697
z toho: absenční	302 098	0	0	0	1 503	1 026	0	340	0	5 159	31 381	39
prezenční	0	198 483	2 642	56 101	13 243	28 830	3 653	2 235	2 142	7 519	12 754	658
Registrovaní čtenáři	27 289				1 686						1 360	14
z toho nové průkazy	6 029										329	
Čtenářské návštěvy	187 793	73 793	13 939	7 725	30 542	9 195	2 773	1 164	492	2 994	12 765	35
Objednávky čtenářů	295 804											
z toho vyřízeno kladně	293 403											
Požadavky na meziknihovní služby					15 882						694	
z toho objednáno v zahraničí					4 541						9	
Upomínky přes advokátní poradnu	108										2	
Kopie a tisky pro uživatele	48 112		198 589		89 920	17 911			402		16 646	

Národní knihovna ČR poskytuje knihovnické a informační služby jako základní statutární činnost za podmínek vymezených Knihovním řádem. Spektrum základních služeb je stabilní a je soustředěno zejména na využívání fyzických sbírek na místě. Digitální knihovny jsou zpřístupňovány v souladu s autorským právem jak přímo v knihovně, tak i vzdáleně. Pořizované elektronické informační zdroje jsou v souladu se sjednanými licenčními podmínkami zpravidla zpřístupňovány v tzv. vzdáleném přístupu po autentizaci registrovaného uživatele knihovny. Postupná virtualizace služeb tak snižuje fyzické návštěvy a nutný pobyt v knihovně na minimum. Celkovou fyzickou návštěvnost knihovny navíc ovlivňují pokračující stavební práce na revitalizaci Klementina – viz tabulka *Základní služby NK ČR v číslech...* a graf 3. Vysokou úroveň si udržuje návštěvnost knihovny jako vzdělávacího a kulturního centra a zejména jako památkově chráněného objektu, za tímto účelem navštívilo knihovnu bezmála 100 tisíc návštěvníků, přes 9 tisíc osob se zúčastnilo nějaké vzdělávací akce, kterou knihovna pořádala. Nejnavštěvovanější ze čtenářských prostor je trvale Hala služeb jako centrum prvního přijetí uživatelů. Mezi studovnamy je nejvyužívanější Všeobecná studovna s nejvyšším počtem studijních míst – 205 – i s nejdélší otevírací dobou – 75 hodin týdně (viz tabulka *Přehled poskytnutých služeb...* a grafy 3 a 8). Ze sledovaných ukazatelů se projevily mírný pokles počtu výpůjček, a to jak prezenčních, tak absenčních (viz tabulky *Přehled poskytnutých služeb...* a *Základní služby NK ČR v číslech...* a grafy 4 a 7). Nutno podotknout, že z tohoto počtu prodloužení výpůjček mírně překročila 200 tisíc a byla uskutečněna převážně online. Ve sledovaném roce se udržela vysoká úroveň procentuální úspěšnosti kladného vyřízení požadavku – 99 %. Uživatelé si zvykli objednávat vzdáleně – prostřednictvím internetu, přivykli si i komfortu připomínek a upozornění, kterých automatizovaný výpůjční systém rozešle desítky tisíc, ať již po

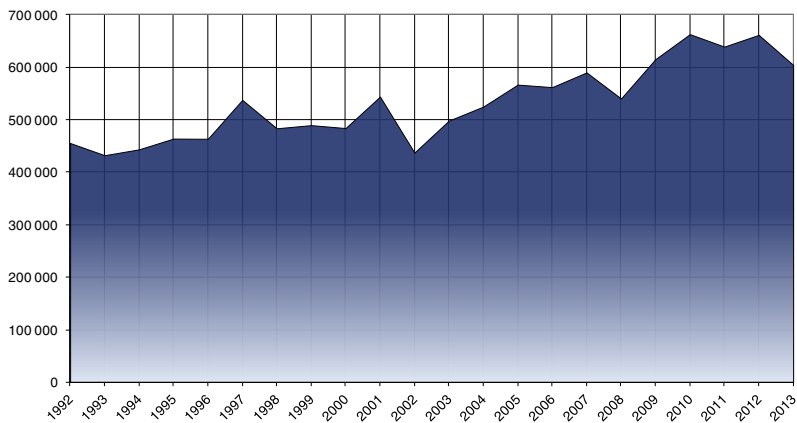
zásahu lidské ruky či bez něj – téměř 53 tisíc upozornění na blížící se konec výpůjční lhůty, 16 tisíc na končící registraci, přes 16 tisíc upomínek. Více než 90 % objednávek na expedici dokumentů ze skladů knihovny bylo zadáno online a z toho necelých 5 % z počítačů v knihovně. Spektrum služeb, které podporují návštěvnost knihovny a jsou zaměřeny na nové uživatele či jen prostě zájemce o knihovnu, bylo obohaceno o novou službu *Procházka Národní knihovnou*. Návštěvníci měli možnost obeznámit se za výkladu pracovníka knihovny s jednotlivými studovny a službami knihovny. V průběhu roku 2013 bylo provedeno v komentované prohlídce 210 zájemců o služby knihovny.

Meziknihovní služby ve světě internetu a online zpřístupňovaných předplacených databází pokrývají zejména velmi specializované požadavky na získání výpůjček a kopií, a proto počty požadavků meziročně klesají, ale zpravidla se pak jedná o náročně zjistitelné dokumenty, jejichž získání je vysoce finančně náročné, a to zejména ty, které je nutné vyřídít ze zahraničí (viz graf 5). Trvale sestupný trend je charakteristický pro oblast reprografických služeb, zejména při zhotovování tištěných výstupů (viz tabulka *Přehled poskytnutých služeb...* a graf 6). Dynamicky jsou rozvíjeny služby na jednotlivých webech provozovaných knihovnou. Nejnavštěvovanější stránkou, kterou NK provozuje, je domácí stránka virtuální referenční služby *Ptejte se knihovny* (viz graf 10), na druhou příčku spadla v těsném závěsu stránka hlavní domény knihovny – *nkp.cz*. Vysokou míru využití také vykazují digitální knihovny a portály, které knihovna buduje, stejně jako další elektronické informační zdroje (viz grafy 11 a 12), jež svým registrovaným uživatelům zprostředkovává. Digitální knihovna Kramerius, která umožňuje přístup především k dokumentům 19. a počátku 20. století, zaznamenala téměř 5,7 milionů stažených (zobrazených) stránek. Elektronické informační zdroje se staly jednou z rozhodujících oblastí, která nejdříve ovlivňuje uživatele a veřejnost při hodnocení kvality online informačních služeb knihovny. Standardní součástí služeb knihovny jsou výpůjčky do vlastních čtecích zařízení z elektronické knihovny ebrary Academic Complete, hlavní katalogy knihovny a elektronické zdroje jsou zpřístupňovány rovněž přes rozhraní EDS – EBSCO Discovery Service. Většina návštěvníků knihovny při svém pobytu ve studovnách využívá přístupu k internetu prostřednictvím Wi-Fi, tato síť pokrývá všechny hlavní studijní i relaxační prostory v knihovně (bylo zaznamenáno více než 199 tisíc přístupů). Inovovaná Wi-Fi síť umožňuje v současnosti vyšší počet souběžných uživatelů, ať s autentizovaným nebo anonymním přístupem – nejvyužívanějšími přístupovými místy jsou hlavní čtenářské prostory (Všeobecná studovna, přílehlá studijní zóna a Referenční centrum).

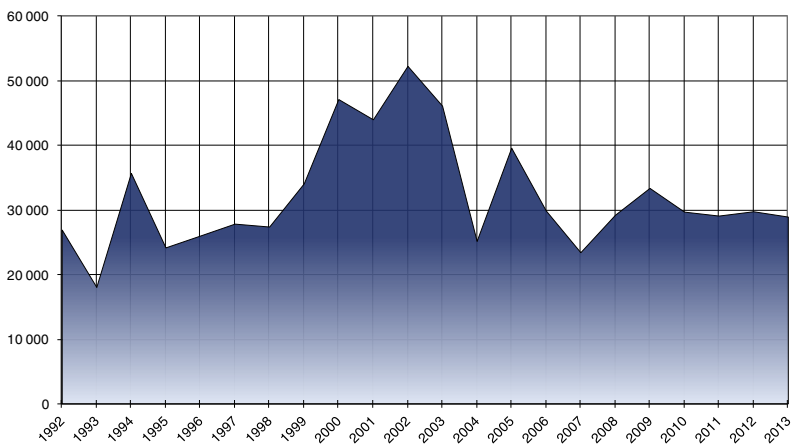
Základní služby NK ČR v číslech od roku 2001 do roku 2013

Sledované položky		Protokolované výpůjčky (všechny registrované absenční a prezenční výpůjčky včetně výpůjček realizovaných v průběhu poskytování reprografických a meziknihovních služeb)	Registrování čtenářů (všechny nově vystavené čtenářské průkazy, resp. čtenářské průkazy s obnovenou platností, a povolení ke vstupu do studoven)	Čtenářské návštěvy (návštěvníci čtenářských prostor včetně návštěvníků vzdělávacích akcí, odborných porad a seminářů)	Objednávky čtenářů (online a podané v Hale služeb)	z toho kladně vyřízených	Úspěšnost objednávek v procentech	Požadavky na meziknihovní služby	z toho objednané v zahraničí	Kopie a tisky pro uživatele
Průměr let 2001 až 2010	počet	553 764	35 324	435 476	290 720	278 075	96 %	24 447	6 987	492 546
	index	100	100	100	100	100		100	100	100
2011	počet	638 731	29 130	344 362	322 766	317 151	98 %	18 040	4 784	460 736
	index	115	82	79	111	114		74	68	94
2012	počet	661 102	29 799	350 179	343 971	341 394	99 %	16 582	4 622	386 132
	index	119	84	80	118	123		68	66	78
2013	počet	603 926	28 975	322 987	295 804	293 403	99 %	15 882	4 541	354 532
	index	109	82	74	102	106		65	65	72

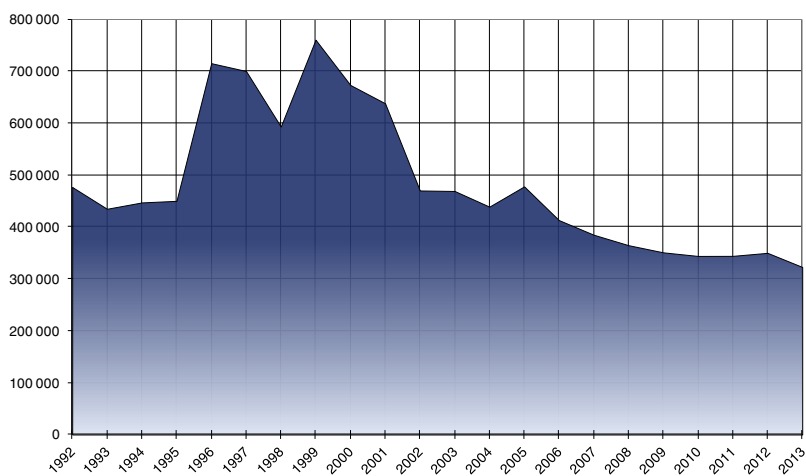
1. Výpůjčky

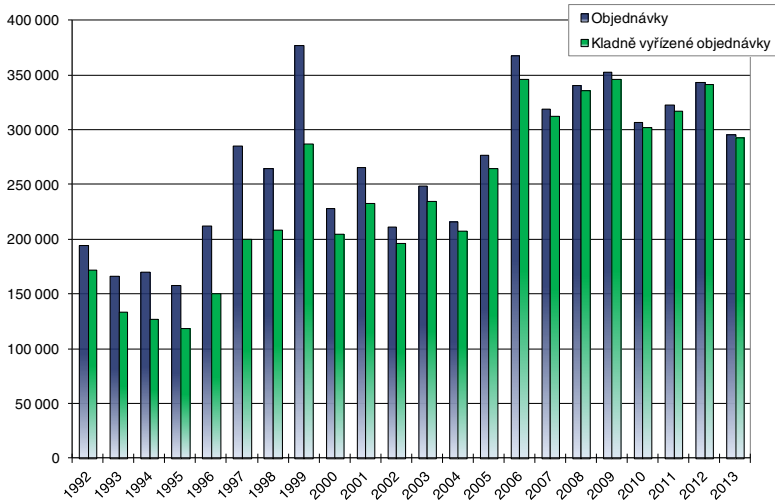
2. Registrovaní čtenáři

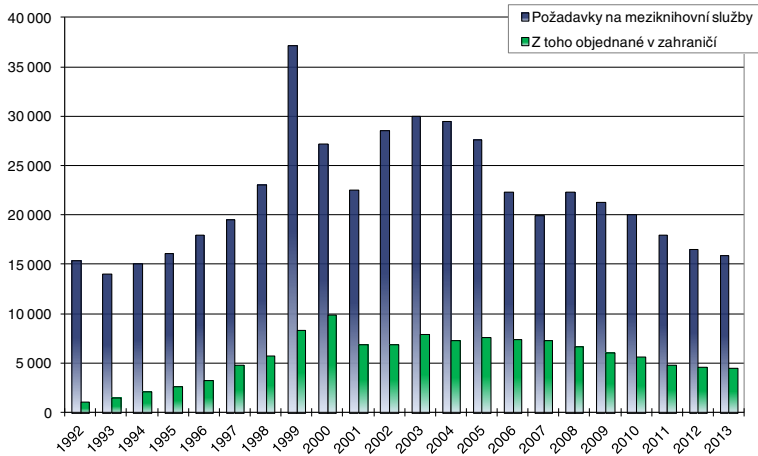
3. Návštěvnost půjčoven a studoven

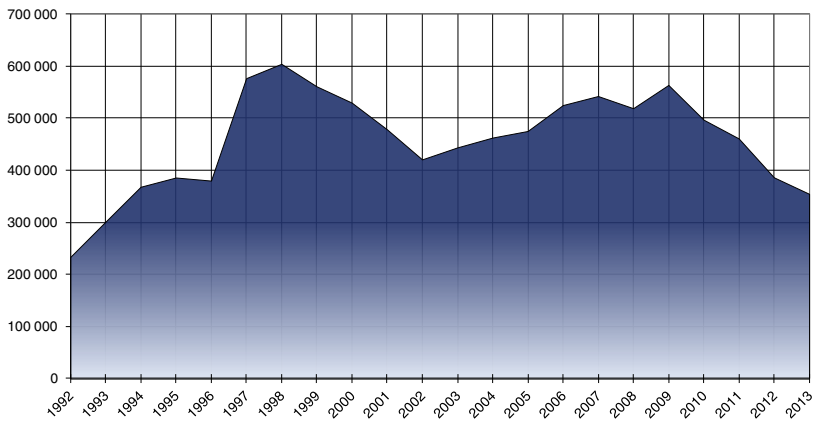
4. Objednávky

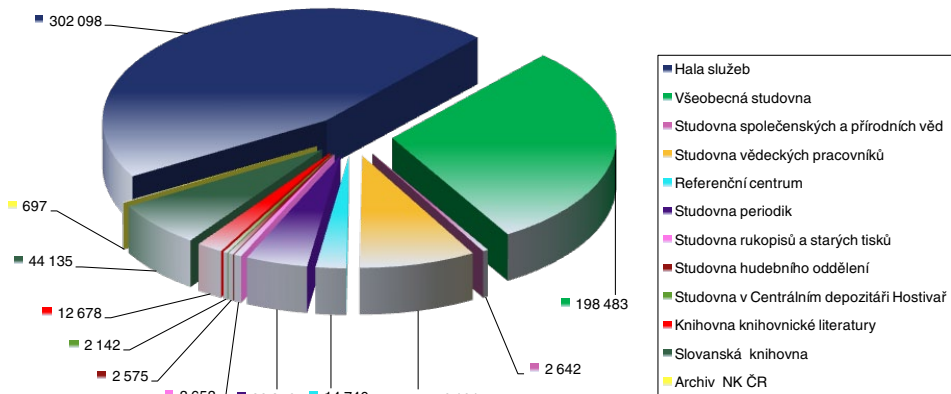
5. Meziknihovní služby

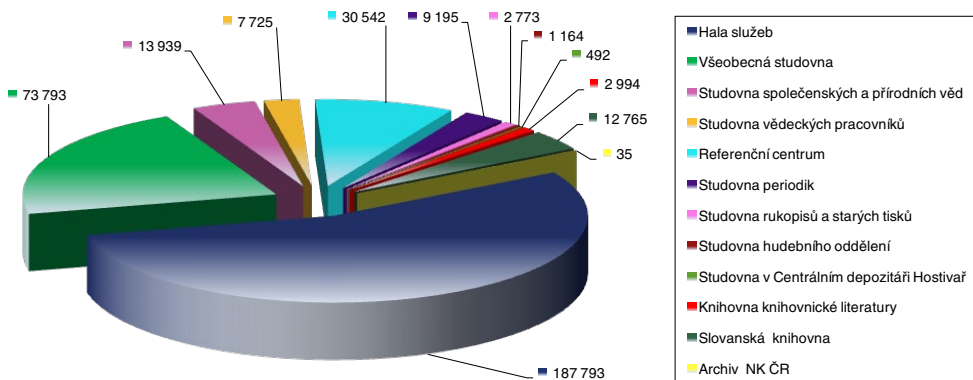
6. Kopie a tisky

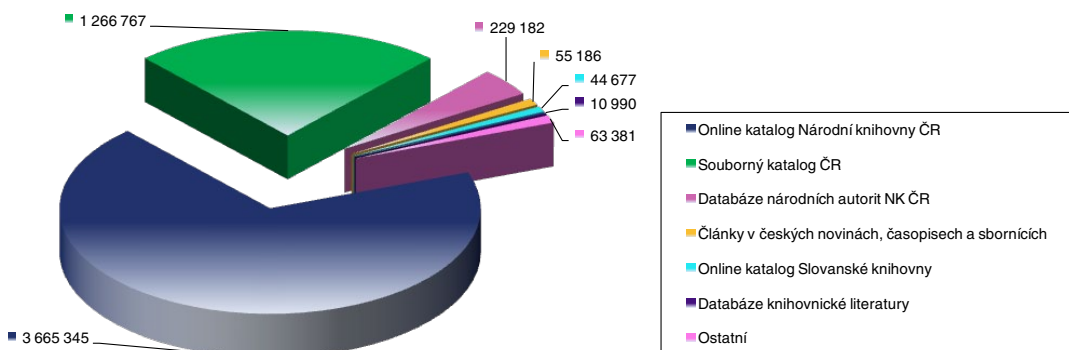
7. Protokolované výpůjčky

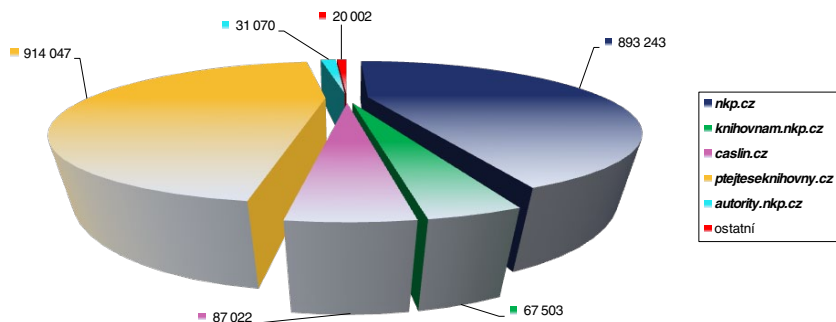
8. Čtenářské návštěvy

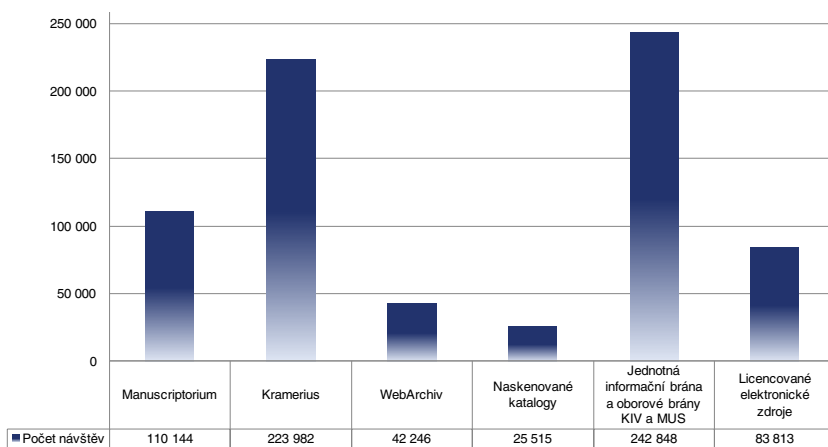
9. Využívání katalogů aází NK ČR

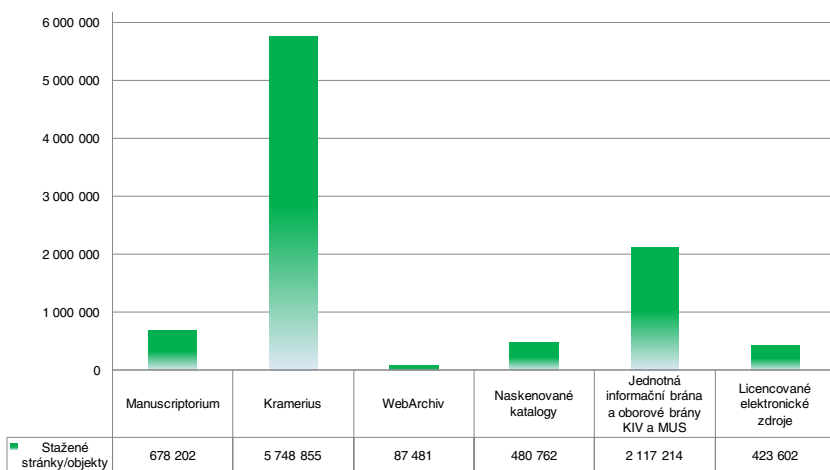
10. Návštěvnost domén NK ČR

11. Návštěvnost elektronických informačních zdrojů

12. Využití elektronických informačních zdrojů

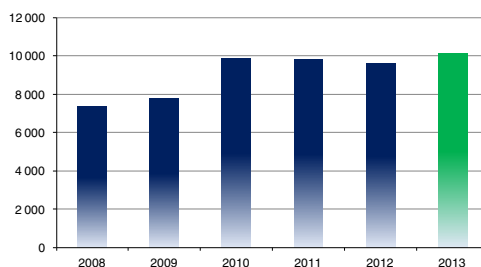
Slovanská knihovna

Služby

Počet registrovaných uživatelů k 31. 12. 2013	1 360
Počet čtenářských návštěv	12 765
Počet evidovaných výpůjček	44 135

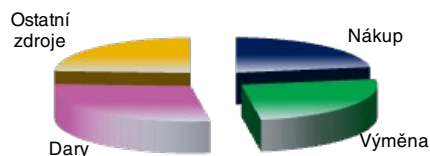
Přírůstek knihovních fondů

Rok	k. j.
2008	7 377
2009	7 774
2010	9 890
2011	9 830
2012	9 620
2013	10 150

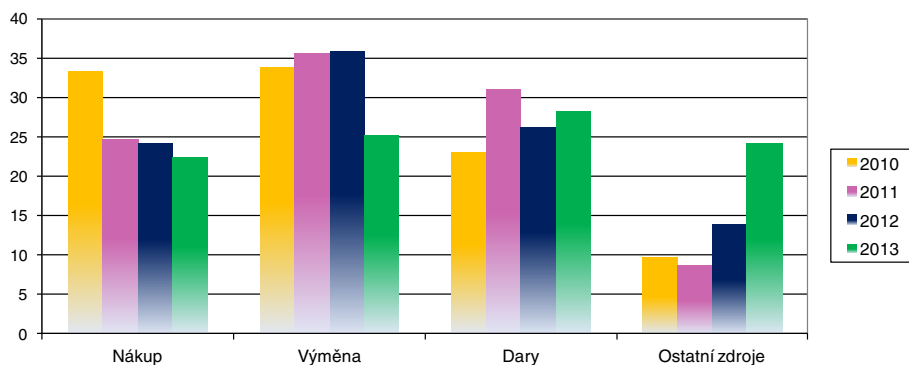
Podíl nákupu, výměny, darů a ostatních zdrojů v roce 2013

	k. j.	%
Celkem	10 150	100,0
Nákup	2 272	22,4
Výměna	2 564	25,3
Dary	2 861	28,2
Ostatní zdroje	2 453	24,1

Struktura přírůstku v letech 2010–2013 (v %)

	2010	2011	2012	2013
Nákup	33,4	24,6	24,2	22,4
Výměna	33,9	35,6	35,8	25,3
Dary	23,1	31,0	26,2	28,2
Ostatní zdroje	9,6	8,8	13,8	24,1

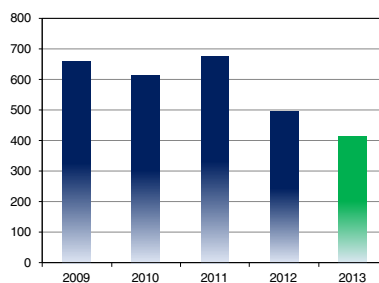
Knihovna knihovnické literatury

Služby

Počet čtenářských návštěv	2 994
Počet evidovaných výpůjček	12 678

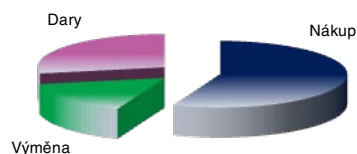
Přírůstek knihovních fondů

Rok	k. j.
2009	660
2010	613
2011	673
2012	495
2013	412

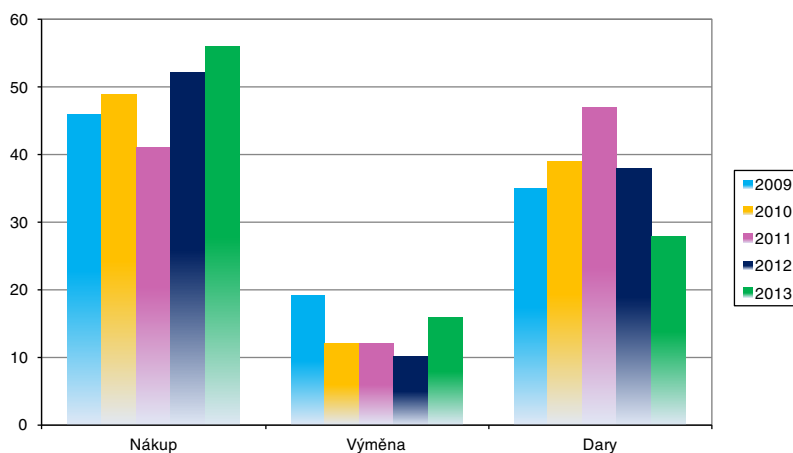
Podíl nákupu, výměny, darů v roce 2013

	k. j.	%
Celkem	412	100
Nákup	231	56
Výměna	67	16
Dary	114	28

Struktura přírůstku v letech 2009–2013 (v %)

	2009	2010	2011	2012	2013
Nákup	46	49	41	52	56
Výměna	19	12	12	10	16
Dary	35	39	47	38	28

Správa knihovních fondů

V roce 2013 došlo v rámci Odboru správy fondů k reorganizaci vnitřní struktury, během níž bylo původní Oddělení revize fondů transformováno do Oddělení centrální depozitní knihovny. Změna byla vyvolána obnovením úvah nad vytvořením fyzické depozitní knihovny, jež je spojena s koncepcí Ministerstva kultury ČR pro trvalé uchování a zpřístupnění tradičních textových dokumentů, a plněním cílů projektu *Vytvoření kooperativního systému pro budování a správu novodobých konzervačních knižních sbírek v České republice a vývoj potřebných nástrojů* v rámci programu NAKI. Depozitní knihovna by měla shromažďovat fyzické exempláře bohemikálních dokumentů, jež tvoří klíčový obsah konzervačních sbírek budovaných českými knihovnami. Jejím základem by se měly stát stávající rezervní fondy Národní knihovny ČR a dále dokumenty získané prostřednictvím darů či vyřazené dokumenty dalších veřejných knihoven. Oddělení fyzické depozitní knihovny se podílí na postupné transformaci rezervních fondů, jejich zpracování a přebírání fondů dalších knihoven.

V průběhu roku 2013 také pokračovaly činnosti spojené s řešením projektu Národní digitální knihovna (NDK), jež ovlivnily výši zakládky a zároveň přispěly ke zvýšení pohybu novodobých fondů NK ČR, zejména pak rezervních fondů. Do Oddělení přípravy bylo předáno 25 780 svazků dokumentů, které následně putovaly do výrobní linky výše uvedeného projektu. Ve spolupráci s Odborem ochrany knihovních fondů byly prováděny souvislé průzkumy knihovního fondu za účelem zmapování jejich fyzického stavu, přičemž část dokumentů byla následně vybrána na odkyselení na pracovišti Zentrum für Bucherhaltung GmbH, Leipzig. Bohužel se však nepodařilo získat větší množství finančních prostředků než těch přiznaných programem VISK 7, jež by umožnilo masivnější odkyselení novodobých fondů NK ČR.

Významné navýšení činností pracovišť Odboru správy fondů bylo vyvoláno stěhováním fondů NKF a UKF, do něhož byli zapojeni nejen pracovníci těchto oddělení, ale i dalších úseků, například Oddělení revize. Stěhovány byly nejen běžné fondy, ale i speciální dokumenty (plakáty, mapy atd.), mikrofilmy či Archiv NK ČR. Podrobnější popis stěhovacích prací tvoří samostatnou kapitolu výroční zprávy.

V rámci vazby knihovních fondů bylo v roce 2013 zpracováno 7 661 dokumentů externí vazbou a necelých 4 000 dokumentů interní vazbou. Tyto aktivity budou pokračovat i v roce 2014, kdy však může dojít k úbytku dokumentů převázaných pracovníky NK ČR, neboť v důsledku rekonstrukčních prací ve staré budově Centrálního depozitáře Hostivař dojde k dočasnému omezení provozu. Statistické hodnoty pro signování dokumentů vykazují průměrně obdobné hodnoty jako v roce předchozím.

Zajímavým statistickým ukazatelem je nárůst počtu návštěv a zobrazených stran prostřednictvím digitální knihovny Kramerius 3. Přestože v souvislosti s činnostmi projektu Národní digitální knihovna, úpravami platné standardizace a migrací dat do nové verze Kramerius 4 nenastaly v roce 2013 importy do tohoto systému, došlo k dalšímu navýšení počtu uživatelských přístupů, kdy jejich počet přesáhl 200 000 návštěv. Významným způsobem narostl i počet zobrazených stran, kde se projevilo zvýšení v řádech desítek procent.

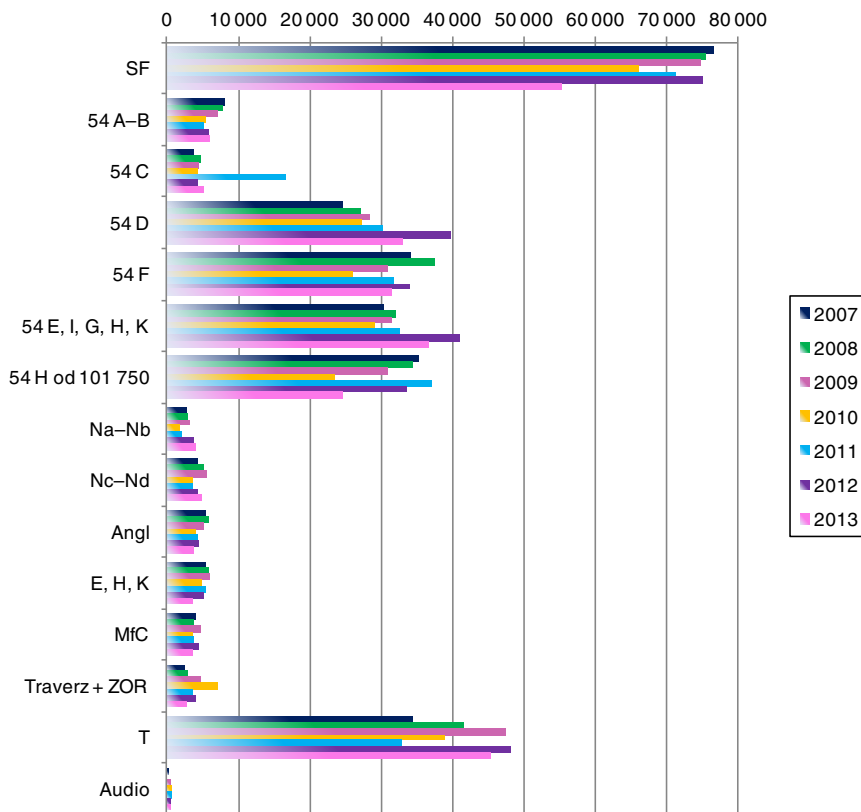
Správa knihovních fondů

Signování přírůstků UKF	45 359
Signování přírůstků NKF	34 846
Zpracování dokumentů 19. století	4 800
Externí vazba	7 661
Pátrání po neznámých dokumentech	1 050
Zpracování dokumentů (režifo) pro reformátování záznamu	3 100
Zpracování dokumentů (režifo) pro reformátování jednotky	25 000
Zpracování poškozených dokumentů	1 001
Odpisy knihovních fondů (svazky)	990
Expedice celkem	323 257
Expedice UKF Klementinum	264 041
Expedice UKF CDH	33 163
Expedice Studijní fond	55 206
Expedice NKF	20 533

Objem expedice v letech 2007–2013 podle signatur

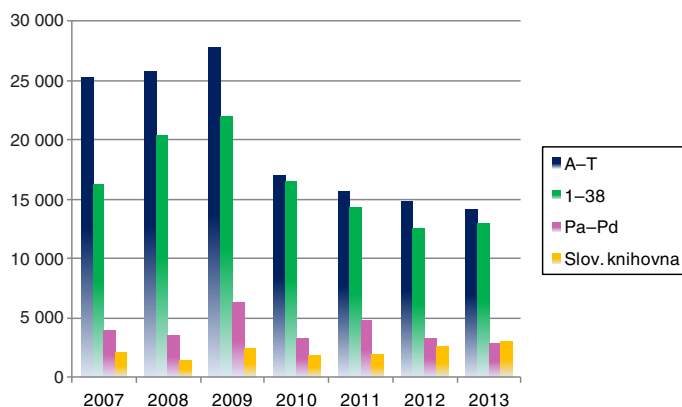
Expedice knihovních fondů v Klementinu

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
SF	76 389	75 313	74 778	66 018	71 228	74 934	55 206
54 A–B	7 949	7 673	6 993	5 327	5 192	5 854	6 042
54 C	3 868	4 761	4 421	4 226	16 680	4 120	5 028
54 D	24 530	26 954	28 444	27 183	30 173	39 597	33 133
54 F	34 204	37 418	30 712	25 889	31 741	33 980	31 469
54 E, I, G, H, K	30 472	31 959	31 489	29 123	32 640	41 054	36 662
54 H od 101 750	35 334	34 419	30 735	23 577	37 080	33 522	24 625
Na–Nb	2 618	2 876	3 072	1 865	2 040	3 785	3 963
Nc–Nd	4 285	5 117	5 457	3 630	3 447	4 273	4 962
Angl	5 372	5 821	5 049	3 892	4 291	4 330	3 696
E, H, K	5 307	5 694	6 079	4 920	5 302	5 141	3 501
MfC	4 074	3 841	4 631	3 487	3 860	4 339	3 609
Traverz + ZOR	2 546	2 865	4 732	7 008	3 607	3 944	2 592
T	34 290	41 480	47 331	38 812	32 884	48 150	45 205
Audio	37	0	541	562	724	559	375

Expedice knihovních fondů v CDH

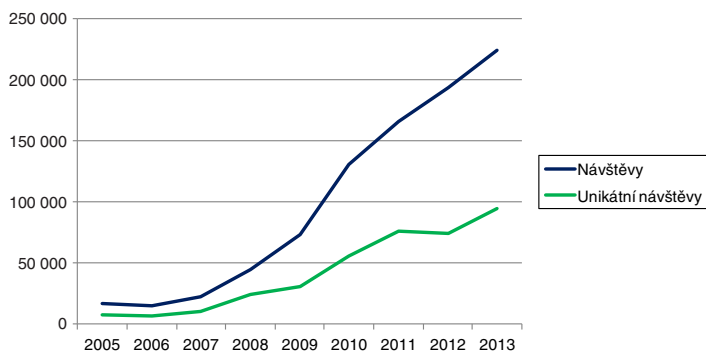
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
A-T	25 249	25 703	27 757	16 963	15 592	14 715	14 120
1-38	16 245	20 314	21 879	16 501	14 303	12 519	12 893
Pa-Pd	3 868	3 472	6 292	3 274	4 747	3 282	2 843
Slov. knihovna	2 040	1 400	2 396	1 781	1 937	2 538	2 979

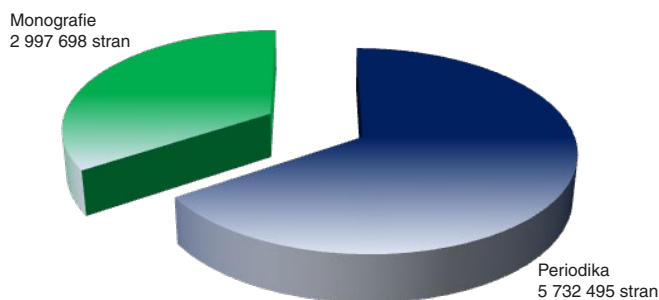
Zpřístupnění digitálních dokumentů v rámci digitální knihovny Kramerius 3

Systém Kramerius

	Unikátní návštěvy	Návštěvy
2005	7 571	16 754
2006	7 128	14 847
2007	10 737	22 574
2008	24 736	44 662
2009	31 070	73 388
2010	55 872	130 268
2011	75 655	165 421
2012	74 658	193 429
2013	94 307	223 982

Digitální knihovna Kramerius 3 NK ČR v roce 2013

Ochrana knihovních fondů

Ochrana knihovních fondů probíhala v roce 2013 jako v předešlých letech a soustředila se na kontrolu klimatických parametrů a mikrobiologické aktivity v depozitářích Národní knihovny ČR, restaurování a opravy knihovního fondu (historického i novodobého) a především na zajištění projektu digitalizace společností Google z hlediska ochrany fondů. Dále jsme se zaměřili na očistu fondů před jejich stěhováním v rámci revitalizace Klementina a před stěhováním do nové budovy Centrálního depozitáře v Hostivaři. Pokračovaly činnosti jako výroba ochranných obalů pro NK ČR i další knihovny v České republice, interní knižní vazba, příprava rukopisů a historických tisků na výstavy, ambulantní opravy novodobých knihovních fondů apod.

S podporou finančních prostředků poskytnutých Ministerstvem kultury ČR na rozvoj NK ČR jako výzkumné organizace byla zdokonalována databáze a doplňován elektronický formulář na průzkum fyzického stavu svazků a bylo prozkoumáno přes 40 000 svazků novodobých knihovních fondů. Výsledky tohoto průzkumu budou využity pro efektivnější péči o novodobé fondy. Probíhaly počáteční práce na projektu NAKI s názvem *Průzkum, konzervace a péče o novodobé knihovní fondy – materiály a technologie*. V tomto projektu jsme zatím prozkoumaly potahové materiály a typy vazeb z fondu Hudebního oddělení. Probíhala aktivní spolupráce s Textilní fakultou Technické univerzity v Liberci a provedli jsme několik dílčích průzkumů technologií. S finanční podporou Ministerstva kultury ČR jsme zakoupili přístroje SurveNIR a mikrofotometr, které nám slouží k průzkumu materiálového složení a ke studiu stability materiálů na světle. V rámci Odboru ochrany knihovních fondů (OOKF) probíhaly práce na dvou projektech NAKI podpořených rovněž Ministerstvem kultury ČR. V projektu *Metodika hodnocení vlivu kvality ovzduší na knihovni a archivní fondy* (DF11P01OVV020, 2011–2015), koordinovaném Ústavem chemických procesů AV ČR, pokračovala spolupráce technologa, restaurátora a historika v nedestruktivním vyhodnocování stupně poškození papíru identických inkunábulí systémem SurveNIR a na přípravě vzorků standardů barevné vrstvy a poživ na pergamenu.

OOKF zajistil spolu s kolegy z Odboru služeb a studenty VOŠ a SPŠ grafické vedenými prof. Vanišovou očistu knih ve všech studovnách novodobých fondů NK ČR.

Činnost Oddělení restaurování se soustředila na několik hlavních oblastí spojených s ochranou a prezentací historických a hudebních fondů:

Velká část činností a kapacit oddělení byla věnována metodickému dohledu nad externími restaurátory a zajištění chodu projektu *Hromadná digitalizace historických dokumentů ve spolupráci se společností Google*. V Oddělení rukopisů a starých tisků a Slovanské knihovně probíhal průzkum fondů určených k digitalizaci. V roce 2013 bylo restaurátory prohlédnuto celkem 44 126 historických a vzácných dokumentů. Z provedeného průzkumu vzešla preventivní opatření s následnými ambulantními opravami na vybrané části fondu, ošetřeno bylo 41 059 dokumentů, které jsou nyní připravené na transport k digitalizaci. Knihy ve zbývajících kategoriích vyžadují časově náročnější konzervátorský či restaurátorský zásah a nejsou tedy určeny k okamžitému transportu na digitalizaci.

Během průzkumu fyzického stavu historických i novodobých fondů probíhala ve spolupráci s Oddělením vývoje a výzkumných laboratoří kontrola mikrobiologické aktivity plísní, v případě zjištění aktivity plísní byly knihy vyjmuty z fondu a ošetřeny – dezinfikovány.

V roce 2013 pokračovalo Oddělení restaurování v individuální přípravě exponátů a kurýrním dozoru výstav: *Bible kralická: 400 let od posledního vydání; Otevři zahradu rajskou: Benediktini v srdci Evropy 800–1300; Svět tajemných Baltů: Cesty bohů – od sv. Vojtěcha po Jagellonce; Francouzské umění ze šlechtických sbírek; Die Wittelsbacher am Rhein: Die Kurpfalz und Europa; Old Tracks, New Routes; The Council of Constance: A Medieval World Event 1414–1418*. V souvislosti s rutinním restaurováním vazeb stabilizací japonskými fóliemi byla sepsána a odevzdána k certifikaci *Metodika výroby a využití adhezivních skeletizačních fólií z japonského papíru na bázi etherů celulózy*, která vznikla v rámci rozvoje NK ČR jako výzkumné organizace.

V roce 2013 dále pokračoval restaurátorský a chemicko-technologický průzkum *Vyšehradského kodexu* a dalších rukopisů, které budou vystaveny v roce 2014 na výstavě *Otevři zahradu rajskou: Benediktini v srdci Evropy 800–1300*. Ve spolupráci s kolegy z Národního muzea proběhl na restaurátorském pracovišti průzkum jednoho z nejvzácnějších rukopisů z doby Karla IV. – bohatě iluminovaného rukopisu *Liber Viaticus*, výsledky průzkumu budou publikovány v roce 2014.

Na základě dlouholeté spolupráce s Univerzitou Pardubice, Obor restaurování papíru, knižních vazeb a dokumentů, a Vysokou školou chemicko-technologickou se v rámci letní praxe vyráběla barviva z rostlin dle historických receptur nalezených v rukopisech a vznikla další skupina standardů, které jsou používány pro porovnání při instrumentální analýze středověkých rukopisů.

V rámci zahraničních recipročních cest byl realizován kurz *Book Preservation and Restoration Joint Training* pro 25 účastníků z různých kulturních institucí v Mongolsku. Kurz byl pětidenní, probíhal ve spolupráci s Národní knihovnou v Ulánbátaru, upevnil velmi dobré vzájemné vztahy a předběžně se projednala další možná spolupráce v oblasti péče o knihovní fondy. Pracovníci OOKF přednášeli také na mezinárodních i domácích konferencích, např. na konferenci *Interdisciplinarita v péči o kulturní dědictví II* (Litomyšl) a *Bibliotheca Antiqua 2013* (Olomouc), přednášeli jsme i na *International Emergency Preparedness Workshop* v Třeboni.

Ve víceúčelové vakuové komoře v Centrálním depozitáři v Hostivaři jsme za rok 2013 kromě provádění experimentů v rámci činností ve výzkumných projektech vysušili papírové dokumenty a knihy pro Útvar pro odhalování organizovaného zločinu (ÚOOZ), firmu Kapsch, Ústav pro českou literaturu AV ČR a hotel Sivek. Sušení probíhala v součtu několika várek zmrazených dokumentů a knih (celkově více než 1 700 kg mokřých dokumentů) po dobu 70 dní. Z mokřých dokumentů bylo vysušeno 811 kg vody. Dále byla provedena dezinfekce 42 přepravek knih pro Fakultu sociálních věd UK.

Praktická ukázka výroby sešitové vazby na kurzu v Mongolsku.
Foto: Jana Dřevíková

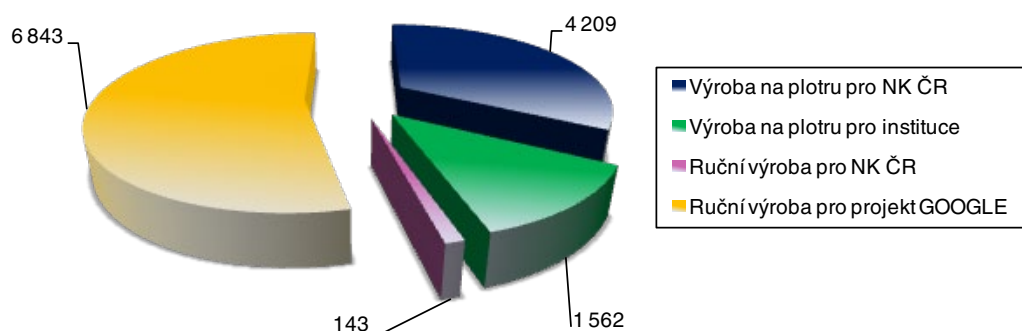
Kandžury uložené v Národní knihovně v Ulánbátaru

Přednáška na kurzu pro pracovníky kulturních institucí v Mongolsku. Foto: Ondřej Lehovec

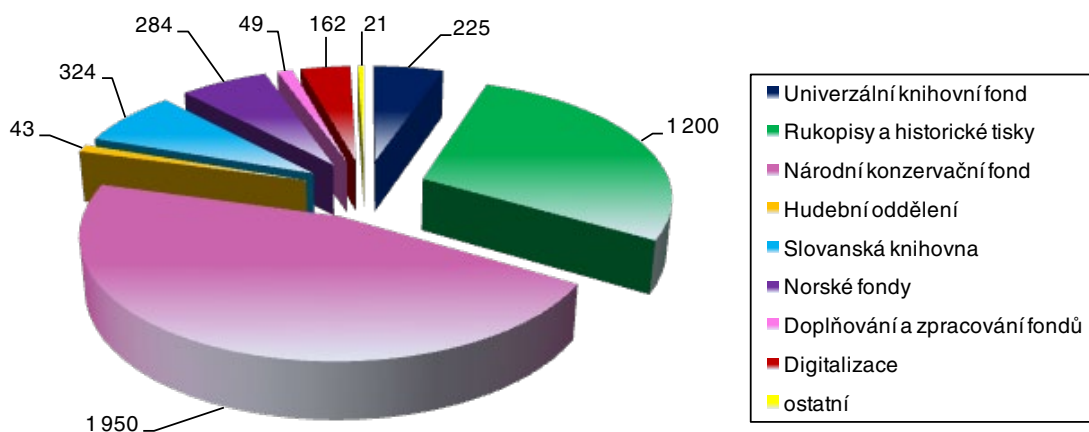
Statistické údaje OOKF za rok 2013

Exkurze, konzultace, konference, přednášky, stáže	
Odborné konzultace – mimo NK ČR	95
Exkurze	80
Účast na konferencích – pasivní	38
Účast na konferencích – aktivní (přednášky, postery)	27
Odborné stáže v oboru – české	1
Odborné stáže v oboru – mezinárodní	9
Vzdělávání (přednášky pro veřejnost)	7
Mikrobiologické stěry a spady	
Stěry – v rámci NK ČR (mimo projekt <i>Hromadná digitalizace historických dokumentů ve spolupráci se společností Google</i> , dále jen projekt GOOGLE)	121
Spady – v rámci NK ČR	10
Stěry – pro projekt GOOGLE	396
Stěry – mimo NK ČR	26
Dezinfekce, dezinfekce a vysoušení	
Dezinfekce v parách butanolu – v rámci NK ČR	44 knih
Dezinfekce místností nebo depozitářů – mimo NK ČR	1
Vysoušení knih ve víceúčelové vakuové komoře – externí	Sušení pro MV ÚOOZ, Kapsch, Ústav pro českou literaturu AV ČR, hotel Sivek. Celkem 70 dnů sušení za celkovou částku 120 000 Kč. Vysušeno 811 kg vody.
Dezinfekce knih ve víceúčelové vakuové komoře	Pro Fakultu sociálních věd UK, celkem 42 přepravek za 16 000 Kč.
Výroba ochranných obalů	
Výroba ochranných obalů na plotru – pro interní potřebu	4 209 ks (z toho 282 v rámci udržitelnosti Norských fondů)
Výroba ochranných obalů ruční – pro interní potřebu	143
Výroba ochranných obalů na plotru – pro externí potřebu (programy VISK)	1 562
Výroba ochranných obalů (obálek) ruční (projekt GOOGLE)	6 843
Mechanická očista knihovních fondů	
Mechanická očista knihovních fondů (Klementinum, CD Hostivař, Neratovice)	1 636 běžných metrů
Mechanická očista knihovních fondů (projekt GOOGLE)	44 126 svazků knih
Mechanická očista knihovních fondů ve studovnách novodobých fondů – ve spolupráci se studenty VOŠ a SPŠ grafická	1 410 běžných metrů
Restaurování a opravy	
Opravených knih (projekt GOOGLE, kategorie 1)	41 059
Restaurování pro interní potřebu komplexní (včetně výstav, digitalizace NK ČR)	21
Restaurování pro interní potřebu komplexní (projekt GOOGLE, kategorie 3)	66
Restaurování pro interní potřebu částečné (včetně výstav, digitalizace NK ČR)	51
Opravených knih – interní vazba	4 629 svazků
Výstavy (restaurování, instalace, deinstalace, facility report, kontrola klimatických podmínek)	26
Analýzy pro externí subjekty	24
Průzkum fyzického stavu knih	
Průzkum historických svazků knih (výstavy, digitalizace)	351
Průzkum historických svazků knih (projekt GOOGLE)	44 126
Průzkum novodobých svazků knih	40 000
Projekty	
Vedení výzkumných projektů	2
Odpovědný řešitel výzkumného projektu za NK	2
Řešitel výzkumného projektu	19
Příprava projektu	4

Výroba ochranných obalů – ruční a strojová (plotr)

Výroba ochranných obalů – dle druhu fondu

Archiv NK

Archiv Národní knihovny ČR (ANK) vznikl v roce 1990. V říjnu 2007 mu byla po splnění podmínek daných zákonem č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě udělena odborem archivní správy a spisové služby Ministerstva vnitra ČR akreditace. V síti veřejných archivů je zařazen do skupiny specializovaných archivů. Jeho posláním je shromažďovat, zpracovávat, chránit a zpřístupňovat archivní fondy NK a jejich právních předchůdců, jakož i fondy a sbírky soukromých osob a právnických institucí, které byly knihovně předány nebo byly vyříděny z jejich vlastních fondů. Dále metodicky řídí a kontroluje spisovou službu NK.

Fondy a sbírky ANK jsou postupně zpracovávány a zpřístupňovány prostřednictvím inventářů. V roce 2013 převzal ANK v mimoskartačním řízení 263 evidenční jednotky v celkovém rozsahu 6,31 bm. Ve skartačním řízení bylo do archivu přijato 14 evidenčních jednotek v celkovém rozsahu 1,06 bm. Kromě toho byla provedena v souvislosti s generální inventurou a přípravou na stěhování u dvou fondů částečná vnitřní skartace. Celkem bylo vyřazeno 261 evidenčních jednotek v rozsahu 35,23 bm.

Od 28. srpna 2012 probíhala v ANK generální inventura, která byla vyhlášena ve všech archivech ČR odborem archivní správy a spisové služby Ministerstva vnitra ČR (OASSS MV). Ukončena byla 19. září 2013. Celkem jí bylo věnováno 117 dnů. Z toho 54 dny zabralo počítání evidenčních jednotek a zapisování do programu Počítačová evidence v archivech (PEvA), zbytek zabraly přípravné práce a částečná vnitřní skartace.

Vzhledem k chystané rekonstrukci stávající budovy CDH byly počátkem prosince 2013 fondy archivu přestěhovány do depozitáře nové budovy CDH, kde budou uloženy do jejího ukončení.

Tyto okolnosti – nutnost dokončení generální inventury, provádění vnitřní skartace a příprava archiválií na stěhování – významným způsobem ovlivnily činnost archivu v roce 2013. Především byl archiv z rozhodnutí generálního ředitele NK ČR od března 2013 uzavřen pro veřejnost, dále pak nebyl v roce 2013 uspořádán žádný fond.

Pokud jde o fondy archivu, došlo v důsledku vnitřní skartace a změny evidenčních jednotek v souvislosti s generální inventurou ke snížení jejich počtu o 1 785. V současné chvíli tak má archiv 5 212 hlavních evidenčních jednotek (3 882 nezpracovaných, 1 330 zpracovaných, z toho 1 318 inventarizovaných). Snížila se také procentuální zpracovanost fondů. Způsobeno to bylo přehodnocením archivních pomůcek v souvislosti s novou definicí základních archivních pomůcek, jak vyplývá z Pokynů OASSS MV k provedení generální inventury Národního archivního dědictví v archivech ČR v letech 2012/2013. Během provádění inventury archivních fondů došlo ke změnám ve vymezení evidenčních jednotek na základě nových definic.

Byly vytvořeny 3 nové fondy, a to Státní knihovna společenských věd [1951]–1958(1959), Akademická knihovna 1951–1958, Slovanská knihovna [1932]1945–1958.

Fyzický stav archivních souborů – poškozeno je zhruba 73 % archiválií. Jedná se hlavně o poškození prachem (33,56 %), trhliny a přelomení (30,76 %) a křehkost a lámavost (14,68 %).

ANK spolupracoval formou poskytnutí archiválií na dvou výstavách knihovny. Jednak to byla výstava uspořádaná koncem roku Hudebním oddělením – Pod klenbou Matematického sálu, 90 let činnosti Hudebního oddělení Národní knihovny ČR. Dále pak výstava připravovaná Oddělením rukopisů a starých tisků na únor 2014 – Josef Truhlář a klementinská knihovna.

Pro Sborník Národního muzea v Praze (řada C – Literární historie, sv. 58, 2013, čís. 1–2, str. 73–80) byl zredigován starší článek bývalé pracovnice archivu Ludmily Kubátové *Pavel Josef Šafařík – bibliotékář* (13. květen 1795 – 26. červen 1861).

ANK využívá služeb Oddělení restaurování NK ČR. Kapacita prací pro archiv je omezena restaurátorskými pracemi na nižším fondu, které byly i v roce 2013 nadstandardní vzhledem k pokračující přípravě knih pro Národní digitální knihovnu. Zrestaurovány byly archiválie vybrané pro výše zmíněnou výstavu k výročí Josefa Truhláře z fondů Katalogy a Kartotéky a Veřejná a universitní knihovna Praha, dále pamětní kniha německého akademického spolku Hilaritas z let 1884–1892 ze Sbírků archiválií a krabice z 19. století, která byla používána v knihovně k uložení rukopisů či nepsaných fascikulů ze Sbírků muzeálií. Před dokončením jsou restaurátorské práce na fondu Grégr Prokop, MUDr. [1881]–1914.

ANK poskytli data do satelitního účtu kultury zpracovávaného Národním informačním a poradenským střediskem pro kulturu.

Průběžně byly poskytovány konzultace v oblasti spisové služby pracovníkům knihovny, v lednu se uskutečnila schůzka s pracovníky jednotlivých spisových uzlů.

V rámci skartačního řízení archiv připomínkoval skartační návrhy jednotlivých útvarů a provedl odbornou prohlídku dokumentů navržených ke skartaci.

Celkové množství uložených archiválií

Počet fondů a sbírek	71
Běžné metry celkem	407,66
Počet evidenčních jednotek	5 212

Stupeň zpracovanosti archivních souborů (výpočet z metráže)

Zpracováno	60,56 %
Inventarizováno	57,74 %

Révové nádvoří v Klementinu před Machoňovou přestavbou. ANK, fond Sbirka fotografií 1896–2005.

Referát vnitřního auditu NK

V roce 2013 se interní audit v rámci vnitřních kontrol zaměřil na dopady přijetí novely zákona č. 137/2006 Sb., a to jeho novelizací pod č. 179/2010 Sb., o veřejných zakázkách, z hlediska nutnosti zavedení změn v řízení veřejných zakázek, které byly postiženy auditem „Nákupního systému v NK ČR“ č. A1/2013/IA. Nutnosti změny v procesu organizace výběrových řízení bylo využito právě v tomto auditu. Současně byly posouzeny dopady další novely tohoto zákona pod č. 281/2009 Sb., s její účinností od 1. 1. 2011, na stav a procesní řízení veřejných zakázek v NK ČR, dále bylo prověřeno dodržování Metodických pokynů č. 1, 2 MK v podmínkách NK ČR.

Současně byla pozornost věnována, v rámci auditu, identifikaci a řízení rizik ve všech procesech NK ČR, které v organizaci probíhají. Rizika v NK ČR byla aktualizována v rámci auditu č. A3/2013/IA na současný stav a ukázala na nejslabší místa, na která je třeba se zaměřit. Analýzou rizik u jednotlivých útvarů NK byly zjištěny tyto tři skupiny nejčastěji se vyskytujících rizik:

1. finanční zajištění akvizic, poskytovaných služeb a zdrojů,
2. problém s lidskými zdroji, v souvislosti se zajištěním dostatečného množství kvalifikovaných pracovníků,
3. optimální využívání pracovní doby a s tím spojené kvality a efektivity samotné.

Další činností interního auditu bylo prověření vnitřního kontrolního systému NK ČR v souladu se zákonem č. 320/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů. V rámci auditu A2/2013/IA byly prověřeny všechny funkce řídicí kontroly v NK s tím, že důraz byl položen na činnost příkazce operace, správce rozpočtu, hlavního účetního, pokladních výdajů a příjmů včetně dodržování podpisového řádu. Všechny nedostatky zjištěné interním auditorem byly postupně odstraněny a dále byla nastolena kvalitnější kritéria hospodárnosti, efektivity a účelnosti v souladu s vyhláškou č. 416/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 320/2001 Sb.

Všechny naplánované audity u NK ČR proběhly podle Ročního plánu interních auditů na rok 2013 a Střednědobého plánu interních auditů na roky 2010–2013.

Interní auditor rovněž revidoval, na základě aktualizovaného Pokynu MF ČR k jednotnému uplatňování závazných pravidel a doporučení pro výkon interního auditu v orgánech veřejné správy (CHJ-2), směrnice Referátu interního auditu NK i ostatní dokumenty používané v rámci provádění interního auditu v NK.

V souladu s plánem programu pro boj s korupcí podle usnesení vlády ČR č. 1199 ze dne 25. 10. 2006 interní audit využíval především preventivních protikorupčních nástrojů, a to prostřednictvím posuzování účinnosti nastavených procesních kontrol v rámci provádění interních auditů.

Na základě zjištění, které interní auditor v rámci své činnosti zaznamenal, pak lze konstatovat, že prostřednictvím funkční kontroly vedoucích pracovníků a provedených interních auditů nebyly v NK v roce 2013 zaznamenány žádné případy nevhodného nebo neefektivního nakládání s přidělenými finančními prostředky.

Nebyl zaznamenán žádný případ korupčního jednání a žádné kontrolní zjištění nebylo předáno k dalšímu řízení podle zvláštních předpisů.

Kalendárium významných akcí

21. 1. **V české dědině na Kavkaze (Z dějin české menšiny na severním Kavkaze)**
Přednáška předsedkyně novorossijského Kulturně osvětového českého klubu Mateřídouška Iriny Tretjakovové.
Uspořádala Slovanská knihovna.

22. 1. **Předsedkyně Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR Miroslava Němcová navštívila NK ČR u příležitosti vernisáže výstavy *Zničené židovské památky severních Čech*.**

Foto: Eva Hodíková

31. 1. – 4. 2. **Generální ředitel Národní knihovny Bosny a Hercegoviny Ismet Ovčina navštívil NK ČR**

1. 3.

Provinciál České dominikánské provincie fr. Benedikt Tomáš Mohelník OP navštívil NK ČR při příležitosti archeologického nálezu základů dominikánského kláštera z 12. století.

Foto: Eva Hodíková

- 14.–16. 3. **Koncepty slovanství / Konzepte des Slawischen**
Mezinárodní odborná konference.
Uspořádala Humboldt-Universität zu Berlin, Alexander von Humboldt Stiftung a Slovanská knihovna.

21. 3. **Přínos Oresta Zilynského k výzkumu československo-ukrajinských vztahů v literární vědě a folkloristice**
Mezinárodní symposium k 90. výročí narození významného etnografa ukrajinského původu.
Uspořádala Slovanská knihovna.

5. 4. **Noc s Andersenem**
13. ročník společného pohádkového čtení, který vyhlásil Klub dětských knihoven a SKIP ČR, se konal na mnoha místech naší vlasti, Evropy i zámoří. Pohádková noc přináší dětem kromě čtení pohádek i řadu neobvyklých aktivit povzbuzujících jejich zájem o četbu.
NK ČR se projektu zúčastnila již potřetí.

Foto: Eva Hodíková

11. 4.

Starověcí autoři křesťanského Orientu

Přednáška prof. Marka Starowieyského spojená s prezentací českého překladu knihy *Slovník raněkřesťanské literatury Východu: arabská, arménská, etiopská, gruzínská, koptská a syrská literatura* (Červený Kostelec 2012).

Uspořádala Slovanská knihovna a nakladatelství Pavel Mervart.

16. 4.

Slova, která nemám komu vrátit

Literární večer.

Ze sbírky básní Tomáše Tajchnera recitoval herec Saša Rašilov za hudebního doprovodu Pavla Nepivody.

Foto: Eva Hodíková

22.–23. 4.

Knihovna jako místo učení

Dvoudenní odborný seminář o vzdělávání v knihovnách uspořádal SKIP ČR a knihovna Goethe-Institutu v Praze.

25. 4.

Jarní jarmark v Klementinu

První jarní jarmark na nádvoří Klementina byl společnou akcí SKIP a NK ČR. Vedle výrobků Klubu tvořivých knihovníků SKIP představily své výrobky chráněné dílny. Výtěžek z prodeje byl věnován Nadačnímu fondu Klíček na provoz dětského hospice v Malejovicích. NK ČR na jarmarku prezentovala své publikace a propagační předměty.

Foto: Eva Hodíková

6. 5.

Vzpomínkový večer k 68. výročí Pražského povstání

Význam Pražského povstání připomněli v úvodu Ing. Oldřich Lomecký, 1. místopředseda České obce sokolské a starosta městské části Praha 1, a plk. v. v. Ing. Jaroslav Vodička, předseda ČSBS, poté byl promítán film *Sláva republice* režiséra Martina Řezníčka z roku 2004.

9. 5.

Česká přísloví (Sbírka přísloví, průpovědí a pořekadel lidu českého v Čechách, na Moravě a v Slezsku)

Prezentace doplněné reedice unikátního slovníku Václava Flajšhanse.

Uspořádala Slovanská knihovna, Univerzita Palackého v Olomouci a Ústav východoevropských studií Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze.

13. 5.

Jarní seminář VISK 7

Seminář v rámci Národního programu mikrofilmování a digitálního zpřístupňování dokumentů ohrožených degradací kyselého papíru – Kramerius. Uspořádal Odbor správy fondů NK ČR.

- 14.–16. 5. **Generální ředitelka Slovenské národní knihovny Katarína Krištofová navštívila NK ČR**
16. 5. **Ruská filozofie první poloviny 20. století**
 Prezentace knižní řady, která představuje osobnosti a díla významných ruských filozofů působících v první polovině 20. století v Rusku i za jeho hranicemi.
 Uspořádala Slovanská knihovna, Filozofický ústav Ruské akademie věd, Nekomerční vědecký fond „Institut rozvoje G. P. Ščedrovického“.
 Akce byla součástí programu knižního veletrhu Svět knihy Praha 2013, konala se za podpory společnosti Svět knihy, s. r. o., a pod záštitou velvyslanectví České republiky v Ruské federaci.
- 16.–19. 5. **19. mezinárodní knižní veletrh Svět knihy Praha 2013**
 Prezentace vydavatelských aktivit NK ČR.
21. 5. **Ivan Ivanovič Lapšin. Československé období jeho života a tvorby**
 Mezinárodní kulatý stůl.
 Uspořádalo Ruské středisko vědy a kultury a Slovanská knihovna.
23. 5. **Sociální sítě s Milošem Čermákem**
 Seminář pro pracovníky dětských oddělení knihoven připravil Klub dětských knihoven SKIP ve spolupráci s Národní knihovnou ČR.
- 5.–6. 6. **Workshop pro pracovníky metodických oddělení veřejných knihoven**
 Setkání metodiků pověřených knihoven ve Vyškově.
- 5.–6. 6. **Setkání knihovníků-seniorů**
 Seminář pro knihovníky-seniory z ČR v Šumperku.
- 19.–21. 6. **Knihovny pro budoucnost – budoucnost pro knihovny**
 Odborná konference, která se konala v Brně společně s Valnou hromadou SKIP ČR.
27. 6. **Národní digitální knihovna – Vývoj a trendy**
 Seminář pro odborníky z řad knihovníků a IT na téma digitalizace, standardizace postupů, HW infrastruktura pro dlouhodobější archivaci dat. Součástí semináře byla také prohlídka pracovišť CD Hostivař, kde jsou zpracovávány fondy NK ČR pro digitalizaci.
 Partner: IBM

27. 6.

Vítání prázdnin v Nostickém paláci – Den s Národní knihovnou

Třídenního programu Ministerstva kultury ČR se spolu s Národní galerií a Národním technickým muzeem zúčastnila i Národní knihovna ČR. Děti si mohly vyrobit vlastní knížku, navrhnout její obal nebo vytvořit vlastní komiks pod dohledem ilustrátorky Lucie Lomové. Součástí byla i přednáška „Známa neznámá pravidla Facebooku“.

Děti s kolegyní z NK ČR. Foto: Marie Kárná

11. 9.

Kardinál Dominik Duka, arcibiskup pražský, metropolita a primas český, a Joel Ruml, synodní senior Českobratrské církve evangelické a předseda Ekumenické rady církví v ČR navštívili NK ČR při příležitosti vernisáže výstavy Bible kralická 1613–2013, nad níž převzali záštitu.

Foto: Eva Hodíková

10.–12. 9.

Knihovny současnosti 2013

Společná akce Ministerstva kultury ČR, SDRUK a SKIP konaná v Olomouci. NK ČR se na akci významně podílela organizátorsky, lektorsky a prezentací svých publikací.

17.–19. 9.

Zákon o odporu rozpadu: zvláštnosti prózy a poezie Varlama Šalamova a jejich vnímání na počátku 21. století

Mezinárodní odborná konference.

Uspořádala Slovanská knihovna, Občanské sdružení shalamov.ru a Ústav pro studium totalitních režimů.

Akce se konala ve spolupráci s Fondem Michaila Prochorova, Ústavem překladu v Moskvě, Památníkem národního písemnictví, Nadačním fondem angažovaných nestraníků, Knihovnou Václava Havla a nakladatelstvím G plus G.

Účastníci mezinárodní konference „Zákon o odporu rozpadu“ věnované Varlamu Šalamovi.

Foto: Eva Hodíková

30. 9.

Vzpomínkový večer k 73. výročí Bitvy o Británii a 75. výročí Mnichovské dohody

Večer se uskutečnil v Zrcadlové kapli Klementina za účasti ministra obrany Ing. Vlastimila Picka a předsedy ČSBS plk. v. v. Jaroslava Vodičky. Po slavnostním úvodu byl promítán film *Nebeští jezdci* režiséra Jindřicha Poláka z roku 1968.

3. 10.

Knihovna roku 2013

Udělení státní ceny Ministerstva kultury ČR.

Partneři: Ministerstvo kultury ČR, SKIP.

8. 10. **Prevence rizik a náprava škod způsobených haváriemi nebo živelními pohromami II**
Konference pro vedoucí pracovníky a pracovníky z oblasti ochrany sbírek všech paměťových institucí: archivů, knihoven, muzeí, galerií.

- 17.–20. 10. **Pražský festival světla SIGNAL**
Národní knihovna pro tento projekt zpřístupnila Révové nádvoří, kde bylo k vidění dílo Andreje Boleslavského *Videomapping ArchiBio*, odhalující krásu mikroskopických světů zvětšených do gigantického měřítká za použití technologie pro 3D skenování, 3D tiskárny a počítačem řízené frézy pro výrobu speciálních kultivačních nádob.

Foto: Eva Hodíková

- 23.–24. 10.

Výroční zasedání České národní skupiny IAML

Výroční zasedání bylo věnováno dvěma výročním hudebních oddělení, a to Národní knihovny ČR (90 let) a Městské knihovny v Praze (120 let). Hudební knihovníci z České republiky byli seznámeni s historií, činnostmi a posláním těchto oddělení. Výroční zasedání se konalo v Městské knihovně a bylo připraveno ve spolupráci s Národní knihovnou ČR.

Foto: Eva Hodíková

24. 10. **Uživatelé knihoven s mentálním postižením**

Seminář zaměřený prakticky s cílem poskytnout zúčastněným knihovníkům základní vhled do problematiky, naučit je pravidla komunikace s lidmi s mentálním postižením a seznámit je s tím, jak lidé s mentálním postižením čtou nebo jaké služby knihoven mohou využívat.

4. 11. **Podzimní seminář VISK 7**
Seminář v rámci Národního programu mikrofilmování a digitálního zpřístupňování dokumentů ohrožených degradací kyselého papíru – Kramerius. Uspořádal Odbor správy fondů NK ČR.

7. 11. **Správa elektronických publikací v síti knihoven ČR**

Seminář pro zástupce knihoven, vydavatelů a nakladatelů na téma architektura systému, procesní zpracování e-publikací (doplňeno praktickou ukázkou), bibliografické zpracování, dlouhodobá ochrana e-publikací a legislativa.

Foto: Eva Hodíková

20. 11. **Porada knihoven s povinným výtiskem a nabídkovou povinností**

Uspořádalo SDRUK ve spolupráci s NK ČR.

24. 11. **Slavnostní setkání u příležitosti konání výstavy 900 let Řádu sv. Jana Jeruzalémského**

Setkání se zúčastnili Karel Schwarzenberg, předseda TOP 09 a exministr zahraničních věcí ČR, který nad výstavou převzal záštitu, Johannes Lobkowicz, prokurátor a kancléř Českého velkopřevorství Suverénního řádu maltézských rytířů, J. E. pan Mario Quagliotti, velvyslanec Suverénního řádu maltézských rytířů v ČR a další.

- 27.–28. 11. **14. konference Archivy, knihovny, muzea v digitálním světě**

Konference byla věnována problematice spolupráce archivů, knihoven, muzeí, galerií a památkové péče při využívání informačních a komunikačních technologií pro ochranu a zpřístupnění kulturního dědictví.

Partneři: SKIP, Národní archiv.

6. 12. **Quo vadis, knihovno?**

Série přednášek a workshopů v rámci stejnojmenného projektu, podpořeného grantem *Knihovna 21. století*, jež seznamují s Konceptí rozvoje knihoven v ČR na léta 2011–2015. Program přednášky ve Vzdělávacím centru NK ČR se nejprve zaměřil na stěžejní témata koncepce (lektor PhDr. Vít Richter), poté se podrobněji věnoval tématu připravovaného Centrálního portálu českých knihoven *Knihovny.cz* (lektor PhDr. Bohdana Stoklasová), ke kterému byl připraven také workshop pro účastníky.

4. 12. **Vánoční jarmark v Klementinu**

Výtěžek z prodeje rukodělných výrobků, které zhotovili členové Klubu tvořivých knihovníků SKIP, byl předán Nadačnímu fondu Klíček na provoz dětského hospice v Malejovicích. NK ČR na akci rovněž prezentovala své publikace a propagační předměty.

Foto: Eva Hodíková

9.–13. 12. **Ředitel Národní knihovny a Archivu Islámské republiky Írán Es' hagh Sahi navštívil NK ČR.**

Foto: Eva Hodíková

Školení a semináře pro knihovníky z České republiky

Kurzy počítačové a informační gramotnosti
Rekvalifikační knihovnický kurz
Zpracování elektronických zdrojů
Lektorské dovednosti (hlavní pořadatel SKIP)
Bezbariérová knihovna (hlavní pořadatel SKIP)
Věcné autority
Novela Autorského zákona
Marketing pro pracovníky lékařských knihoven
Genealogie (ve spolupráci NK ČR a SKIP)
RFID – identifikace na rádiové frekvenci
Mobilní aplikace knihoven
Zkušenosti s implementací EDS v NK ČR
Unifikované názvy hudebních děl
ROI – návratnost investic v knihovnách
Knihovní systém Evergreen
Projekt Přátelská místa (ve spolupráci NK ČR a ČČK)
Elektronická knihovna časopisů EZB
Design knihovnických služeb
E-knihy
Řešení obtížných komunikačních situací při poskytování knihovnických služeb
Novela Občanského zákoníku

Školení pro veřejnost

Školení dobrovolníků projektu *Celé Česko čte dětem*

Setkání s ...

Národní knihovna ČR představuje veřejnosti zajímavé osobnosti kulturního života.

V roce 2013 to byli:

- 27. 2. Matej Mináč, režisér – beseda a promítání jeho filmu *Síla lidskosti* v souvislosti s podporou petice za nominaci sira Nicholase Wintona na Nobelovu cenu míru
- 11. 4. Michal Ajvaz, spisovatel a překladatel – autorské čtení představitele současné literární fantastiky, který ve svých knihách zvětšil tajuplné prostory Klementina
- 21. 5. Helena Voldánová, genealožka – beseda s členkou České genealogické a heraldické společnosti na téma Jak pátrat po předcích
- 30. 10. Michal Hvorecký, spisovatel – autorské čtení, autogramiáda a beseda spojená s představením jeho nejnovější knihy *Smrt na Dunaji*

Výstavní činnost Národní knihovny ČR v roce 2013

5. 11. 2012 – 28. 1. 2013 **Josef Lada**

Výstava k 125. výročí narození malíře, ilustrátora a spisovatele připomínající jeho bohatou tvorbu.

Ředitelská chodba

9. 11. 2012 – 19. 1. 2013 **Zuzana Kadlecová / Hebrejské variace**

Výstava obrazů akad. malířky Zuzany Kadlecové, inspirovaná hebrejskými příběhy a hebrejským písmem, byla doplněna maketami hebrejských rukopisů z historického fondu Národní knihovny ČR. Obraz a text se zde setkaly ve společném prostoru a společně vyprávěly jeden příběh. Jedním z bezprostředních podnětů autorčina zájmu o židovské téma byla mediálně sledovaná kauza tzv. Saravalovy sbírky, jedné z mnoha kolekcí, které byly poznamenány děsivými následky druhé světové války.

Výstavní chodba v přízemí

16. 11. 2012 – 13. 1. 2013 **České historické betlémy**

Výstava kolekce historických betlémů od 18. století do počátku 20. století z majetku Muzea betlémů v Karlštejně byla pořádána u příležitosti 450. výročí postavení prvního betlému v českých zemích, které se uskutečnilo právě v areálu Klementina, v kostele sv. Klimenta.

Galerie Klementinum – Výstavní sál

1. 12. 2012 – 31. 1. 2013 **Příroda v obrazech**

Prezentace nejlepších fotografií projektu Wikipedia Commons. Výstava se uskutečnila ve spolupráci se skupinou studentů z Vyšší odborné školy informačních služeb v Praze.

Prostor klidové zóny v přízemí

17. 1. – 8. 3. **Neznámá Běloruská národní republika**

Výstava prezentovala nově objevené historické dokumenty, jež přinášejí svědectví o formování běloruského národního citění a o ustavení běloruské státnosti v roce 1918.

Uspořádala Slovanská knihovna a Evropská univerzita společenských věd (Vilnius, Litva).

Výstavní prostory Slovanské knihovny

Ukrajinja Bohdan Zilynskyj a prorektor Evropské univerzity společenských věd Dariusz Udryś během zahájení výstavy

23. 1. – 3. 3. **Zničené židovské památky severních Čech / 1938–1989**

Výstava navázala na projekt Zničené kostely severních Čech 1945–1989. Byly zde prezentovány dosud nezveřejněné fotografie ničení a likvidace židovských památek na území severních Čech mezi lety 1938–1989 doplněné archiváliemi i trojrozměrnými artefakty. Výstavu pořádalo Sdružení pro obnovu památek Ústěcka, FF UK, FF UJEP, Národní památkový ústav a Židovské muzeum v Praze ve spolupráci s Národní knihovnou ČR.

Záštitu převzali Vrchní pražský a zemský rabín Karol Efraim Sidon a Ministerstvo kultury ČR. K výstavě byl vydán katalog.

Galerie Klementinum – Výstavní sál

30. 1. – 28. 2. **FIJI, Various Views**

Výstava představila kolekci fotografií Petra Šůstka, které vznikly během jeho cesty po ostrovech Fidži a zachycují převážně běžný život jak v malých vesnicích na menších ostrovech, tak i v metropoli Suva na ostrově Viti Levu a také tamní exotickou krajinu.
Výstavní chodba v přízemí

15. 2. – 30. 6. **Martin Hilský / 70. výročí narození**

Výstava prezentovala jak Hilského kompletní překlad Shakespearovy tvorby, tak jeho další publikační činnost.
Ředitelská chodba

25. 2. – 31. 3. **Jeden svět**

Upoutávka na Mezinárodní festival dokumentárních filmů o lidských právech Jeden svět. Připraveno ve spolupráci se společností Člověk v tísni při ČT.
Hala služeb

1. 3. – 17. 10. **Papelote / České papírnictví**

Ukázka produktů, které jsou vyrobeny v Čechách z ekologicky šetrných materiálů.
Předsálí Všeobecné studovny

7. 3. – 13. 4. **Svatý Václav ve středověkém komiksu**

Výstavu připravila Národní knihovna ČR společně s rakouským vydavatelstvím ADEVA. Jejím tématem je ikonografie sv. Václava ve středověkých iluminacích, proto prezentovala faksimilie a umělecké kopie s touto tematikou, a to převážně z fondu NK ČR. Součástí výstavy bylo i představení faksimile Život sv. Václava od Matyáše Hutského z Křivoklátu, které ADEVA vydává ve faksimilové edici. Záštitu převzala paní Mag. Natascha Grilj, kulturní rada Rakouského velvyslanectví a ředitelka Rakouského kulturního fóra v Praze.
Výstavní chodba v přízemí

13. 3. – 24. 3. **Středověká kniha na dosah**

Unikátní výstava seznámila širokou veřejnost s produkcí společnosti Tempus Libri, která se specializuje na výrobu věrných uměleckých kopií vzácných historických originálů – tzv. faksimilií. Náklad takových faksimilií je zpravidla nízkolimitní, obvykle nepřesahuje 200 kusů od konkrétního titulu. Na kvalitu zpracování, volbu materiálů a odpovídající shodu s originálem dohlíží jeho vlastníci nebo odborní správci, kteří poskytli reprodukční práva pro zhotovení faksimile. Navštěvník výstavy, který se jinak nemá možnost setkat s takovými archivními skvosty, zde měl jedinečnou příležitost nahlédnout do nich a dokonce jimi listovat.
Galerie Klementinum – Výstavní sál

21. 3. – 3. 5. **Orest Zilynskyj a jeho přínos k rozvoji české ukrajinistiky (k 90. výročí narození)**

Výstavu k 90. výročí narození významného etnografa ukrajinského původu uspořádala Slovanská knihovna. Autorem výstavy byl Bohdan Zilynskyj. Výstavní prostory Slovanské knihovny

Z výstavy věnované Orestu Zilynskému

od 12. 4. **2. etapa revitalizace Klementina**

Dostavba depozitáře v Hostivaři. Fotografie na panelech. Fasáda NK ČR / nádvoří Klementina

25. 4. – 22. 6. **Hledání ztraceného místa**

Výstava pořádaná ve spolupráci s Pedagogickou fakultou Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích zprostředkovala výběr z tvorby v oblasti autorské knihy. Cílem bylo poskytnout prostřednictvím vizuálního, grafického a textového zpracování autorské knihy tradičními i experimentálními technikami výpověď o osobních pocitech ve změní technického a informačního chaosu s nejistým postavením jedince v současném světě. Zastoupeny byly práce autorů z Čech, Polska, Slovenska, Francie, USA, Lucemburska, Německa a Litvy. Výstavní chodba v přízemí

16. 5. – 23. 6. **Místo pro imaginaci**

Záměrem výstavy bylo představit moderní knihu jako místo pro uplatnění tvůrčí imaginace prostřednictvím reprezentativního souboru českých autorských knih, ale také bibliofilii a ilustrací, které vznikly v časovém horizontu od 70. let 20. století do současnosti. Výstava zahrnuje období, kdy došlo k výraznému rozvoji tohoto uměleckého oboru. Celá kolekce byla zapůjčena z bohatých sbírek Památníku národního písemnictví, s nímž Národní knihovna ČR na tomto projektu participovala.

Galerie Klementinum – Výstavní sál

20. 5. – 19. 7. **Cyrilometodějské dědictví v 19. a 20. století v Čechách a na Moravě**

Výstava dokumentovala rozkvět cyrilometodějské tradice ve střední, východní a jihovýchodní Evropě v 19. a v první polovině 20. století, její nucený útlum po druhé světové válce a pokusy o její oživení na konci 80. let 20. století. Autorkou výstavy byla Anežka Kindlerová. Výstavní prostory Slovanské knihovny

1. 7. – 20. 8. **Muzejní publikace roku aneb jak šel čas v Národní soutěži muzeí Gloria musaealis**

Výstava ve spolupráci s Asociací muzeí a galerií ČR prezentovala vítězné muzejní publikace z předešlých deseti ročníků a všechny přihlášené publikace XI. ročníku. Kromě Muzejní publikace roku měla soutěž další dvě kategorie: Muzejní výstava roku a Muzejní počin roku. Smysl celé soutěže spočívá ve zvýšení prestiže muzejních institucí, posílení obecného chápání jejich existence a větší medializaci problematiky českého muzejnictví.

Výstavní chodba v přízemí

12. 9. – 3. 11. **Bible kralická / 1613–2013**

Výstava, kterou Národní knihovna ČR v roce čtyřstého výročí posledního předbělohorského vydání Bible kralické připravila převážně ze svých fondů, byla dosud nejucelenější výstavou k tomuto tématu, připravenou podle nejnovějších vědeckých poznatků. Přehledně provedla návštěvníky dějinami kralického překladu od jeho vzniku až do současnosti a přiblížila, proč se Bible kralická stala jedním z klenotů národní kultury. Výběr vystavených exponátů, pocházejících z nejvýznamnějších sbírek v České republice, zahrnul v doposud nerealizovaném rozsahu a kvalitě starší české biblické překlady, původní tisky Bible kralické a její cizojazyčné předlohy i některé dobové písemné dokumenty, které dosud nebyly veřejnosti představeny. Návštěvník mohl zhlédnout také původní tiskařské literky, nalezené na tvrzi v Kralicích, raritní korekturní obtahy části bratrského kancionálu, staré tisky, jejichž význam zůstával doposud skryt, včetně exemplářů z vlastnictví významných osob své doby, např. tisky s dobovými vazbami pocházejícími z knihoven moravských Žerotinů nebo pánů z Valdštejna. Záštitu nad výstavou převzali kardinál Dominik Duka, arcibiskup pražský, metropolita a primas český, a pan Joel Ruml, synodní senior Českobratrské církve evangelické a předseda Ekumenické rady církví v ČR. K výstavě byl vydán doprovodný tisk. Galerie Klementinum – Výstavní sál

17. 9. – 31. 10.

Autorka výstavy „Život nebo literatura“ Christina Links a americký překladatel Šalamovových textů John Glad během vernisáže výstavy

Život nebo literatura. Vypravěč Varlam Šalamov

Výstava, uspořádaná u příležitosti mezinárodní vědecké konference *Zákon o odporu rozpadu: zvláštnosti prózy a poezie Varlama Šalamova a její vnímání na počátku 21. století*, mapovala život a dílo tohoto ruského spisovatele. Uspořádal Literaturhaus Berlin a Slovanská knihovna, kurátory výstavy byli Christina Links a Wilfried F. Schoeller. Výstava se konala za podpory německé Federální kulturní nadace (Kulturstiftung des Bundes). Výstavní chodba v přízemí

11. 11. 2013 – 31. 1. 2014 **Českokřesťanské písemnictví – cyrilometodějské dědictví v Čechách**

Výstava k 1150. výročí příchodu sv. Konstantina-Cyrila a Metoděje na Velkou Moravu prezentovala širší veřejnosti nepříliš známou druhou fázi cyrilometodějského díla v českém prostředí 10.–11. století, která plynule navázala na východisko velkomoravské. Formou ukázek rukopisů a popisu památek byla představena podstatná část tohoto kulturního proudu – českokřesťanské písemnictví. Vystaveny byly i publikace Slovanského ústavu AV ČR, v. v. i., který byl spoluorganizátorem výstavy. Předsálí Všeobecné studovny

15. 11. 2013 – 5. 1. 2014 **900 let Řádu sv. Jana Jeruzalémského**

Řád sv. Jana představuje v rámci západního křesťanstva nejstarší církevní instituci tohoto druhu, jejíž historie nebyla od roku 1099 až do dnešní doby přerušena. Jako řád byl uznán papežem v roce 1113. Řád bojoval ve středověku a raném novověku proti Osmanům, aby zamezil jejich expanzi na západ. Kromě vojenských operací se věnoval intenzivně lékařství, prostřednictvím vlastní sítě špitálů. Díky držbě ostrovů Rhodos a Malta byl řád skutečně nezávislým na světské a církevní moci. V současné době je řád uznáván 93 státy světa jako nezávislý stát, což mu zaručuje samostatné fungování, a věnuje se výhradně charitativní a humanitární činnosti. Záštitu nad výstavou převzal pan Karel Schwarzenberg.

K výstavě byl vydán katalog.

Galerie Klementinum – Výstavní sál

21. 11. 2013 – 31. 1. 2014 **Pod klenbou matematického sálu. 90 let činnosti hudebního oddělení NK ČR**

Výstava byla pořádána k 90. výročí působnosti hudebního oddělení v Národní knihovně ČR, jehož studovna je umístěna ve starém matematickém sále Klementina. Představila hudebně dokumentační pracoviště, které se vedle činností knihovnických zabývá též výzkumem a zpracováním historických hudebních pramenů. Prezentovala pestrý fond oddělení, jeho hudebně knihovnickou, metodickou a osvětovou činnost od jeho vzniku až po dnešní dny.

K výstavě byl vydán doprovodný tisk.

Výstavní chodba v přízemí

Výstavy mimo Klementinum

12. 11. – 19. 12. **Bible kralická 1613–2013**

Národní knihovna ČR půjčila k dočasnému užívání panely s texty zpracované k výstavě Bible kralická 1613–2013 pro prezentaci v Centru multikulturního vzdělávání, o. s., v Jihlavě v rámci cyklu přednášek pro děti a studenty jihlavských škol o historii Bible kralické.

Jihlava

Pokud není uvedeno jinak, autorkou fotografií je Eva Hodíková.

Publikační činnost Národní knihovny ČR v roce 2013

I. Odborné texty z oblasti knihovnictví, informační vědy a knižní kultury

a) sborníky, příručky, studie, bibliografie, propagační materiály

Analýza věkové, vzdělanostní a mzdové struktury pracovníků knihoven v ČR v roce 2011

V roce 2011 proběhl již třetí celostátní dotazníkový průzkum, jehož výsledky byly podkladem pro *Analýzu mzdové, věkové a vzdělanostní struktury pracovníků knihoven v ČR*. Průzkum navazuje na obdobná šetření z let 1998 a 2004. Jeho cílem bylo zejména analyzovat stávající věkovou a kvalifikační strukturu pracovníků knihoven v ČR, situaci v oblasti platů, porovnat údaje s daty z předchozích průzkumů, dále na základě srovnávací analýzy vyhodnotit trendy vývoje a získat podklady pro formulaci koncepce dalšího vzdělávání knihovníků a práci na prioritě 20 (Lidské zdroje) v Koncepci rozvoje knihoven ČR na léta 2011–2015. Vydáno elektronicky. Národní knihovna ČR, Praha 2013, 1. vydání, 103 stran

Dostupné z: <http://knihovnam.nkp.cz/docs/ZpravaAnalizaPracovniku2011.pdf>

ISBN 978-80-7050-624-0

Collectio operum musicalium quae in Bibliotheca Kinsky adservantur

Composuit Eliška Bastlová

Hudební sbírka v knihovně Kinských, kterou spravuje Knihovna Národního muzea, byla poprvé podrobněji prozkoumána v roce 2010. Obsahuje přes 1000 jednotek hudebních dokumentů z konce 18. a první poloviny 19. století, buď sdružených do obsáhlých vázaných konvolutů, nebo ležících volně ve složkách či samostatných listech. Sbírkou vznikla patrně sloučením několika soukromých hudebních kolekcí členů knížecího rodu Kinských. Díky četným podpisům a několika původním soupisům hudebnin bylo možné částečně rekonstruovat původní podobu jednotlivých celků sbírky a odhadovat jejich vývoj. Předkládaný tematický katalog hudební sbírky z knihovny Kinských zahrnuje hudební rukopisy a hudební tisky s fotografickými ukázkami, je doplněn celkem osmi rejstříky a najdeme zde předmluvu v češtině a angličtině. Na vydání publikace se finančním příspěvkem podílela Nadace Český hudební fond.

Národní knihovna ČR, Praha 2013, 1. vydání, 384 stran, edice *Catalogus artis musicae in Bohemia et Moravia cultae* a edice *Artis musicae antiquioris catalogorum series*, Vol. VIII)

ISBN 978-80-7050-626-4

Fratrum misericordiae artis musicae collectiones in Bohemia et Moravia reservatae

Pars prima: Bohemia et Moravia I; Pars secunda: Moravia II

Composuit Michaela Freemanová

Dvoudílný katalog navazuje na předchozí dílo autorky *Collectio fratrum misericordiae Kukusiensis* a shrnuje výzkum všech zbývajících hudebních sbírek milosrdných bratří, které se dochovaly v českých zemích. Jedná se o raritní prameny: zdá se, že kromě sbírky wrocławské a dvou malých sbírek, které pocházejí z konventů milosrdných bratří ve Štýrském Hradci a Vídni, se žádné podobné fondy na území někdejšího Rakouska-Uherska nedochovaly. S výjimkou kukské sbírky je však většina českých a moravských řádových hudebních fondů z konventů v Čechách (Praha, Nové Město nad Metují, Kuks), na Moravě (Valtice, Prostějov, Brno, Letovice, Vizovice) a ve Slezsku (Těšín) neúplná. Vytvoření jejich katalogu a zjištění

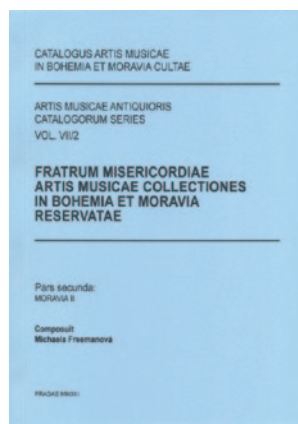

jejich historické hodnoty tak patřilo k nejsložitějším a zároveň nejzajímavějším úkolům, které na sebe hudební historik mohl vzít.

Vydání knihy finančně podpořila Grantová agentura ČR a Geoffrey Piper (MusicEnterprise, Luxembourg).

Národní knihovna ČR, Praha 2013, 1. vydání, 2 svazky, 828 stran, edice Catalogus artis musicae in Bohemia et Moravia cultae a edice Artis musicae antiquioris catalogorum series, Vol. VII/1, 2)

ISBN 978-80-7050-613-4

Libri catenati Egenses

Knihy a knihovna chebských františkánů v pozdním středověku a raném novověku

K vydání připravili Kamil Boldan a Jindřich Marek

Jedenáct studií publikovaných v knize Libri catenati Egenses se věnuje různým aspektům knihovny chebského františkánského kláštera, jejíž fond zakoupila Národní knihovna ČR v roce 2008. Fond čítá 11 tisíc svazků z období od 30. let 15. století až do 40. let 20. století. Je v něm obsažena podstatná část pozdně středověké, původně pultové knihovny. Její mobiliář se nedochoval, samotné „libri catenati“ však ano. Většina svazků z 15.–16. století nese stopy po připoutání k řetězu a na několika z nich jsou unikátně dochovány dokonce řetězy celé. Publikované studie upozorňují na konkrétní rukopisné texty či jejich soubory, na iluminace a rané grafiky významné z hlediska umělecké historie, popisují činnost klášterní knihvazačské dílny či vývoj knihovny a jejího uložení a zpracování v novověku. Další se pak zabývají rekonstrukcí pozdně středověkých osobních knihoven, které vplynuly do chebského fondu, a chebskými katenáty.

Národní knihovna ČR, Praha 2013, 1. vydání, 358 stran

ISBN 978-80-7050-618-9

Národní knihovna České republiky.

Výroční zpráva 2012

Výroční zpráva instituce shrnuje podstatné události a oblasti působení v roce 2012.

Národní knihovna ČR, Praha 2013, dostupné z: <http://www.nkp.cz/soubory/ostatni/vz2012.pdf>

ISSN 1804-8625 (Online)

National Library of the Czech Republic.

Annual Report 2012

Překlad Kateřina Millerová

Anglická verze výroční zprávy Národní knihovny ČR za rok 2012.

Národní knihovna ČR, Praha 2013, dostupné z: <http://www.en.nkp.cz/files/other/ar2012.pdf>

ISSN 1804-8633 (Online)

Standard pro dobrou knihovnu

Metodický pokyn Ministerstva kultury k vymezení standardu veřejných knihovnických a informačních služeb poskytovaných knihovnami zřizovanými a/nebo provozovanými obcemi a kraji na území České republiky

Metodický pokyn, který stanovuje základní kvantitativní a kvalitativní podmínky pro poskytování knihovnických služeb pro knihovny zapsané v evidenci knihoven Ministerstva kultury ČR, vychází z obecných principů Manifestu IFLA/UNESCO o veřejných knihovnách a návazné směrnice IFLA: Služby veřejných knihoven z roku 2010.

Národní knihovna ČR, Praha 2013, 2. vydání, 11 stran
ISBN 978-80-7050-628-8

b) periodika

Knihovna

Roč. 24, č. 1, 2 (2013)

Odborný časopis pro obor knihovnictví a informační věda s přesahem do hraničních oborů.

Národní knihovna ČR, 2005–. Periodicita 2x ročně.
ISSN 1801-3252

Knihovna plus

Roč. 9, č. 1, 2 (2013)

Elektronický časopis pro obor knihovnictví a informační věda a související obory.

Národní knihovna ČR, 2005–. Periodicita 2x ročně.

Dostupný z: <http://knihovna.nkp.cz>

ISSN 1801-5948

O. K. – Ohlášené knihy

Roč. 21, č. 1–24 (2013)

Elektronické periodikum přinášející přehled o knihách ohlášených Národní agentuře ISBN v ČR, Národní agentuře ISMN v ČR a Agentuře CIP. Jedná se o expresní informace určené knihovnám, nakladatelům, knihkupcům a distributorům.

Národní knihovna ČR, 2005–. Periodicita 24x ročně.

Dostupný z: <http://sigma.nkp.cz/web/ok.htm>

ISSN 1801-6391

Přírůstky odborné literatury ve fondu Slovanské knihovny

Roč. 23 (39), č. 1–4 (2013)

Elektronický čtvrtletník, který informuje o nových titulech ve fondu Slovanské knihovny. Knihy jsou tříděny tematicky podle Mezinárodního desetinného třídění.

Národní knihovna ČR – Slovanská knihovna, 2005–. Periodicita 4x ročně.

Dostupný z: http://www.nkp.cz/slk_novinky

ISSN 1802-3797

II. Publikace Slovanské knihovny

Ozvěny Gulagu: povídky a vzpomínky **Echo Gulaga: rassказы i vospominanija**

Sestavili Semjon Vilenskij a Lukáš Babka; z ruských originálů přeložila Radka Bzonková, z českých originálů přeložila Allena Ponomaryova
Úvod Semjon Vilenskij (*Literatura odporu*), doslov Radka Bzonková (*Hamleti ve vaťáku. Několik slov k ruské a české lágrové literatuře*)

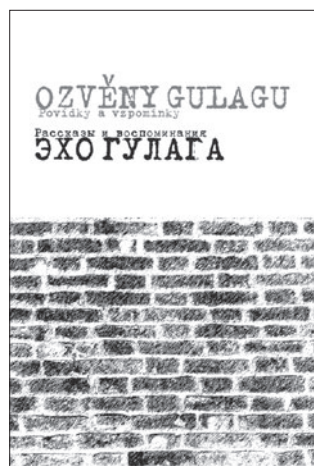
Dvojjazyčné česko-ruské vydání povídek a vzpomínkových textů bývalých ruských vězňů, jež přibližují život v sovětských koncentračních a pracovních táborech známých pod zkratkou GULAG. Soubor doplňuje výběr z memoárů českého vězně Jana Bačkovského, které dokazují, že v těchto lágrech byli uvězněni i lidé jiných národností. Na vydání této knihy, jež obsahuje texty s mimořádnou výpovědní hodnotou, se podílely společně Národní knihovna ČR – Slovanská knihovna, moskevské sdružení Vozvraščenije a Ústav pro studium totalitních režimů.

Národní knihovna ČR – Slovanská knihovna, Moskevské historicko-literární sdružení Vozvraščenije a Ústav pro studium totalitních režimů, Praha 2013, 1. vydání, 277 stran, (Publikace Slovanské knihovny č. 72)

ISBN 978-5-7157-0274-6 (Moskevské historicko-literární sdružení Vozvraščenije. Moskva)

ISBN 978-80-7050-615-8 (Národní knihovna ČR. Praha)

ISBN 978-80-87211-64-9 (Ústav pro studium totalitních režimů. Praha)

III. Ostatní

Bible kralická 1613–2013

U příležitosti konání výstavy v Galerii Klementinum (12. 9. – 3. 11. 2013) vydala Národní knihovna ČR informační brožurku ve formě letáčku-skládačky věnovanou, stejně jako výstava, nejznámějšímu a nejdůležitějšímu překladu bible do češtiny – Bibli kralické.

Národní knihovna ČR, Praha 2013

ISBN 978-80-7050-627-1

Klementinum

Informační letáček-skládačka věnovaná historii Klementina a Národní knihovny ČR. Text je v ruštině.

Národní knihovna ČR, Praha 2013

ISBN 978-80-7050-617-2

Národní digitální knihovna

Vývoj a trendy

CD s prezentacemi z odborného semináře k projektu Vytvoření Národní digitální knihovny, který je spolufinancován ze Strukturálních fondů EU prostřednictvím Integrovaného operačního programu. Seminář se konal 27. 6. 2013 v nové budově Centrálního depozitáře Národní knihovny ČR v Hostivaři. Hlavními diskutovanými tématy byly: digitalizace, standardizace vstupů, hardwarová infrastruktura pro dlouhodobou archivaci dat a zpřístupnění a další. Příspěvky přednesli odborníci z Národní knihovny a IBM.

Národní knihovna ČR, Praha 2013, 1 CD-ROM

ISBN 978-80-7050-625-7

Pod klenbou matematického sálu

90 let činnosti hudebního oddělení Národní knihovny ČR 1923–2013

U příležitosti konání výstavy v Národní knihovně ČR (21. 11. 2013 – 30. 1. 2014) byla vydána informační brožurka ve formě letáčku-skládačky věnovaná, stejně jako výstava, 90. výročí činnosti hudebního oddělení Národní knihovny ČR.

Národní knihovna ČR, Praha 2013

ISBN 978-80-7050-629-5

Stolní kalendář na rok 2014 „Historická exlibris knihoven“

Stolní knihovnický kalendář na rok 2014 připravený Národní knihovnou ČR ve spolupráci se Spolkem sběratelů a přátel exlibris je věnován tématu knihovnických exlibris – tedy lístkům vlepovaným na přední přídeští knih a vázaných ročníků periodik k označení vlastnictví nebo daru. Často se jedná o malé grafické skvosty vytvořené přímo pro určitou knihovnu významnými umělci.

Národní knihovna ČR, Praha 2013, rozměr 29 x 15 cm

Dárci

Národní knihovna ČR děkuje nejen všem uvedeným dárcům, ale i dalším občanům, kteří knihovnu obdarovali anonymně.

Knižní dary

A

ADALBERT STIFTER VEREIN
Mnichov, Německo

AKADEMIE VĚD ČR, v. v. i.
Praha, Česko

Akbulatova Olga
Sankt-Petěrburg, Rusko

Alberti Alberto
Boloňa, Itálie

Alčuk Marija
Kyjev, Ukrajina

Alexandrov Kirill
Sankt-Petěrburg, Rusko

ALTAJSKAJA KRAJEVAJA UNIVERSAL´NAJA
NAUČNAJA BIBLIOTEKA im. V. Ja. ŠIŠKOVA
Barnaul, Rusko

Amelina Anna
Moskva, Rusko

ANTIKVARIÁT KLARIANI
Varnsdorf, Česko

AOYAMA GAKUIN UNIVERSITY
Tokio, Japonsko

Arakčejeva Aksana
Minsk, Bělorusko

ARCHIV RAN
Moskva, Rusko

Arkhanhelska Alla
Olomouc, Česko

ASOCIACE MUZEÍ A GALERÍ ČR
Praha, Česko

ASSOCIATION INTERNATIONALE DE BIBLIOPHILIE
Paříž, Francie

ASTRONOMICKÝ INSTITUT SLOVENSKÉ
AKADEMIE VĚD
Tatranská Lomnica, Slovensko

Atamanenko Alla
Ostroh, Ukrajina

AWAIAULU
Honolulu, USA

B

Babicová Magdalena
Praha, Česko

Babka Lukáš
Praha, Česko

Bajgarová Jitka
Praha, Česko

Bakardžieva Ginka
Plovdiv, Bulharsko

Baloun Karel
San Francisco, USA

Bárdiová Marianna
Malachov, Slovensko

Bargaoanu Alina
FACULTY OF COMMUNICATION AND PUBLIC
RELATIONS NATIONAL SCHOOL OF POLITICAL
STUDIES AND PUBLIC ADMINISTRATION
Bukurešť, Rumunsko

Bartová Jana
Bratislava, Slovensko

Bäumler Harald
Amberg, Německo

BAYERISCH-BÖHMISCHER KULTURVEREIN
BOHEME IN AMBERG
Amberg, Německo

BELARUS IN FOCUS
Varšava, Polsko

Belenkin Boris
Moskva, Rusko

BELKNIGA
Minsk, Bělorusko

Bělohávek Alexander
Praha, Česko

Bendová Irena
Praha, Česko

Beránek Martin
Vlašim, Česko

Berdičevskij Ja.
Berlín, Německo

Bergr Věroslav
Praha, Česko

Bernátek Jan
Praha, Česko
BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ PETRE DULFU
Baia Mare, Rumunsko
Bičan Aleš
Praha, Česko
Bilanyn Inna
Praha, Česko
Bláhová Emilie
Praha, Česko
Boček Pavel
Brno, Česko
BOHEMIA KLUB
Sofie, Bulharsko
BÓKSALA STÚDENTA
Reykjavík, Island
Borozan Elefteria
Praha, Česko
BOŠNJAČKA AKADEMIJA NAUKA
I UMJETNOSTI
Sarajevo, Bosna a Hercegovina
BRAILA MUSEUM
Brăila, Rumunsko
Brauneis Walter
Viedeň, Rakousko
Broum Jan
Praha, Česko
Buhociu Dragoș Horia
Bukurešť, Rumunsko
Burova Ani
Sofie, Bulharsko

C

CAMBRIDGE UNIVERSITY PRESS
Cambridge, Velká Británie
CARL FRIEDRICH VON SIEMENS STIFTUNG
Mnichov, Německo
CENTRALNA NARODNA BIBLIOTEKA
Cetinje, Černá Hora
CENTRO INTERNAZIONALE STUDI DI
ESTETICA
Palermo, Itálie
CENTRUL CREAȚIEI POPULARE
MARAMURES
Baia Mare, Rumunsko

CENTRUM INFORMAČNÍCH
A KNIHOVNICKÝCH SLUŽEB VŠE
Praha, Česko
CENTRUM MARINY CVETAJEVOVÉ
Praha, Česko
CENTRUM PRO STUDIUM DEMOKRACIE
A KULTURY
Brno, Česko
Cibranska-Kostova M.
Sofie, Bulharsko
COMICS CENTRUM
Praha, Česko
COMMISSARIAT GÉNÉRAL AUX RELATIONS
INTERNATIONALES DE LA COMMUNAUTÉ
FRANÇAISE DE BELGIQUE
Brusel, Belgie
COMUNE DI BOLZANO
Bolzano, Itálie
COMUNE DI FIRENZE
Figline Valdarno, Itálie
Cviklová Lucie
Praha, Česko

Č

Čarkić Miloslav Ž.
Bělehrad, Srbsko
Černoušek Štěpán
Praha, Česko
Černý Marcel
Praha, Česko
ČESKÁ BESEDA
Sarajevo, Bosna a Hercegovina
ČESKÁ HÄNDELOVA SPOLEČNOST
Praha, Česko
ČESKÁ TELEVIZE
Praha, Česko
ČESKÉ CENTRUM
Sofie, Bulharsko
ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ
V PRAZE
Praha, Česko
ČESKOSLOVENSKÁ OBEC LEGIONÁŘSKÁ
Praha, Česko
ČESKÝ KOMITÉT SLAVISTŮ
Praha, Česko

ČESKÝ SVAZ BOJOVNÍKŮ ZA SVOBODU.
HISTORICKÁ SKUPINA 1. ČESKÉ PARTYZÁNSKÉ
BRIGÁDY JANA ŽIŽKY

Praha, Česko

Čumpelík Jiří

Praha, Česko

D

Davies Richard D.
Leeds, Velká Británie

Day Stacey B.
Praha, Česko

DE AGOSTINI
Varšava, Polsko

Demenok Jevgenij
Praha, Česko

DEUTSCHES LITERATURARCHIV MARBACH
Marbach, Německo

Dimić Ljubodrag
Bělehrad, Srbsko

Dimitrijevič Nikolaj Ivanovič
Jekatěrinburg, Rusko

Dolejší Josef
Praha, Česko

Doljač N.
Vinnyca, Ukrajina

DOMINIKÁNSKÁ KNIHOVNA
Praha, Česko

DOMOWINA
Budyšin, Německo

DOM RUSSKOGO ZARUBEŽ'JA im. A. I. SOLŽENICYN
Moskva, Rusko

Doubek Jindřich
Praha, Česko

Doubek Vratislav
Hýskov, Česko

Doubravová Jarmila
Praha, Česko

Drews Peter
Freiburg, Německo

Đurica Dušan
Praha, Česko

Dvořáčková Vlasta
Příbram, Česko

Dvořák Viktor
Moravské Budějovice, Česko

E

ECONOMIA, a. s.
Praha, Česko

EDITURA UNIVERSITARĂ
Bukurešť, Rumunsko

EGOR GAIDAR FOUNDATION
Moskva, Rusko

EMP MUSIC, s. r. o.
Zlín, Česko

ETNOLOGICKÝ ÚSTAV AV ČR, v. v. i.
Praha, Česko

EUROPEAN AZERBAIJAN SOCIETY
Londýn, Velká Británie

EUROPEAN HUMANITIES UNIVERSITY
Vilnius, Litva

EUROPEAN NETWORK REMEMBRANCE
AND SOLIDARITY
Varšava, Polsko

F

FAKULTA APLIKOVANÝCH VĚD ZÁPADOČESKÉ
UNIVERZITY V PLZNI
Plzeň, Česko

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD UNIVERZITY
KARLOVY V PRAZE
Praha, Česko

Fedorova Tamara
Sankt-Petěrburg, Rusko

FILOZOFICKÁ FAKULTA UNIVERZITY KARLOVY
V PRAZE
Praha, Česko

FILOZOFICKÁ FAKULTA MASARYKOVY
UNIVERZITY
Brno, Česko

Firsov Jevgenij
Moskva, Rusko

Fodoran Florin
Rumunsko

Fojtíková Alena
Praha, Česko

FORSCHUNGSSTELLE OSTEUROPA AN DER
UNIVERSITÄT BREMEN
Brémy, Německo

Freeman Daniel E.
Minneapolis, USA

Frolík, Jan
Praha, Česko

Fronk Václav
Bílina, Česko

FUNDACJA VILLA SOKRATES
Krynki, Polsko

Fylypčuk Zenovija
Lvov, Ukrajina

G

Gačeva Anastasija
Moskva, Rusko

Galčeva T.
Sofie, Bulharsko

Galejeva Tamara A.
Jekatěrinburg, Rusko

Galkova Irina G.
Moskva, Rusko

GALLERY SILVER PLANNING
Ósaka, Japonsko

Gal'pjarovič Naum
Minsk, Bělorusko

Ganin Andrej V.
Moskva, Rusko

Geševa Jordanka
Sofie, Bulharsko

Giullian Jon
Lawrence, USA

Glad John
Washington, USA

GOETHE INSTITUT PRAG
Praha, Česko

GOSUDARSTVENNYJ CENTR
SOVREMENNOGO ISKUSSTVA
Moskva, Rusko

Gotovska-Chence Teodorička
Sofie, Bulharsko

GOVERNMENT PR AND MEDIA OFFICE
Lublaň, Slovinsko

Grešlíková Ivana
Frankfurt nad Mohanem, Německo

Gricenko Vadim N.
Nadym, Rusko

H

Habaj Michal
Bratislava, Slovensko

Hála Tomáš
Praha, Česko

Halczak Bohdan
Zelená Hora, Polsko

Harbuřová Ľubica
Prešov, Slovensko

Havlíková Lubomíra
Praha, Česko

Hejnyšová Ludvika
Praha, Česko

Hermann-Schneider Hildegard
Innsbruck, Rakousko

Herrmann Konrad
Berlín, Německo

Himalová Jana
Praha, Česko

Hlaváček Petr
Praha, Česko

HNUTÍ R
Praha, Česko

Honziak Ihor
Lvov, Ukrajina

Hora V.
Davle, Česko

Houšková Zlata
Praha, Česko

Hrabáková Marta
Praha, Česko

Hrabal Milan
Praha, Česko

Hrbek Jiří
Tuchlovice, Česko

Hrybovs'kyj V.
Dněpropetrovsk, Ukrajina

HUSOVA KNIHOVNA V ŘÍČANECH
Říčany, Česko

HURIKÁN RECORDS
Praha, Česko

CH

CHARILAOS K. KERAMEUS (nadace)
Soluň, Řecko

Charvátová Jaroslava
Praha, Česko

Chazan Vladimír
Jeruzalém, Izrael

CHINA NATIONAL PUBLICATIONS IMPORT
AND EXPORT CORPORATION
Peking, Čína

I

INFORMACIONNO-KUL'TURNYJ CENTR
„RUSSKAJA EMIGRACIJA“
Sankt-Petěrburg, Rusko

INSTITUT BOHUSLAVA MARTINŮ
Praha, Česko

INSTITUT FÜR ÖSTERREICHISCHE
GESCHICHTSFORSCHUNG
Viedeň, Rakousko

INSTITUT FÜR SÄCHSISCHE
GESCHICHTE
Drážďany, Německo

INSTITUT MEZINÁRODNÍCH STUDIÍ
FAKULTY SOCIÁLNÍCH VĚD UNIVERZITY
KARLOVY
Praha, Česko

INSTITUTE OF PALEOBIOLOGY, POLISH
ACADEMY OF SCIENCES
Varšava, Polsko

INSTITUT SLAVJANOVEDENIJA RAN
Moskva, Rusko

INSTITUTUL NATIONAL DE INVENTICA
Jasy, Rumunsko

INSTITUT ZA HRVATSKI JEZIK
I JEZIKOSLOVLJE
Záhřeb, Chorvatsko

INSTITUT ZA NOVIJU ISTORIJU SRBIJE
Bělehrad, Srbsko

INSTYTUT LITERATURY im. TARASA
ŠEVČENKA
Kyjev, Ukrajina

INSTYTUT MYSTECTVOZNAVSTVA TA
ETNOLOHIJI NAN UKRAJINY
Kyjev, Ukrajina

INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ
Varšava, Polsko

INTERNATIONAL ART VILLAGE
Tokio, Japonsko

INTERNATIONAL CIVIL AVIATION
ORGANIZATION

Montreal, Kanada

INTERNATIONALE VERENIGING VOOR
NEERLANDISTIEK

Tilburg, Nizozemsko

INTERNATIONAL VISEGRAD FUND
Bratislava, Slovensko

Ivanič Peter
Nitra, Slovensko

Ivanova Diana
Plovdiv, Bulharsko

J

JEDNOTA DARUVAR
Daruvar, Chorvatsko

Jelínek Stanislav
Praha, Česko

Jermišin Oleg T.
Moskva, Rusko

Jesipov Valerij V.
Vologda, Rusko

Jezdic Lars
Stockholm, Švédsko

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH
BUDĚJOVICÍCH
České Budějovice, Česko

JIHOČESKÁ VĚDECKÁ KNIHOVNA V ČESKÝCH
BUDĚJOVICÍCH
České Budějovice, Česko

K

Kadlecová Eva
Praha, Česko

Kahofer Davor
Praha, Česko

Kaleta Petr
Praha, Česko

KAMENŮ VYDAVATELSTVÍ
Codogno, Itálie

Karagjozov Panajot
Sofie, Bulharsko

Karpov Arkadij
Tallin, Estonsko

Karpus Anatolij
Rjazaň, Rusko

Kasinec Edward
New York, USA
KATEDRA RELIGIONISTIKY FILOZOFICKÉ
FAKULTY MASARYKOVY UNIVERZITY
Brno, Česko
Kindlerová Anežka
Praha, Česko
Kindlerová Rita
Praha, Česko
Kindlová Ivana
Praha, Česko
Klement'jev Aleksandr
Sankt-Petěrburg, Rusko
Klinghammer Rudolf
Wesseling, Německo
Kneifel Johannes
Mnichov, Německo
KNIHOVNA FILOZOFICKÉ FAKULTY
UNIVERZITY KARLOVY
Praha, Česko
KNIHOVNA FILOZOFICKÉHO ÚSTAVU AV ČR, v. v. i.
Praha, Česko
KNIHOVNA GENDER STUDIES
Praha, Česko
KNIHOVNA MEZINÁRODNÍHO BAPTISTICKÉHO
TEOLOGICKÉHO SEMINÁŘE (IBTS)
Praha, Česko
KNIHOVNA JANA DRDY PŘÍBRAM
Příbram, Česko
KNIHOVNA JANA PALACHA FILOZOFICKÉ
FAKULTY UNIVERZITY KARLOVY
Praha, Česko
KNIHOVNA MATĚJE JOSEFA SYCHRY VE
ŽDÁRU NAD SÁZAVOU
Žďár nad Sázavou, Česko
KNIHOVNA NÁRODNÍHO TECHNICKÉHO
MUZEA
Praha, Česko
KNIHOVNA OKRESNÍHO SOUDU
V DOMAŽLICÍCH
Domažlice, Česko
KNIHOVNA ORIENTÁLNÍHO ÚSTAVU
AV ČR, v. v. i.
Praha, Česko
KNIHOVNA VÁCLAVA ČTVRTKA V JIČÍNĚ
Jičín, Česko

KNIHOVNA VÁCLAVA ŠTECHA
VE SLANÉM
Slaný, Česko
Kolesov Aleksandr V.
Vladivostok, Rusko
KOŁO ZWIĄZKU SYBIRAKÓW WOJSKA
POLSKIEGO 20
Kladská Bystřice, Polsko
Koneva Mikuláš
Kamienka, Slovensko
KONGRES POLÁKŮ V ČESKÉ REPUBLICĚ
Český Těšín, Česko
Kopecká Michaela
Praha, Česko
Kopřivová Anastasia
Praha, Česko
KOREANISCHE ZENTRALE FÜR
TOURISMUS
Frankfurt nad Mohanem, Německo
Korljakov Andrej
Paříž, Francie
Korolkov Aleksandr
Sankt-Petěrburg, Rusko
Korovicyna Natal'ja V.
Moskva, Rusko
Koršakov Nikolaj
Novouralsk, Rusko
Kosman Marcell
Poznaň, Polsko
Kostlánová Vlasta
Praha, Česko
Kouba Miroslav
Praha, Česko
Kovačević Tanja
Belfast, Irsko
Kovalčuk Světlana
Riga, Lotyšsko
Kovalev Michail V.
Saratov, Rusko
Kozak Ljubov
Lvov, Ukrajina
Krafl Pavel
Brno, Česko
KRAJSKÁ KNIHOVNA V PARDUBICÍCH
Pardubice, Česko

KRAJSKÝ ÚŘAD LIBERECKÉHO KRAJE
Liberec, Česko

Kramarzová Barbara
Praha, Česko

Králik Roman
Nitra, Slovensko

Krines Jan
Praha, Česko

Kručinin Aleksandr
Jekatěrinburg, Rusko

Krupa Kazimierz
Řešov, Polsko

Krupoviča Elina
Riga, Lotyšsko

Kšicová Danuše
Brno, Česko

Kubec Jaroslav
Praha, Česko

Kucan, Serhij
Kyjev, Ukrajina

Kuciánová Anna
Martin, Slovensko

Kučera Martin
Praha, Česko

KWANG HWA PUBLISHING, Co.
Tchaj-pej, Tchaj-wan

L

Lapkin Ignatij T.
Barnaul, Rusko

Laštovička Michal
Praha, Česko

Leder Klaus
Feuchtwangen, Německo

Léharová Daniela
Praha, Česko

LEIBNIZ-INSTITUT FÜR AGRARENTWICKLUNG
IN TRANSFORMATIONSSÖKONOMIEN
Halle, Německo

LÉKAŘSKÁ KNIHOVNA NEMOCNICE NOVÉ
MĚSTO NAD METUJÍ
Nové Město nad Metují, Česko

LEKSIKOGRAFSKI ZAVOD MIROSLAV KRLEŽA
Záhřeb, Chorvatsko

LEOPOLD MUSEUM
Vídeň, Rakousko

Linda Jaromír
Bělehrad, Srbsko

Lipták Tomáš
Vídeň, Rakousko

Lobanov Dmitrij
Perm, Rusko

Logunov Dmitrij
Čeljabinsk, Rusko

Luckanov Jordan
Sofie, Bulharsko

Lushnycky Alexander
Moilan, USA

M

Magid Sergej
Praha, Česko

Magidová Marija
Praha, Česko

Magidová Markéta
Praha, Česko

Machonin Jan
Moskva, Rusko

Machovec Martin
Praha, Česko

Malevič Oleg M.
Sankt-Petěrburg, Rusko

Mardaň Aleksandr
Oděsa, Ukrajina

Masenko Larysa
Kyjev, Ukrajina

Maskalyk Pavlo
Prešov, Slovensko

MATICA HRVATSKA
Záhřeb, Chorvatsko

MATICE VELEHRADSKÁ
Velehrad, Česko

Mazalová Ludmila
Martin, Slovensko

Mazur Sergej
Riga, Lotyšsko

Mazzitelli Gabriele
Řím, Itálie

Mechtchanová Lena
Praha, Česko

Meislová Vladimíra
Ústí nad Labem, Česko

Melich Julia B.
Moskva, Rusko

MEMORIAL'NYJ CENTR ISTORII
POLITIČESKICH REPRESSIJ „Perm' 36“
Perm, Rusko

MENDELOVA UNIVERZITA V BRNĚ
Brno, Česko

Mervart Jan
Hradec Králové, Česko

Mervart Pavel
Červený Kostelec, Česko

MĚSTO MIKULOV
Mikulov, Česko

MĚSTSKÁ KNIHOVNA BEROUN
Beroun, Česko

MĚSTSKÁ KNIHOVNA BOŽENY NĚMCOVÉ
V DOMAŽLICÍCH
Domažlice, Česko

MĚSTSKÁ KNIHOVNA ČESKÁ SKALICE
Česká Skalice, Česko

MĚSTSKÁ KNIHOVNA CHODOV
Chodov, Česko

MĚSTSKÁ KNIHOVNA JIHLAVA
Jihlava, Česko

MĚSTSKÁ KNIHOVNA KAMENICE
NAD LIPOU

Kamenice nad Lipou, Česko

MĚSTSKÁ KNIHOVNA KRALUPY
NAD VLTAVOU

Kralupy nad Vltavou, Česko

MĚSTSKÁ KNIHOVNA LITVÍNŮV
Litvínov, Česko

MĚSTSKÁ KNIHOVNA PELHŘIMOV
Pelhřimov, Česko

MĚSTSKÁ KNIHOVNA PÍSEK
Písek, Česko

MĚSTSKÁ KNIHOVNA SOKOLOV
Sokolov, Česko

MĚSTSKÁ KNIHOVNA TÁBOR
Tábor, Česko

MĚSTSKÁ KNIHOVNA TŘEBÍČ
Třebíč, Česko

MĚSTSKÁ KNIHOVNA VARNSDORF
Varnsdorf, Česko

MĚSTSKÁ KNIHOVNA V ČESKÉM KRUMLOVĚ
Český Krumlov, Česko

MĚSTSKÁ KNIHOVNA V PRAZE
Praha, Česko

MĚSTSKÉ INFORMAČNÍ A KULTURNÍ STŘEDISKO
Krnov, Česko

MĚSTSKÉ MUZEUM V JAROMĚŘI
Jaroměř, Česko

MEZINÁRODNÍ KOMISE PRO OCHRANU LABE
Magdeburg, Německo

Mihurko Poniž Katja
Lublaň, Slovinsko

Michejev Michail Ju.
Moskva, Rusko

MINISTERSTVO KULTURY ČESKÉ REPUBLIKY
Praha, Česko

MINISTERSTVO KULTURY CHORVATSKÉ
REPUBLIKY

Záhřeb, Chorvatsko

MIPP INTERNATIONAL
Brooklyn, USA

Modlíková Stanislava
Sokolov, Česko

Motejlová-Manolová Marija
Praha, Česko

Múdra Darina
Bratislava, Slovensko

MULTICULTURAL CENTER PRAGUE
Praha, Česko

MULTISONIC, a. s.
Praha, Česko

Muraško Galina P.
Moskva, Rusko

MUSEUM OF RUSSIAN CULTURE
San Francisco, USA

Mušinka Mikuláš
Prešov, Slovensko

Mušketýk Lesja
Kyjev, Ukrajina

MUZEJ ANTIBOL'ŠEVISTSKOGO SOPROTIVLENJA
Pleščejevo, Rusko

MUZEUM MĚSTA ÚSTÍ NAD LABEM
Ústí nad Labem, Česko

MÚZEUM UKRAJINSKEJ KULTÚRY VO SVIDNÍKU
Svidník, Slovensko

Myronova Halyna
Brno, Česko

N

NAKLADATELSTVÍ AKROPOLIS
Praha, Česko

NAKLADATELSTVÍ MASARYKOVY UNIVERZITY
Brno, Česko

NAKLADATELSTVÍ PADJAK
Užhorod, Ukrajina

NARODNA I UNIVERZITETSKA BIBLIOTEKA
BOSNE I HERCEGOVINE
Sarajevo, Bosna a Hercegovina

NÁRODNÍ AGENTURA PRO EVROPSKÉ
VZDĚLÁVACÍ PROGRAMY
Praha, Česko

NÁRODNÍ INSTITUT PRO DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ
Plzeň, Česko

NÁRODNÍ KULTURNÍ PAMÁTKA VYŠEHRAD
Praha, Česko

NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV PRAHA
Praha, Česko

NÁRODNÍ TECHNICKÁ KNIHOVNA
Praha, Česko

NÁRODNÍ ÚSTAV LIDOVÉ KULTURY
Strážnice, Česko

THE NATIONAL LIBRARY OF FINLAND
Helsinky, Finsko

THE NATIONAL LIBRARY OF TURKEY
Ankara, Turecko

NATIONAL UNIVERSITY OF POLITICAL
STUDIES AND PUBLIC ADMINISTRATION
Bukurešť, Rumunsko

NAUČNO-IZDATEL'SKIJ CENTR SOCIOFERA
Penza, Rusko

Nazarenko Lilija
Praha, Česko

Nedvěďová Milada
Praha, Česko

Někrasovová Irina V.
Samara, Rusko

Neuman Shalom T.
New York, USA

Nevzorova M.
Moskva, Rusko

NIPPON FOUNDATION
Tokio, Japonsko

Niubo Marc
Praha, Česko

Nordenstreng Kaarle
Tampere, Finsko

Novaga Marcello
Milán, Itálie

Novák Petr
Praha, Česko

O

OBECNÍ KNIHOVNA CHRUSTENICE
Chrustenice, Česko

OBŠČESTVO MEMORIAL
Moskva, Rusko

OBŠČESTVO MEMORIAL
Perm, Rusko

OBŠČESTVO VOZVRAŠČENIJE
Moskva, Rusko

OKRESNÍ SOUD DOMAŽLICE
Domažlice, Česko

OKRESNÍ SOUD PLZEŇ
Plzeň, Česko

Oparina Ol'ga D.
Jekatěrinburg, Rusko

Opleštilová Hana
Praha, Česko

Ostaš Lubor
Lvov, Ukrajina

ÖSTERREICHISCHE NATIONALBIBLIOTHEK
Vídeň, Rakousko

OSTRAVSKÁ UNIVERZITA V OSTRAVĚ
Ostrava, Česko

Ovčina Ismet
Sarajevo, Bosna a Hercegovina

P

PAMÁTNÍK NÁRODNÍHO PÍSEMNICTVÍ
Praha, Česko

Panuš Bernard
Praha, Česko

Paranjuk Jevhen
New York, USA

PARTNERSHIP FOR PEACE CONSORTIUM
OF DEFENSE ACADEMIES AND SECURITY
STUDIES INSTITUTES

Garmisch-Partenkirchen, Německo

Pašteková Soňa
Bratislava, Slovensko

Pavliť David
Lvov, Ukrajina

Pavlitová-Muchová Martina
Lvov, Ukrajina

Pavlyshyn Marko
Melbourne, Austrálie

PEDAGOGICKÁ FAKULTA UNIVERZITY
PALACKÉHO V OLOMOUCI
Olomouc, Česko

PEDAGOGICKÁ KNIHOVNA HAVLÍČKŮV BROD
Havlíčkův Brod, Česko

Pelenska Oksana
Praha, Česko

Pelikán Jan
Praha, Česko

Petkova Galina
Sofie, Bulharsko

Petlan Ivan
Brno, Česko

Petrášková Zuzana
Praha, Česko

Petročenkov Valerij V.
Triangl, USA

Petrova M. A.
Moskva, Rusko

Podvalová-Day Ivana
Praha, Česko

Pohanová Petra
VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ
Brno, Česko

Pochylá Marie
Praha, Česko

Polednová Zuzana
Praha, Česko

Polka Pavel
Praha, Česko

POLSKÝ INSTITUT
Praha, Česko

Pop Ivan
Užhorod, Ukrajina

Popovics Tibor Miklós
Budapešť, Maďarsko
Poročkina Irina M.
Sankt-Petěrburg, Rusko

PORTA BALKANICA
Brno, Česko

Pospíšil Ivo
Brno, Česko

Prando Patrizia
Bratislava, Slovensko

Presnjakov Maksimil'jan A.
Rjazaň, Rusko

PREŠOVSKÁ UNIVERZITA V PREŠOVE
Prešov, Slovensko

Procházka Karel
Kladno, Česko

Průcha Václav
Praha, Česko

Přibyllová Jarmila
Praha, Česko

Puchta Vladko
Praha, Česko

Pukiš Vladimír
Rostov na Donu, Rusko

R

Raška Francis
Praha, Česko

Ratušňjak Oleg V.
Krasnodar, Rusko

Ravdins Boruhs
Riga, Lotyšsko

REGIONÁLNÁ ROZVOJOVÁ AGENTÚRA
SKALICA
Skalica, Slovensko

Reiman Michal
Praha, Česko

Repin Vitali V.
Minsk, Bělorusko

Rigosik Aleksandr L.
Moskva, Rusko

Rizzi Daniela
Benátky, Itálie

Roguľová Jaroslava
Bratislava, Slovensko

ROMANIAN INSTITUTE FOR HUMAN RIGHTS
Bukurešť, Rumunsko

ROMANIAN ORTHODOX DIOCESE
OF NORTHERN EUROPE
Stockholm, Švédsko

Romočuský Martin Š.
Praha, Česko

Romoli Francesca
Pisa, Itálie

RUSKÁ TRADICE, o. s.
Praha, Česko

Rybakov Sergej
Moskva, Rusko

RZECZPOSPOLITA
Varšava, Polsko

Ř

Řezníček Ladislav
Praha, Česko

S

Sadílek Petr
Praha, Česko

SÄCHSISCHE AKADEMIE DER
WISSENSCHAFTEN ZU LEIPZIG
Lipsko, Česko

SAPOSTAVITELNO JAZYKOZNAKIE
Sofie, Bulharsko

Sečin Dmitrij
Moskva, Rusko

Sedláček Martin
Brno, Česko

Sekiguchi Tomikasa
Tokio, Japonsko

Selinić Slobodan
Bělehrad, Srbsko

SEMAFOR, s. r. o.
Praha, Česko

SEVEROČESKÁ VĚDECKÁ KNIHOVNA ÚSTÍ
NAD LABEM
Ústí nad Labem, Česko

Schelle Karel
Brno, Česko

Schoeller Wilfried F.
Berlín, Německo

Sidorova Jelena A.
Moskva, Rusko

Skalná Jarmila Marie
Palo Alto, USA

Slaný Filip
Brno, Česko

SLEZSKÁ UNIVERZITA V OPAVĚ
Opava, Česko

SLOVANSKÝ ÚSTAV AV ČR, v. v. i.
Praha, Česko

SLOVENSKÁ NÁRODNÁ KNIŽNICA
Martin, Slovensko

SLOVENSKÝ LITERÁRNÝ KLUB V ČR
Praha, Česko

Smoláková Vlasta
Praha, Česko

SOCIOLOGICKÝ ÚSTAV AV ČR, v. v. i.
Praha, Česko

SOFIJSKÁ UNIVERZITA
Sofie, Bulharsko

SOKA GAKKAI INTERNATIONAL
Tokio, Japonsko

Sokolinskij Jevgenij K.
Sankt-Petěrburg, Rusko

Solovjev Sergej M.
Moskva, Rusko

Sotirović Vladislav B.
Vilnius, Litva

Sovadinová Marie
Liberec, Česko

SPLLAV – SPOLEČNOST PRO LASKAVOU
A LUCIDNÍ AUDIOVIZI
Praha, Česko

SPOLEČNOST BRATŘÍ ČAPKŮ
Praha, Česko

SPOLEČNOST KULTURNÍ TÝDENÍK A2
Praha, Česko

SPOLEČNOST PRO DĚJINY VĚD A TECHNIKY
Praha, Česko

SPOLOČNOSŤ PRO HISTORIA
Bratislava, Slovensko

Srbková Ivana
Praha, Česko

Stadelmann Matthias
Wiesbaden, Německo

Staňková Vladislava
Praha, Česko

STÁTNÍ OKRESNÍ ARCHIV ČESKÁ LÍPA
Česká Lípa, Česko

Stellner František
Praha, Česko

STIFTUNG PANORAMA ALTÖTTING
Altötting, Německo

STRAHOVSKÁ KNIHOVNA
Praha, Česko

STUDENTSKÝ SPOLEK BABYLON
Praha, Česko

STUDIJNÍ A VĚDECKÁ KNIHOVNA
PLZEŇSKÉHO KRAJE
Plzeň, Česko

SUDETENDEUTSCHES INSTITUT
Mnichov, Německo

SUPRAPHON, a. s.
Praha, Česko

SUWECO
Praha, Česko

Svatoň Vladimír
Praha, Česko

SVAZ ČESKÝCH KNIHKUPCŮ
A NAKLADATELŮ
Praha, Česko

SVERDLOVSKAJA OBLASTNAJA
UNIVERSITETSKAJA NAUČNAJA BIBLIOTEKA
im. V. G. BELINSKOGO
Jekatěrinburg, Rusko

Svoboda David
Praha, Česko

Svoboda Rudolf
České Budějovice, Česko

Szabó Imrich
Bratislava, Slovensko

Š

Šapoval Andrij
Kyjev, Ukrajina

Šatylov Mykola
Postoloprty, Česko

Ščedrina Tat'jana G.
Moskva, Rusko

Ščedrovickij Petr G.
Moskva, Rusko

Šejnina Marija
Praha, Česko

Šěn Franz
Budyšín, Německo

Škvorová Kateřina
Praha, Česko

ŠMIDINGEROVA KNIHOVNA STRAKONICE
Strakonice, Česko

Šustrová Petruška
Praha, Česko

Šuša Ivan
Bratislava, Slovensko

T

Tafatová Věra
Praha, Česko

Tătar Marius
Oradea, Rumunsko

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
Liberec, Česko

Teichmanová Klaudie
Praha, Česko

TEOLOŠKI SEMINAR
Sarajevo, Bosna a Hercegovina

Thun-Hohenstein Franziska
Berlín, Německo

Tierney Tanja
Dublin, Irsko

Tomášová Marie
Praha, Česko

TOVARYSTVO KIS
Kyjev, Ukrajina

Trenčovski Goran
Skopje, Makedonie

Treťjakovová Irina
Novorossijsk, Rusko

Trkovský Luboš
Praha, Česko

TRNAVSKÁ UNIVERZITA V TRNAVE
Trnava, Slovensko

TUBA MUSIKVERLAG
Oberwart, Rakousko

Turňa Marek
Zlín, Česko

Tymieniecka-Suchanek Justina
Katowice, Polsko

U

UNIVERSITATEA „1 DECEMBRIE 1918“ DIN
ALBA IULIA
Alba Iulia, Rumunsko
UNIVERSITATEA ALEXANDRU IOAN
CUZA
Jasy, Rumunsko
UNIVERSITY OF ALICANTE
San Vicente del Raspeig, Španělsko
UNIVERZITA HRADEC KRÁLOVÉ
Hradec Králové, Česko
UNIVERZITA MATEJA BELA
Banská Bystrica, Slovensko
UNIVERZITA OBRANY
Brno, Česko
UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI
Olomouc, Česko
UNIVERZITNÁ KNIŽNICA V BRATISLAVE
Bratislava, Slovensko
UNIVERZITNÍ KNIHOVNA OSTRAVSKÉ
UNIVERZITY
Ostrava, Česko
UNIWERSYTET PRZYRODNICZO-
-HUMANISTYCZNY W SIEDLCACH
Siedlce, Polsko
ÚSTAV ARCHEOLOGICKÉ PAMÁTKOVÉ PÉČE
SEVEROZÁPADNÍCH ČECH
Most, Česko
ÚSTAV ČESKÉHO JAZYKA FILOZOFICKÉ
FAKULTY MASARYKOVY UNIVERZITY
Brno, Česko
ÚSTAV FYZIKY MATERIÁLŮ AV ČR, v. v. i.
Brno, Česko
ÚSTAV PAMÁTI NÁRODA
Bratislava, Slovensko
ÚSTAV PRO JAZYK ČESKÝ AV ČR, v. v. i.
Praha, Česko
ÚSTAV PRO SOUDOBE DĚJINY AV ČR, v. v. i.
Praha, Česko
ÚSTAV PRO STUDIUM TOTALITNÍCH
REŽIMŮ
Praha, Česko
ÚSTAV ZEMĚDĚLSKÉ EKONOMIKY
A INFORMACÍ
Praha, Česko

V

Václavovic Stanislav Josef
Praha, Česko
Vaculčík Viktor
Bratislava, Slovensko
Vagapova Natal'ja M.
Moskva, Rusko
VĚDECKO-VÝZKUMNÉ PRACOVIŠTĚ
AKADEMIE VÝTVARNÝCH UMĚNÍ
Praha, Česko
VELVYSLANECTVÍ BOSNY A HERCEGOVINY
V ČR
Praha, Česko
VELVYSLANECTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY
VE SLOVINSKU
Lublaň, Slovinsko
VELVYSLANECTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY V SOULU
Soul, Jižní Korea
VELVYSLANECTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY
V TAŠKENTU
Taškent, Uzbekistán
VELVYSLANECTVÍ INDICKÉ REPUBLIKY V PRAZE
Praha, Česko
VELVYSLANECTVÍ KOREJSKÉ REPUBLIKY
V PRAZE
Praha, Česko
VELVYSLANECTVÍ TURECKÉ REPUBLIKY
V PRAZE
Praha, Česko
Velyčko Hanna
Pardubice, Česko
Vengerov Aleksej A.
Moskva, Rusko
Venulejová Sylvie
Praha, Česko
Vladimirov Igor F.
Moskva, Rusko
VOJENSKÝ HISTORICKÝ ÚSTAV
Bratislava, Slovensko
Vojtěchovský Ondřej
Praha, Česko
Volobujev Vadim V.
Moskva, Rusko
Vološina Valentina J.
Omsk, Rusko

Vorel Jan
Ostrava, Česko

Vostrá Ingrid
Praha, Česko

Vozár Ondřej
Praha, Česko

Vrbacký Petr
Brno, Česko

VÝBOR NÁRODNÍ KULTURY
Praha, Česko

VYSOKÁ ŠKOLA TECHNICKÁ A EKONOMICKÁ
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
České Budějovice, Česko

VYSOKÁ ŠKOLA UMĚLECKOPRŮMYSLOVÁ
V PRAZE
Praha, Česko

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ
Brno, Česko

W

Weeraperuma Susunaga
Les Arcs-sur-Argens, Francie

WIENBIBLIOTHEK IM RATHAUS
Viedeň, Rakousko

Winczer Pavol
Bratislava, Slovensko

Winter Astrid
Göttingen, Německo

WYDAWNICTWO SIGMA-NOT
Varšava, Polsko

X

XALQ BANK
Baku, Ázerbájdžán

Z

Zabužko Oksana
Kyjev, Ukrajina

Zacharieva Irina
Sofie, Bulharsko

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Plzeň, Česko

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI,
KATEDRA ANTROPOLOGIE
Plzeň, Česko

ZASTOUPENÍ EVROPSKÉ KOMISE V ČR
Praha, Česko

ZASTOUPENÍ FRANCOUZSKÉHO
SPOLEČENSTVÍ A VALONSKÉHO REGIONU
BELGIE
Praha, Česko

Záviška Michal
Praha, Česko

Zdichynec Jan
Praha, Česko

Zelenková Anna
Brno, Česko

Zilynskyj Bohdan
Praha, Česko

Zmijeva Alla B.
Minsk, Bělorusko

ZOOLOGICKÁ ZAHRADA HL. M. PRAHY
Praha, Česko

ZŠ MOHYLOVÁ PRAHA 13
Praha, Česko

Zubko Peter
Bratislava, Slovensko

Ž

Žarkovskij German
Moskva, Rusko

Žitenev Aleksandr A.
Voroněž, Rusko

Žulynskyj Mykola
Kyjev, Ukrajina

Finanční dary

Freemanová Michaela
Kamenný Přívoz, Česko

Hříbková Radka
Praha, Česko

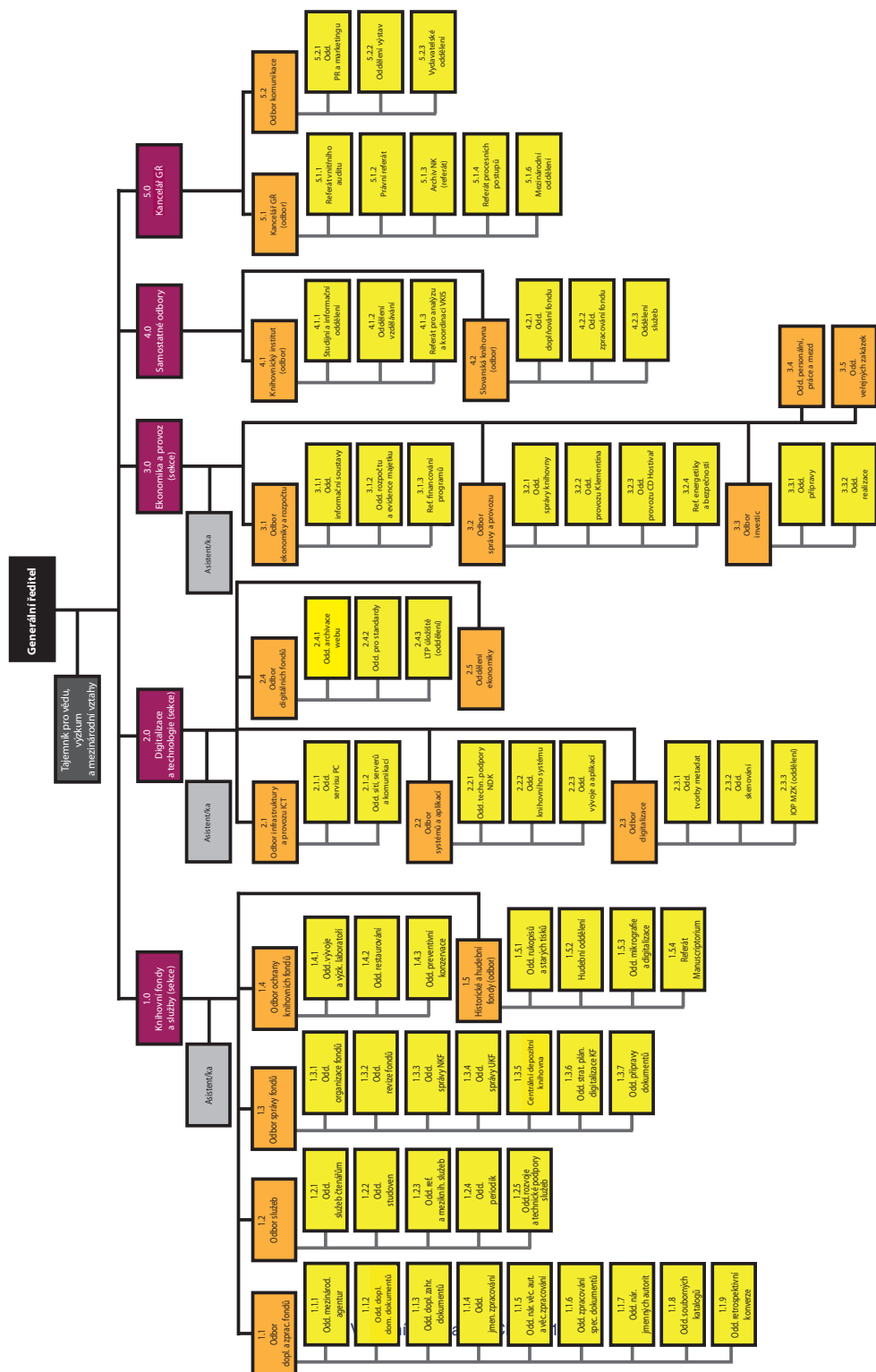
Kasinec Edward
New York, USA

NADAČNÍ FOND ANGAŽOVANÝCH NESTRANÍKŮ
Praha, Česko

SOFTWARE602, a. s.
Praha, Česko

TEMPUS LIBRI, spol. s r. o.
Praha, Česko

Organizační struktura k 31. 12. 2013

Zaměstnanci

Abessi Lenka	Čertík Luděk	Gráca Vojtěch
Adamaitis Zuzana	Čížek Antonín	Gregor Petr
Andresová Ivana	Daňhel Petr	Gregorová Dagmar
Auská Blanka	Danielová Jaroslava	Gregůrek Tomáš
Babka Lukáš	Dědičová Karolína	Hajáková Monika
Bachmannová Helena	Dernovšková Jana	Hájek Josef
Balčev Nikolay	Dimitrová Rumjana	Hájková Kristýna
Balíková Marie	Dobrovolný Jiří	Hajná Kateřina
Bartáková Areti	Dohnal František	Halásková Jana
Bartl Zdeněk	Dolejš Daniel	Handlová Radomíra
Bartoň Martin	Doležal Radek	Handlová Šárka
Bartůňková Eva	Doležalová Helena	Haraštová Simona
Bášová Simona	Doležalová Veronika	Harvanová Valentína
Ben Ammarová Jana	Dostál Miloš	Haváčková Tatiana
Beňa Tomáš	Dostálková Eva	Havlíňová Ivana
Beneš Libor	Dřevíková Jana	Havlová Jaroslava
Benešová Lucie	Duda Erich	Havránková Lucie
Benešová Ludmila	Dvořáčková Světlana	Hedvíková Květa
Benešová Marie	Dvořák Alen	Hejlová Marie
Beňová Ladislava	Dvořák Michal	Hejnová Lenka
Beránková Viera	Dvořáková Helena	Hejnová Miroslava
Bernovská Radka	Dvořáková Jana	Hejzlarová Julie
Bilwachs Miloš	Dvořáková Stanislava	Hekrdlová Kateřina
Bjačková Barbora	Enderlová Jana	Hemola Hanuš
Blažíková Jana	Fenciková Daniela	Himalová Jana
Blinková Eva	Ferkl Zdeněk	Hlávková Jarmila
Böhm Tomáš	Fialová Alena	Hlinomazová Zora
Boldan Kamil	Fialová Barbora	Hlušíčková Hana
Borková Hana	Fialová Renata	Hodíková Eva
Bornová Hana	Fidlerová Radana	Hofbauerová Petra
Borovičková Helena	Fišer Jaroslav	Hoch Ivo
Borská Věra	Fišerová Jaroslava	Hochmalová Zuzana
Bosáková Zdenka	Fojtková Jana	Holá Jiřina
Braunová Mária	Foltýn Tomáš	Holancová Eva
Broum Jan	Forman Jaroslav	Holanová Denisa
Bubeníčková Darina	Forstová Eva	Holman Jan
Burešová Irena	Francl Jan	Hora Michal
Cerhová Jana	Frolíková Eva	Horák Jan
Cerovská Ludmila	Frydrychová Ester	Horáková Adéla
Cetkovská Šárka	Fuková Květuše	Horníčková Miluše
Císařová Smítková Alena	Fülleová Zdenka	Horský Miroslav
Coufalová Alžběta	García Štěpánka	Hortová Jarmila
Cubr Ladislav	Garncarzová Marcela	Horynová Milada
Culková Jitka	Geislerová Jitka	Hořejš Michael
Cvachová Hana	Giebisch Roman	Hošková Magdalena
Čermáková-Knechtová Judita	Ginzlová Eva	Houdková Hana
Černý Vladimír	Goldšmířová Jaroslava	Houdková Tamara

Hrabáková Marta
Hrdlička Karel
Hrdličková Helena
Hrdličková Markéta
Hrochová Jaroslava
Hrušková Monika
Hůlek Julius
Huňová Jana
Hübnerová Ivana
Hybšová Jindřiška
Chalupníčková Petruška
Chlubna František
Chomiaková Ladislava
Churaň Martin
Chýlová Petra
Ilgnerová Romana
Iljašenko Marie
Indrák Michal
Issová Barbora
Jančár Rostislav
Jandíková Veronika
Janiš Dan
Jankovcová Alena
Jankovcová Ivana
Janoušková Alena
Janoušková Jeanne
Janouškovcová Eva
Javoríková Petra
Jebavá Helena
Jelínková Adéla
Jenčová Zuzana
Jeřábek Antonín
Jeřábková Eva
Ježková Zuzana
Jindrová Jiskra
Jindrová Kateřina
Jirasová Zdeňka
Jiroušek Václav
Jiřík František
Jobánek Matouš
Junek Leoš
Juřicová Jitka
Kacerovská Dita
Kacvinská Irena
Kadlec Martin
Kadlecová Věra
Kafková Pavlína
Kaiser Robert
Kalivodová Veronika
Kantová Klára

Kapsa Václav
Kárná Milena
Kasalová Karolína
Kastnerová Alena
Kašťáková Tereza
Kaucká Eva
Kendeová Miroslava
Kestřánková Světlana
Kindl Daniel
Kindlerová Anežka
Kindlerová Rita
Kindlová Ivana
Klečka Ladislav
Klimek Tomáš
Knoll Adolf
Knollová Eva
Knollová Světlana
Kobrová Eva
Koháčková Jarmila
Kohoutová Ludmila
Kolářová Eva
Kolářová Helena
Kolevová Magdalena
Konečná Alexandra
Konůpková Marie
Kopečná Zuzana
Kopp Petr
Kordičová Hana
Korhoň Miloš
Kosmačková Veronika
Kostarová Kateřina
Kostecký Jaroslav
Kostlánová Vlasta
Košťálová Karolína
Kotrba Pavel
Kotrč Vladimír
Koudelková Zuzana
Koulová Simona
Kovářová Hana
Kozlová Lenka
Krajíc Pavel
Král Martin
Králová Magda
Kramarzová Barbara
Kramplová Markéta
Krásný Miloš
Krčová Veronika
Krebes Jiří
Kreibich Rudolf
Kremser Jiří

Kremserová Viola
Krinková Helena
Kroneislová Jana
Kroutil Jan
Křemének Jaroslav
Křenek Karel
Křesalová Alena
Kříž Karel
Kříž Martin
Kubalová Taťána
Kubantová Jaroslava
Kubelková Marie
Kubičková Hana
Kubištová Hana
Kubištová Jarmila
Kulík Ondřej
Kulíková Lenka
Kunštát Zdeněk
Kupcová Pavla
Kůsová Stanislava
Kvasnica Jaroslav
Kvasničková Alena
Kvašová Zuzana
Kvisová Lenka
Langová Lili
Lapáčková Kateřina
Látal Petr
Látalová Jana
Legner Tomáš
Léharová Daniela
Lehovec Ondřej
Lehl Ondřej
Lechnýř Jaroslav
Leitnerová Gabriela
Lemut Vostrá Ingrid
Lichtenbergová Edita
Ljubka Ivan
Ljubková Irena
Ljubková Kristýna
Lučan Jiří
Luhan Jiří
Luhan Jiří
Luhanová Radmila
Lukáčová Anastázia
Lukavec Jan
Macenauer Pavel
Macoszek Zdeněk
Magid Sergej
Mach David
Machalová Romana

Machotka Jaroslav
Machová Anna
Machová Kateřina
Májová Klára
Malá Linda
Malinová Anna
Malotová Miroslava
Mamolátová-Vrbová Iva
Maňáková Irena
Manoušková Zdenka
Marečková Helena
Marek Jindřich
Marešová Jana
Maříková Kateřina
Mašková Lenka
Matějovič Jan
Matušík Zdeněk
Matušková René
Měchurová Zdenka
Merta Michal
Mevaldová Radka
Michajlov Jiří
Mika David
Mikšovská Nataša
Militká Jana
Mirajová Petra
Mišurcová Eva
Mládek Michal
Mlýnková Kateřina
Modráková Renáta
Moles Hana
Molitorisová Denisa
Moravcová Běla
Morvayová Anna
Motis Vratislav
Mráz Marcel
Mrázková Monika
Mrázová Kristýna
Muchková Marcela
Myslivec Marek
Nedvědová Milada
Nedvědová Simona
Nejedlý Tomáš
Nejepsa Jan
Němcová Eva
Němec Michal
Němec Radoslav
Nemeškalová Hana
Nepraš Radek
Nerglová Anna

Neuman Jiří
Neuvirt Jiří
Niubo Marc
Nová Hana
Nováková Jana
Nováková Jitka
Nováková Kateřina
Nováková Ludmila
Nováková Šárka
Nováková Zuzana
Novotná Helena
Novotná Zdeňka
Novotný Jan
Novotný Jaroslav
Olšanová Ivana
Ondroušek Zdeněk
Opleštilová Hana
Pajerová Stanislava
Palánková Lucie
Paličková Tereza
Panenková Jitka
Panizza Zoja
Panošová Helena
Paráková Linda
Pašková Jaromíra
Päts Ene
Pavlík Jiří
Pazourová Michaela
Peisertová Hana
Pejsová Jitka
Pelant Vojtěch
Peldřimovská Lenka
Pérezová Lucie
Pešková Libuše
Petišková Dagmar
Petrášková Zuzana
Petřík Ivan
Pilař Jindřich
Pilíková Irena
Pillerová Vladana
Píplová Petra
Pitašová Barbora
Plechatová Pavlína
Plesníková Hana
Plíhalová Helena
Podhájecká Tatjana
Podhradská Narcisa
Podrazilová Lenka
Pochylá Marie
Pokorná Ludmila

Poláková Dana
Poláková Renata
Polednová Zuzana
Polišenský Jiří
Popelka Tomáš
Pospíchalová Dana
Pospíchalová Lucie
Pospíšilová Jana
Prášková Alena
Preisler Josef
Prchalová Jitka
Procházka Jaroslav
Procházka Josef
Procházka Rudolf
Procházková Jarmila
Procházková Veronika
Prosecká Zdenka
Provazníková Radka
Příbyl Jaromír
Příbylová Jarmila
Příbylová Monika
Pšenčný Tomáš
Ptáčková Milena
Ptáčková Vladimíra
Pupcsik Michal
Pytlíková Michaela
Qubaiová Jarin
Radneva Maria
Rákocy Veronika
Rakytková Tünde
Rejdová Tereza
Rezek František
Richter Vít
Richterová Alena
Rohrová Dana
Rumlenová Adéla
Růžička Martin
Růžičková Dagmar
Růžičková Štěpánka
Rygarová Alena
Rychetská Miroslava
Ředinová Milena
Řeháková Michaela
Řehánek Martin
Sadílek Jan
Saková Magda
Salátová Renáta
Salava Ladislav
Salava Miroslav
Salvet Jan

Sedláčková Jaroslava
Sedliská Hana
Sektrová Jana
Servitová Magdalena
Siwek Macáková Martina
Skákalová Věra
Sklenářová Veronika
Slačáková Harasimowicz M. M.
Slavíková Klára
Slonková Hana
Smetanová Dana
Smolek Pavel
Sobalík Petr
Sobotka Jan
Sokolová Eva
Sokolová Jolanta
Součková Magda
Spáčil Jiří
Spurný Václav
Srbková Ivana
Stankiewiczová Dana
Stárková Jana
Stavěl Jan
Stehlík Tomáš
Stejskalová Kristýna
Stodolová Soňa
Stoudková Renáta
Straka Pavel
Stratil Pavel
Stříbrná Vlastimila
Stuchlíková Eva
Stýblová Barbora
Suchá Očková Jana
Suchánková Věra
Suková Markéta
Sunegová Darina
Sůvová Michala
Světlíková Svojmila
Svoboda Tomáš
Svobodová Eliška
Svobodová Eva
Svobodová Jaroslava
Svobodová Milada
Syróvatková Helena
Szymanská Olga
Šafářová Zuzana
Šaffek Martin
Šašková Hřibová Lucie
Šebrle Petr
Šedivá Eliška

Šejnová Hana
Ševců Ivana
Ševčíková Veronika
Šifta Ondřej
Šimek Libor
Škochová Jarmila
Šlégrová Dagmar
Šmídová Jana
Šmidt Pavel
Šmidtová Jana
Šnejdarová Dina
Šnýdr Mirko
Šoutová Jitka
Špačková Alena
Špačková Jana
Štágllová Vlasta
Šťastná Petra
Šťastný Jaroslav
Štěpánová Bedřiška
Štěpničková Jiřina
Štorová Jana
Štroukalová Yvona
Šubrová Eva
Šulc Jaroslav
Šulcová Lucie
Švábová Jaroslava
Švejda Jan
Táborová Veronika
Táborská Helena
Tadialová Elisabeth
Tafatová Věra
Tašková Jana
Tážká Adéla
Tichá Ivana
Tichý Luděk
Tkáčová Anna
Tomášková Eva
Tomašovičová Květa
Trajková Libuše
Truchlá Klára
Tschiesche Roman
Tvrďý Přemysl
Uhlíř Petr
Uhlíř Zdeněk
Ulverová Radana
Vacek Jiří
Vacková Ludmila
Vagner Pavel
Vajnerová Hana
Válková Lenka

Vančatová Běla
Vandasová Anna
Vaňková Milena
Vaňoučková Lucie
Váša Alexandr
Vašáková Zuzana
Vašek Zdeněk
Vávrová Petra
Vejražková Jana
Venulejová Sylvie
Vernerová Irena
Veselá Eliška
Viceníková Jana
Vidlička Pavel
Vlašic Marija
Vojáčková Pavlína
Vojtišková Helena
Vokurková Kateřina
Volner Filip
Vonásková Věra
Vondráčková Michaela
Vondráková Soňa
Voráčková Markéta
Vostrovská Vladislava
Votípkova Karel
Vozková Markéta
Vráblíková Vendula
Vřešťalová Dana
Vychodil Bedřich
Vyskočilová Zdenka
Warausová Zuzana
Wildová Zdeňka
Wolfová Pavlína
Zahořík Radovan
Zálešáková Jana
Zděnková Libuše
Zdražílek Vít
Zeinertová Olga
Zelinka Jakub
Zemánková Ladislava
Zima Jan
Zsilák Michal
Zubačová Martina
Zusková Kamila
Žabička Petr
Žemličková Anna
Žížala Martin

Zkratky

ALEPH	Automated Library Expandable Program of Hebrew University
AV ČR	Akademie věd České republiky
bm	běžný metr
CASLIN	Czech and Slovak Library Information Network / Česká a slovenská knihovní informační síť
CDH S	Centrální depozitář Hostivař – stará budova
CDH N	Centrální depozitář Hostivař – nová budova
ČNB	Česká národní bibliografie
EOD	eBooks on Demand / Elektronické knihy na objednávku
FRM	Fond reprodukce majetku
HZS	Záchranný hasičský sbor
INTERPI	Interoperabilita v paměťových institucích
ISBN	International Standard Book Number / Mezinárodní standardní číslo knihy
JIB	Jednotná informační brána
KAV	Knihovna Akademie věd
KIV	oborová brána Knihovnictví a informační věda – portál
k. j.	knihovní jednotka
KNM	Knihovna Národního muzea
LTP	Long-Term Preservation
MARC 21	Machine Readable Cataloguing
MDT – MRF	Mezinárodní desetinné třídění – Master Reference File
MK ČR	Ministerstvo kultury České republiky
MK SR	Ministerstvo kultury Slovenské republiky
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR
MUS	oborová brána Musica – portál
MZK	Moravská zemská knihovna v Brně
NAKI	Národní kulturní identita
NDK	Národní digitální knihovna
NKC	katalog Národní knihovny – databáze
NKF	Národní konzervační fond
NPÚ	Národní památkový ústav
OOKF	Odbor ochrany knihovních fondů NK ČR
ORST	Oddělení rukopisů a starých tisků NK ČR
RDA	Resource Description and Access (Zpracování a zpřístupnění zdrojů)
RISM	Répertoire International des Sources Musicales
SKC	Souborný katalog ČR
SKF	Studijní knihovní fond
SKIP	Svaz knihovníků a informačních pracovníků
SLK	Online katalog Slovanské knihovny
STT	Databáze prvotisků, starých tisků a map (1450–1800)
ÚIACH AV	Ústav analytické chemie AV ČR, v. v. i.
ÚCHP AV	Ústav chemických procesů AV ČR, v. v. i.
UKF	Univerzální knihovní fond
ÚOOZ	Útvar pro odhalování organizovaného zločinu
URN:NBN	Uniform Resource Name (identifikátor digitálního dokumentu)
ÚVI	ústřední vládní instituce
VaVal	Strategické dokumenty o výzkumu, vývoji a inovacích
VISK	Veřejné informační služby knihoven
VÚGTK	Výzkumný ústav geodetický, topografický a kartografický, v. v. i.

Důležité údaje a kontakt

Klementinum 190, 110 00 Praha 1
221 663 + linka příslušného oddělení
221 663 111 (ústředna)
<http://www.nkp.cz>
<http://www.klementinum.cz>
<http://www.facebook.com/narodni.knihovna>

221 663 262, přímá linka 222 220 358 (Sekretariát ředitele)
sekret.ur@nkp.cz
221 663 277 (Oddělení PR a marketingu)
public.ur@nkp.cz
221 663 293 (ředitelka Odboru služeb)
jana.hunova@nkp.cz

Centrální depozitář Hostivař

Národní knihovna ČR, Centrální depozitář, Sodomkova 2/1146, 102 00 Praha 15
281 013 111 (ústředna)
221 663 521 (Odbor správy fondů)
281 013 102 (Odbor ochrany knihovnických fondů)
281 013 570 (Vydavatelské oddělení)

Slovanská knihovna

221 663 356 (půjčovna)
sluzby.sk@nkp.cz
<http://www.nkp.cz/slk>

Referenční centrum

221 663 239
reference@nkp.cz
221 663 202 (meziknihovní výpůjční služby)
mvs@nkp.cz

Hala služeb

221 663 244 (Informace o výpůjčkách)
221 663 248 (Informace o fondech a službách)
221 663 131 (Reprografické služby)
hala.os@nkp.cz

Darovací konto Národní knihovny ČR

123-85535-011/0100
Komerční banka, Staroměstské nám. 24, Praha 1

Zřizovatel Národní knihovny České republiky

Hlavní partner Národní knihovny České republiky

software602

Partner Národní knihovny České republiky

HB REAVIS
REAL ESTATE

Mediální partner Národní knihovny České republiky

Národní knihovna České republiky

Výroční zpráva 2013

Odpovědná redaktorka: Irena Maňáková

Redakční zpracování: Redakce Vydavatelského oddělení NK ČR

Návrh obálky, grafická úprava a sazba: Alena Křesalová

Fotografie: Jana Dřevíková, Tomáš Foltýn, Eva Hodíková, Milena Kárná, Ondřej Lehovec,
Pavel Macenauer

Vydala Národní knihovna České republiky

Praha 2014

ISBN 978-80-7050-633-2

ISSN 1804-8625 (Online)